

The background of the book cover features a vibrant, multi-colored bokeh effect in shades of purple, blue, and green. In the foreground, the dark silhouettes of a crowd of people are visible, with many individuals raising their hands in the air, suggesting a concert or a celebratory event. A large, semi-transparent teal rectangle is centered on the page, containing the author's name and the title.

Владимир Шарик

Не вышел из роли

Сборник юмористических рассказов

16+

Владимир Михайлович Шарик

Не вышел из роли. Сборник юмористических рассказов

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=63804571

SelfPub; 2021

Аннотация

В сборнике собраны рассказы, которые освещают различные стороны нашей жизни. Герои рассказов попадают в различные смешные жизненные ситуации. Правда, есть и грустные истории; это рассказ о взрослом мужчине, который полюбил молодую девушку, что привело его к гибели, а так же историю пожилого мужчины, который приехав на свадьбу внука узнает, что невеста внука является потомком преступника, который убил его деда в период коллективизации в СССР.

Содержание

Не вышел из роли.	4
Письмо в "Плейбой".	15
Женитьба внука.	18
Красота – страшная сила.	42
Попутчики.	47
Рыбалка.	53
Лист незнайомого.	62
Фіаско Хоттабича	77
Хобі.	82
У хірурга.	85
Весільний оберіг.	95

Владимир Шарик

Не вышел из роли. Сборник юмористических рассказов

Не вышел из роли.

Вячеслав Степанович шатаясь, подошел к мусорному ящику и стал рыться в нем. Вытащил оттуда несколько старых грязных вещей и выбросил их на землю, после того, как тщательно их осмотрел.

– Вот, злыдни, ничего путевого не выбрасывают. Обнищал народ.

– Не верю, Славик, не верю, – крикнул ему из зрительного зала режиссер Полуэктов. – Во-первых, твоя походка. Это походка пьяного человека, а не голодного изможденного человека, который измучился в поисках куска хлеба. Понимаешь, Славик, он голодный.

– Но я и шел, так как ходит голодный человек, а не как пьяный. Мне да не знать, как ходит пьяный человек!

– Я в этом уверен, Славик, что ты очень хорошо усвоил походку пьяного человека, как на сцене, так и в жизни. Но нам надо походка голодного человека. Ты когда-нибудь, Славик, был голодным настолько, что падал на землю, что ты

ничего не видел перед собой, тебе пелена глаза закрывала и идешь как в тумане.

– Не приходилось.

– Это хорошо, что ты не голодал, но ты должен представить это со всей ясностью.

– Но я и представил. Или думаете, Максим Михайлович, что у меня вообще никакого воображения нет.

– Славик, ты не слышишь меня. Послушай, что тебе Людмила Павловна скажет.

– Владислав Степанович, вы этот эпизод не доигрываете, надо больше искренности, что бы зритель почувствовал вас.

– И бросил монету в мою шапку.

– Вот только не надо иронии, Вячеслав Степанович. Мы хотим помочь вам, мы хотим достоверный образ создать, а вы обижаетесь.

– Я не обижаюсь. На обиженных людей воду возят.

– Хорошо. Оставим эту дискуссию, она может у нас продолжаться до утра. Пошли дальше. Вот вы подошли к мусорному ящику, и начинаете вот так нежно, двумя пальчиками вытаскивать эти вещи.

– Но Людмила Павловна ведь там таких вещей накидала. Они же грязные, воняют.

– А вы, думаете, Вячеслав Степанович, что вещи мусорных ящиках духами пахнут?

– Я так не думаю, но зачем артистов истезать на репетициях. Может те вещи вообще заразные какие-то. СПИДом

заражены или другой какой-то болячкой. Во время спектакля я буду делать всё, как надо.

– Нет, Славик, нас это не удовлетворяет. Мы и на репетициях должны играть достоверно. Я должен видеть то на, что вы способны. Конечно, вы привыкли больше играть лордов и князей, но время переменялось. Откройте форточки, и впустите новый воздух перемен на сцену, что бы парафин прошлого исчез с подмостков театра. На вас лежит ответственность: сыграть нашего соотечественника, да так сыграть, что бы он запомнился, а не был поденщиком.

– Это зависит от автора, как ему удался этот персонаж.

– Вы снова высокомерны, и не хотите нас слушать. Актер тоже творец образа – не забывайте об этом. Мы должны за автора довести образ до совершенства. Походите по городским свалкам, по вокзалам, по паркам, по развалинам предприятий, где собираются эти люди, и тогда вы, возможно, лучше узнаете жизнь этих людей, их характеры.

– Да видел я этих бомжей, с некоторыми из них даже общался.

– Почему же я не вижу этого в вашем исполнении.

– Не знаю.

– Вячеслав Степанович, может вам носа чем-нибудь закрыть, чтобы не так сильно воняло.

– Людмила Павловна, хоть вы не лезьте со своими дурацкими советами. – Артист со злости ударил мусорный ящик.

– А вот это вы напрасно инвентарь театральный бьете. Вот

ваш тезка Вячеслав Тихонов, Штирлиц, был великий артист, настоящий народный артист, но он не позволял себе бить театральные реквизиты.

– Но ведь достали уже. Надоело. Каждый пытается шпиль-ну запустить в артиста, совершенно не разбираясь в сути дела.

– Я понимаю вас. Вам надоело. Вам уже надо спешить на шабашку, чтобы деньги там срубить. Извините, что задерживаю вас, но поскольку вы получаете в театре деньги, то будьте любезны отработать это. Пошли сначала этот эпизод играть.

Вячеслав Степанович шатаясь подошел к мусорному ящику. Начал там рыться, вытащил одну вещь, другую. Брезгливо рассматривает их.

– Не верю. Не верю! – заорал режиссер, выскочил на сцену, нырнул с головой в мусорный ящик, и стал лихорадочно выбрасывать оттуда вещи. Вот так надо это делать. Вот так...

– Ты куда это вырядился в такой одежде? И где ты её вообще откопал? – с удивлением и некоторой долей негодования спросила Валентина Ивановна своего мужа.

– Иду в массы. Вживаюсь в роль, – с присущим ему пафосом ответил Вячеслав Степанович, – это я не знаю, что такое быть голодным, когда вторую неделю у нас в меню мяса нет.

– Не мог бы ты вживаться в роль более прилично?

– Не могу, дорогая. Не могу. Задета моя профессиональная гордость. Я не позволю некоторым самодурам говорить,

что я неправильно играю на сцене свою роль.

– Я это понимаю, но появляться в таком виде перед людьми, нашими соседями как-то неудобно. Что они подумают?

– За это я не переживаю. Меня волнует только то, как воспримут меня зрители, когда я буду играть на сцене.

– Мне, кажется, что это уже маразм. А, если ты будешь играть убийцу, то ты пойдешь убивать, что бы пережить чувства преступника?

– Надеюсь, что "Преступление и наказание" нашему главному не захочется ставить. Извини, дорогая, но мне пора идти.

Он поцеловал супругу в щеку, и вышел из квартиры. Супруга только помахала вслед мужу головой. На площадке Вячеславу Степановичу попала соседка-пенсионерка Вера Сергеевна, которая с удивлением посмотрела на мужчину бомжеватого вида, который вышел из квартиры Еременко. Она явно не узнала хозяина квартиры, что доставило удовольствие самолюбию артиста, значит, хорошо он замаскировался под бомжа. Его даже не волновал тот факт, что скоро по дому сплетня о том, что к Вере Сергеевне ходят любовники, причем очень дурно пахнущие. Не привыкать. Однажды эта соседка уже разносила такие сплетни, когда в гости к ним приезжал двоюродный брат Иван. Вячеслав Степанович решил пойти к мусорке, которая находилась подальше от родного дома, чтобы случайно, не встретить знакомых. Он

сам не боялся таких встреч, но это бы шокировало его взрослую дочь и супругу, когда б им стали рассказывать о занятиях мужа и отца. Дорогой Еременко встречал людей, которые по-разному реагировали на его появление: одни шарахались от него, как от прокаженного, другие, по преимуществу старушки, смотрели на него с сочувствием, иные же просто не замечали его. Это опять тешило самолюбие артиста, вживание роль происходит хорошо. Отойдя на достаточное расстояние от дома, он решил, что можно уже и начать проверять содержание мусорных ящиков. Зашел во двор, раньше он здесь не был, но мусоросборник нашел сразу, по характерному запаху, который доносился оттуда. Там стояли четыре больших мусорных ящиков из пластмассы, окрашенных в зеленый цвет. Артист посмотрел в один из них, но он был пустой. Второй был тоже почти пустой, а вот от третьего шел такой резкий запах, что Вячеславу пришлось закрыть нос, но затем он вспомнил слова режиссера: "Не верю! Не верю!" – и он отпустил нос, чтобы обе руки запустить в мусорник. Достал несколько гнилых яблок, апельсиновую корку, а затем взял в руки грязную куртку, и стал её внимательно изучать. Вдруг его кто-то постучал по плечу. Артист обернулся. Перед ним стоял здоровый небритый верзила в грязной одежде.

– Ты что тут делаешь? – спросил тот строго.

– Разве ты не видишь? – дерзко ответил Вячеслав, недовольный тем, что его процесс вживания в роль был прерван таким наглым способом.

– А кто тебе разрешил здесь работать? – вопрос верзилы поставил артиста в ступор.

– Какое тут еще может быть разрешение? Разве уже и мусорники прихватизовали?

– А то ты первый день живешь на этом свете?

– Представь себе, что не имею понятия о здешних правил.

– Так я тебе говорю, что этот мусорник закреплен за мной.

– Покажи лицензию.

– Слушай, мужик, ты хочешь иметь неприятности, так ты их получишь сейчас.

– Слушай, мужик, я три дня крошки хлеба в роте не имел, то разреши мне хоть какой-нибудь сухарик найти, и я уйду отсюда на все четыре стороны.

– Нет. Уходи, мужик, отсюда по добру, по здорову.

– Ты ведь тоже был голодный, ты знаешь, каково это три дня не есть и не пить. Неужели ты обеднееешь от этого?

– Ничего не знаю. А, если хочешь, что бы всё было по закону, то иди к нашему старшему, он тебе разрешение работать в каком-нибудь районе. Но я уверен, что у нас тут в элитном районе вряд ли найдется свободная мусорка.

– Что ж мне тут умирать с голода?

– Это твои проблемы.

– А где же я могу найти вашего начальника?

– Он живет здесь недалеко, два квартала пройти.

– Может, ты покажешь мне, где он живет?

– Это я могу для тебя могу тебе сделать. Мне тоже надо

идти к нему по делу.

– Пошли.

– Пошли. Только ответь мне, у тебя деньги есть или что-нибудь ценное?

– А зачем это?

– Ты что действительно с Луны свалился?

– Почему?

– Да, кто ж тебе предоставит место, если у тебе леве нету. Сейчас у нас всё платное. Рыночные отношения. Думаешь, я за даром здесь работаю, тем более в таком районе – рядом один супермаркет, немного дальше другой супермаркет, потом несколько еще продуктовых киосков. Так, что в копеечку мне место выпадает, но зато и имею отсюда прибыль. Бывает, целую корзину колбас, выбрасывают на мусорник или селедки.

– Ну, тем более разреши мне порыться. Будь другом. Ведь три дня крохи во рту не было.

– Мужик, это твои проблемы. Вали отсюда.

Не верю. Не верю. – Вячеславу Степановичу услышал недовольный голос режиссера. Он удивленно посмотрел вокруг себя – никого нет. Вот только верзила возле него стоит, а голос тот продолжал твердить:

– Не верю. Не верю, что у тебя во рту три дня не было крошки во рту. Да, если б ты три дня не ел, то ты не стоял бы так возле мусорного ящика, и не размазывал бы сопли по губам, а действовал. Я всегда говорил, что ты бездарь, и ни-

когда не мог создавать образ своих героев на сцене, а звание "заслуженного артиста" купил за сало. Настоящего артиста всегда видно, независимо, какая роль у него: большая или маленькая. Из-за таких артистов, как ты, которые, занимают чужое место в театре, к нам и зритель не ходит.

Вячеслав хотел что-то возразить, но слова оправдания застряли у него где-то внутри. Упреки были в чем-то справедливы, но в чем-то они были и предвзяты, артист рылся в своей памяти, что бы найти себе оправдание по такому несправедливому обвинению, которое уничтожало его, как творческую личность, как человека. В чем же крылась причина его неудач? Вот в чем вопрос. Решение пришло совсем неожиданно, и он посчитал его совершенно верным. Неудачи его заключались в том, что он придерживался того образа, который был создан автором. Текст очень сырой и не соответствующий реальности – это все признавали на художественном совете, но вопреки всему он был принят к постановке, так как его написал родственник заведующей культурой города, как говорится, против ветра не пописаешь. Но ты ведь артист, если ты действительно настоящий артист, то ты должен импровизировать, ты должен так сыграть эту роль, что бы тебе поверили зрители, как первых рядов, так и последних рядов. Глаза Вячеслава налились кровью, руки сжались в кулак, и с решительным видом он пошел на верзилу.

– Ты что, олигарх хреновый, варежку здесь раскрыл, или ты приключения на свою задницу ищешь. Смотри, какой

единоличник нашелся, граф Табакеркин, скоммуниздил он мусорку. Кто тебе давал такое право? Ты у народа спросил его мнение. У нас народ является законным господином всего добра в стране. Знаешь, как таких как ты лохов у нас в зоне учат? Не знаешь. Так я пришлю Ваську Рябого или Петьку Дюбеля, то они малость прочистят тебе мозги, а то я вижу, что ты с катушек слетел. Видишь ли, мафию он здесь развел. Но этот номер у нас не пройдет. У нас тут все общее, все народное добро. Сгинь с моих глаз. И артист пошел прямо на верзилу, тот опешил и отошел в сторону. Вячеслав подошел к урне и стал отбирать себе оттуда полусгнившие продукты и куски черствого хлеба, какой-то салат. Верзила смотрел на это дело несколько удивленно и безропотно, но, когда артист вытянул оттуда палку позеленевшей сухой колбасы, то он не выдержал, и бросился забирать столь лакомый кусочек у противника.

Полуэктов был занят на репетиции, когда у него зазвонил телефон.

– Говорите.

– Это вам звонят из отделения милиции.

– Чем я обязан вашему вниманию?

– У вас работает Еременко Вячеслав Степанович.

– Да, есть такое недоразумение. А что он натворил?

– Приезжайте к нам, мы вам расскажем.

Пришлось Максиму Михайловичу прервать репетицию, и ехать в отделение милиции. Он был очень зол, готовил раз-

громную речь по поводу аморального поведения Еременко, ибо не сомневался, что во время очередной попойки он громил какое-то кафе, или устроил разборку с каким-то поклонником, который раскритиковал его игру в последнем спектакле.

– Где этот, мерзавец? – обратился он к дежурному офицеру.

– Да, вот же он сидит, – ответил тот и показал на лавку, где сидел верзила, и еще один бомж, в разорванной куртке, – устроили драку возле мусорного ящика.

– Не знаю я здесь никого, – недовольно сказал режиссер. – Это вас обманули.

– Михайлович, это я. Неужели вы не узнали.

По голосу режиссер узнал актера.

– Славик, ты, что это здесь делаешь?

– В роль вхожу, Михайлович. Теперь вы поверили!?

Письмо в "Плейбой".

Уважаемая редакция журнала!

Слышала я от кумы Гали, а ей сказала сваха Люба, что живет на околице и держит племенного бугая, к которому художбу со всего села на случку водят, так вот к ней в гости приехала двоюродная сестра Маша, такая там расфуфыренная штучка, точно картинка. И вот она бывает за границей, какие-то панели там оббивает, и такие деньги оттуда привезла, что я на нашей фирме "Буренка" и за год не заработаю. Как услышала я такое, то потеряла я покой и сон – прямо марю той за границей и ихними панелями, что бы заработать деньги на наряды, как у двоюродной сестры свахи Любы. Поэтому обращаюсь к вам с нижайшей просьбой содействию моему желанию попасть за границу, на их знаменитые панели. Я на все согласна и все буду делать, что мне прикажут, ибо сил у меня больше нет терпеть эти издевательства над женщиной и человеком, с тонкой организацией душевных переживаний. Ведь это форменное безобразие "...рученьки терпнуть, слипаются оченьки..." дергать вымя у наших буренок за копейки, а тут ещё и муж лежачий – если не спит, то пьяный валяется под забором, а, если не пьяный, то перед телевизором валяется с бесполезной недвижимостью. Запечатать бы его в контейнер и отправить гуманитарной помощью в развивающиеся страны. Не думайте, что я лентяйка какая-ни-

будь. Во дворе у меня ни соринки нет, а комната у меня грамотами увешана за мой доблестный труд и председатель всегда мной доволен, а бригадир так тот не нахвалится мною.

– У тебя, Мария, руки золотые. – И то чистая правда, ибо я столько безнадёжных бычков на ноги ставила своими руками, что не сосчитать, а благодарности тебе никакой. Теперь немного о себе. Несмотря на свой возраст, я выгляжу на все сто, и не верьте, вы этой кладовщице Шурке, то веса ее брешут, и сама она крашенная блондинка. Забыла, вероятно, как вот ее муж в кладовке с агрономом застукал. Говорит, то мы семена на посев отбирали. Кому она мозги вправляет, или мы не знаем какие семена бывают. Если то настоящие семена, то зачем штаны снимать и бегать голым по кладовке. Видно для лучшей всхожести семян, происходят у них ритуальные танцы. Хотя семя у агронома качественное, ибо пол села ребятишек похожи на него, как две капли воды. Впрочем, немного отвлеклась в сторону, но это потому, что я люблю правду всегда говорить. О своих руках я уже говорила, ну, и все остальное у меня тоже на месте и находится в справном состоянии, несмотря на то, что мой кровопийца постоянно пытается вывести меня из строя. Так что посылайте меня за границу на ваши знаменитые панели, я вас не подведу, и буду трудиться там с усердием и старанием ударника капиталистического труда, что бы понравится иностранной публике. С ответом прошу не затягивать, ибо сил нет терпеть такого издевательства над человеком. Заканчиваю письмо, ибо

мой кровопийца пробуждается, а у него на похмелье такие заскоки бывают, что хоть с дома убегай.

До свиданья! Жду скорого ответа, как соловей лета.

Мария Припудренко.

Женитьба внука.

В двери позвонили. Николай Александрович отложил книгу, которую читал и пошел открывать двери. Это был среднего роста мужчина лет семидесяти, плотного телосложения с рыжими небольшими усами и редкими волосами на голове. Звонок еще раз нетерпеливо зазвонил.

– Иду, иду уже. Зачем трезвонить, – по ходу говорил мужчина, словно, это мог услышать человек за дверьми.

– Кто там? – сердито спросил он, недовольный тем, что оторвали его от чтения интересной книги.

– Это я, папа, – услышал он голос сына.

– Что это ты решил посетить меня в будний день? – в голосе старика слышался легкий упрек за, то, что редко дети посещают его. Он, конечно, понимал, что они заняты, что у них есть проблемы, а у кого их нет в настоящее время, но все-таки была обида на родных детей, особенно, после того, как два года назад ушла в мир иной его супруга.

– Дела неотложные, – с некоторой загадочностью произнес Степан.

– Ну, проходи на кухню, чайком угощу.

– Да, некогда мне, папа, чай распивать, – с поспешностью произнес сын.

– Конечно, мы такие занятые, что некогда с отцом чаю выпить или чего-нибудь покрепче.

– Когда я тебе расскажу о своих делах, то ты меня поймешь, – ответил сын, вошел в комнату, и сел на свое любимое кресло, убрав предварительно книгу, которую читал отец, – «Братья Карамазовы» Что это ты Достоевского читаешь?

– Да, вот пытаюсь понять его, сложный автор и очень умный. Надо дорасти до его ума, чтобы все понять. Да, то, что он тогда писал, очень перекликается с нашим временем.

– Заумным он кажется. В школе он мне не нравился.

– Со временем некоторые вещи переосмысливаешь. Так что ты хотел сказать, – спросил отец, садясь на стул, который стоял возле большого стола, покрытого цветастой скатертью.

– Сын мой Игорь решил жениться, – озабоченно сказал Степан.

– А он разве закончил свою учебу в институте? – такая новость тоже озадачила отца.

– В том-то и дело, что не закончил, – с огорчением ответил Степан.

– Так зачем же затеваете эту свадьбу. Он-то молодой ничего не смыслит в этом деле, так ты бы его направил на путь истины.

– Так сейчас же молодежь такая, что совсем не слушает своих родителей. И я его отговаривал, и Тамара просила, не торопится с женитьбой, а он ни в какую не соглашается.

– Может, невеста уже брюхатая, потому и спешат так?

– Говорил, что они еще не хотят заводить ребенка.

– И на том спасибо. А невеста откуда?

– С твоего родного села? С Григоровки?

– Как же его угораздило там невесту найти?

– Ездил же он в гости к бабушке Зои, и там познакомился с ней.

– А чья же она будет?

– Не знаю. Фамилия её Вишневская.

– Из переселенцев видно, не знакома мне такая фамилия.

– Вот и поедем в эту субботу, знакомится к нашим сватам.

Так что будь при параде, я за тобой заеду.

– Я, как пионер, всегда готов. Что поделаешь с вашими детьми, – сказал Николай

Александрович, намекая на тот момент, что в его семье таких вольностей не допускалось. – Вот только, папа, не надо мне морали читать, итак, тошно.

Сын вышел, а Николай Александрович сел на диван. Да, время неумолимо идет вперед – внук женится. Когда он успел вырасти? Ведь совсем недавно он с Людмилой, супруга тогда была жива, забирали его с родильного дома. Ведь в жизни ничего не изменилось, он чувствует себя хорошо, здоровьем он не обделен. Два года прошло с того, как не стало супруги – тяжелая болезнь забрала её в лучший мир. Тяжело ему было сначала справляться со всеми обязанностями по дому, их было немало: готовить еду, уборка в комнатах, закупка продуктов. Как только его Люда со всем этим справлялась, но со временем он смог спланировать работу на каждый день недели. У него была забота о внуке, это за-

нимало его время, отвлекало от одиночества. Милый мальчик, любопытный малыш, который сотни вопросов задавал за день. С ним они ходили в парк, на аттракционы, в цирк и в кино, после чего заходили в кафе и заказывали мороженое с вишневым сиропом. Теперь это все ушло в прошлое, но в последнее время они все реже встречались, но после свадьбы, теперь дед вовсе отойдет на задний план.

До выходных оставалось несколько дней, и Николай Александрович стал перебирать свой гардероб, чтобы выбрать костюм для свадьбы. Пересмотрел свои рубашки, галстуки. Остался он, недоволен состоянием своего гардероба, ибо вещи выглядели буднично, серо не подходили для такого торжественного момента. Да, и мода, к которой он всегда относился с безразличием, ушла далеко вперед. Сейчас не носят пиджаки в полоску, и темные не носят, а галстук с цветами остался еще тот, который надевал на свадьбу сына. Надо идти в магазин, купить новый костюм и все остальное, но сам он никогда не делал таких покупок. Обычно, они шли вместе с супругой в магазин, примеряли несколько вещей, прежде чем она останавливала свой выбор на одной из предложенных предметов. После её смерти он ничего не покупал из вещей, носил то, что купили вместе с Людмилой, а теперь он не знал, что делать. Может, позвонить сыну и попросить его помочь в столь щекотливом деле, но у него сейчас много забот по подготовке свадьбы сына.

Решил сам пойти на центральный рынок Николай Алек-

сандрович, достал из гардероба спрятанную под бельем небольшую шкатулку, в которой хранил свои сбережения – банкам он не доверял, после того, как пропали на сберегательных книжках пятнадцать тысяч советских рублей.

Рынок занимал огромную площадь, он прохаживался рядами, высматривая нужную ему вещь, продавцы зазывали его в свою палатку, но он обходил их стороной, полагая, что они обязательно обманут его. В глазах рябило от множества товаров, он даже устал ходить по бесконечным торговым рядам, и даже потерял надежду, что приобретет здесь нужную вещь, но уходить без покупки тоже не хотелось, ведь надо было ехать сватать внука.

– Подходите, ко мне у меня большой выбор товара, – стрельнули ясные карие глазки, – я подберу вам нужную вещь. Что желаете?

Девушке было немного больше за двадцать, в ее взгляде было столько искренности, желания помочь пожилому мужчине. Да и сама продавщица была симпатичная. Высокая, стройная, на розовых щеках ямочки, такую красавицу сразу заметишь в толпе, и не пройдешь мимо, тем более, что она обратила внимание на мужчину.

– Костюм мне надо приобрести, – ответил мужчина.

– По какому случаю? – поинтересовалась девушка. Николай Александрович хотел сказать, что костюм ему надо купить для того, чтобы женить внука, но сдержался – не хотелось открыться перед этой улыбающейся красоткой, что он

находится в таком почтенном возрасте, ибо уже имеет взрослого внука.

– Да, вот я решил немного обновить свой гардероб, а то давно ничего не покупал себе. Правильно делаете, надо любить себя в любом возрасте, и преподносить небольшие подарки. Вот посмотрите этот костюм, – девушка сняла светлый костюм в тонкие, бордовые полосочки, которые золотом блестели при солнечных лучах.

Мужчина тщательно осмотрел его, поинтересовался, какая его цена и возвратил его продавщице.

– Это слишком светлый костюм. Нельзя ли немного темнее костюм.

– Сейчас найдем другой, – девушка поняла, что не только цвет, но еще и цена смущала мужчину, поэтому предложила более скромный костюм цвета морской волны. Николаю Александровича удовлетворил костюм во всех отношениях, и он пошел в примерочный кабинет, чтобы примерить новую вещь. Переодевшись, он отодвинул занавес, чтобы показаться продавщице, она выразила неподдельный восторг.

– Как хорошо сидит на вас костюм, словно шит на вас, – сказала она.

– И цвет вам очень подходит, – заметила еще одна продавщица из соседнего лотка.

– Да, вы в нем помолодели на десять лет, – подсказала еще одна продавщица, которая оказалась рядом.

Против такого напора мужчина не смог устоять и сказал,

чтобы упаковали его покупку.

– Носите его на здоровье, – пожелала девушка и согрела старика своим взглядом.

– Дед, ты выглядишь отлично, – сказал внук, когда Николай Александрович вышел из дома на улице, где его ждала машина сына.

– Стараюсь, – просто ответил он и был доволен, что получил такой хороший отзыв от внука, ведь он так старался, не ударить лицом в грязь перед молодым поколением. С внуком у него были очень хорошие отношения, он занимал в сердце старика особое место, если с сыном он был справедлив, суров, то с внуком – это были нежные трепетные отношения, для него хотелось устелить жизненный путь розами. Всегда он преподносил подарки внуки на день рождения, на праздники и просто так, чтобы увидеть огонек счастья в его глазах. Когда Игорь подрос, то он всегда давал ему деньги на карманные расходы, чтобы он никогда не был ущемленным в своих желаниях, чтобы не выглядел "белой вороной" среди своих сверстников. И внук рос здоровым, умным и воспитанным мальчиком, с отличием окончил школу, поступил в институт, никаких вредных привычек не имел, был послушен, хотя вот решил жениться, не послушав мнения старших. Николай Александрович временами, глядя, как внука обхаживают родители и родители родителей, вспоминал свое детство. К сожалению, он не знал своих дедушек: один из них ушел рано из жизни от фронтовых ран, а второй дед по

маминой линии еще раньше ушел из жизни. Он был убит бандитами еще в середине тридцатых годов, во время коллективизации на селе. На него с фотографии смотрел молодой дед с усами в форме казака. Он участвовал в гражданской войне, а затем организовывал новые хозяйственные отношения на селе, где не было бы угнетателей и угнетенных, но брошенная кем-то граната в камору, оборвала его жизнь. Вот все, что рассказывала мать о его деде, больше она ничего не помнила, ибо ей было только четыре года, когда подлые люди убили отца, а вскоре умерла и её мама. Так что у Николая Александровича была только одна бабушка по отцовской линии, которая жила в соседнем селе, у неё он часто хорошо проводил летние каникулы, освободившись от родительской опеки. А вот дедушек у него не было, так что это было большое упущение в его жизни, о чем он иногда сожалел.

– Папа, садитесь на заднее сидение, – пригласила нарядно одетая невестка Тамара своего свекра в машину, сидя на переднем сиденье с мужем.

Дорогой Николаю Александровичу внук подробно рассказал, куда они едут, где они познакомились с будущей невестой. Старик был приятно удивлен тем фактом, что они сейчас едут в село, где жили его родители, и он там жил до поступления в техникум. Правда, фамилия девушки Вишневецкая была незнакома, впрочем, в этом было ничего удивительного, ведь уже больше десяти лет Николай Александрович не ездил в родное село после того, как от болезни умер

отец, а мама перебралась жить в соседнее село к дочери Оксане.

– Я с ней познакомился еще в селе, когда ездил к бабушке в село, – рассказывал свою историю парень.

– Но это же столько времени прошло и вы были еще маленькими? – возразил дед.

– А я с ней недавно в городе встретил, она поступала в медицинское училище, и мы продолжили свое знакомство.

– Можно было, и подождать с женитьбой, – вставила свое слово мама.

– Мама, мы уже обо всем этом говорили, – заметил Игорь, давая понять, что эту тему больше не надо затрагивать.

В салоне "Шкоды" воцарила тишина. Старик с ностальгией смотрел в пробегающие мимо знакомые, но уже изменившиеся, родные места. Тополя за это время подросли и сплошной стеной окружали дорогу, по которой они ехали.

– Да, дороги здесь военные, – возмущался Степан, петляя между выбоинами на асфальте и постоянно переключая скорость с одной на другую.

– Давненько ремонт здесь не делали, – поддерживала его супруга.

– Конечно, нет хозяина сейчас у нас. Раньше перед уборочной все ямки в асфальте заделывали, чтобы не было потерь урожая, – заметил Николай Александрович.

– О тех временах надо уже забыть, – заключил сын.

Дорога пролетела незаметно, вот уже машина сделала по-

воротналево и знакомая статуя женщины с плакатом "Добро пожаловать" показалась в начале села, правда, была она какая-то грустная, облезлые краски, выпавшие элементы скульптуры говорили о том, что давно уже не казались её заботливые руки реставраторов. Дальше ехали они улицей, по которой Николай Александрович раньше прогуливался с ребятами и водил девушек за околицу, но сейчас она не радовала глаз: через двор стояли полуразваленные хаты, заросшие бурьяном огороды, неухоженные яблони, сливы и вишни, дряхлые заборы с выпавшими звеньями – все это говорило о нелегкой жизни жителей села. Слева показалось футбольное поле, на котором раньше кипели спортивные страсти, а сейчас оно тоже заросло высоким бурьяном. Клуб – центр культурной жизни, где раньше демонстрировались новые фильмы, где раньше: пенсионеры "забивали козла", играли в шахматы, шашки, гоняли шары на бильярде – был закрыт, а окна заложены белым кирпичом. Здесь была прекрасная библиотека, в которой, обычно, они засиживались зимой, ибо летом их ждала река и спортивная площадка, кроме того, надо было помогать родителям по хозяйству.

Автомобиль сына остановился возле высокого забора из бетонных блоков, который был покрашен зеленой краской, а на каждой секции был нарисован подсолнух, железные ворота, были выкрашенные в синий цвет, а посредине было нарисовано золотое солнышко. Забором был закрыт дом и другие постройки, виден был только второй этаж кирпичного дома

с небольшой террасой. Вдоль забора росли вишни и кусты калины. Это место было хорошо знакомо Николаю Александровичу, ибо часто бывал в гостях у своего одноклассника, но сейчас тут были построены новый дом, которого раньше тут не было.

– Ну, что, жених, веди нас в дом, – сказал дед внуку, и он вышел из машины, разомнял ноги, которые немного отекли от сидения.

– Не спешите, – остановила Тамара сына, – надо прежде привести себя в порядок, а то мы напугаем, наших сватов.

Сказала она и вытянула из своей сумочки пудреницу, раскрыла её и стала приводить в порядок свою прическу, воротничок на своей блузке, отряхнула и поправила свою юбку, затем она принялась наводить порядок во внешнем виде сына, причесала его волосы, своей массажной щеткой, поправила галстук и смахнула с его пиджака перхоть. Бегло осмотрела внешний вид мужа, поправила прическу своему свекру и уже после этого дала команду, чтобы сын шел к воротам.

Игорь быстрыми шагами прямо таки подбежал к воротам и нажал кнопку звонка, его звучный голос они слышали где-то во дворе хозяйства. Вскоре в воротах показалось миленькое лицо девушки, которая счастливо обвела взглядом гостей и обратилась к Игорю.

- Что это вы так долго ехали? Мы уже начали волноваться.
- Мы маму с работы долго ждали.
- Хорошо, пошлите в дом, – обратилась девушка к своим

гостям, распахнула настежь ворота. Родственники жениха с гордо поднятыми головами прошли во двор, рассматривая на ходу дом и все пристройки, который выглядели очень солидно, из чего гости могли заключить, что хозяйева здесь живут в хорошем достатке. На пороге их уже встречали хозяйева дома и прочие родственники, их насчитывалось с десяток нарядно одетых человек, которые тоже внимательно изучали своих будущих сватов.

– Здравствуйте, дорогие хозяйева этого дома, – поздоровался от имени всех Николай Александрович, взяв в руки управление этим мероприятием от имени своего семейства.

Родственники невесты доброжелательно ответили дружно на приветствие, а затем выступила вперед моложавая женщина в нарядном цветастом платье и пригласила гостей в дом, где уже были расставлены столы и стулья, а на столах в изобилии были выставлены напитки и изысканные блюда.

Очень быстро за столом воцарила добросердечная обстановка, где хозяйева старались блеснуть своими кулинарными способностями, а гости, особенно, Тамара, старалась все попробовать, чтобы определить вкусовые характеристики блюда. Николай Александрович дегустировал напитки, когда сзади подошел к нему мужчина, наклонился к нему и спросил: "Молчун, ты, что не признаешь меня?" – это очень удивило гостя, ибо это была его школьная кличка, и откуда её мог знать этот незнакомый мужчина. Впрочем, что-то было знакомое в этом мужчине, особенно голубые глаза выдавали

некое сходство с некогда знакомым человеком.

– Ну, что до сих пор не признал меня? – мужчина улыбнулся и Николая осенило.

– Охрименко, Сергей.

– Наконец-то признал своего школьного товарища.

– Так сколько ж лет прошло.

– Действительно, пролетели года. Сколько ж это лет прошло с тех пор, как у нас был выпускной?

– Лет сорок, а может и больше.

– А мы с тобой как-то и не встречались после выпускного вечера. Здорово мы тогда накачались, на машине развозил по домам мой отец. Вот с другими одноклассниками я встречался, некоторые из них живут в нашем селе, а вот с тобой наши пути не пересекались.

– Да, не пересекались. А каким образом ты оказался здесь?

– Ведь это моя внучка Юлия есть невеста твоего внука.

– Вот это дела. Но фамилия у неё ведь не твоя.

– Это потому, что она дочь моей дочери, которая изменила при женитьбе мою фамилию на фамилию своего мужа Вишневская.

– Понятно. Вот никогда не мог подумать, что мы породнимся когда-то.

– Да, я тоже удивлен. Даже когда Юля сказала, что фамилия её жениха Ковтун, то я подумал, что это просто ваш одноклассник. А, когда вы приехали, то я стал присматривать-

ся к тебе, конечно, ты изменился, но все-таки потом нашел общие черты.

– Значит, будем родней, – сказал Ковтун.

– За это стоит выпить, – предложил Сергей, – давай як тебе присяду.

– Степан, подвинься, тут нашелся мой хорошо знакомый приятель, – сказал сыну Николай.

– Маша, подай мне мой прибор, – обратился к сидящей напротив женщине Охрименко, – тут я своего школьного товарища нашел.

– Ты только много не пей, у тебя больная печенка, – заметила та, передавая тарелку с вилкой.

– Это моя супруга, а твоя где жена?

– Моя жена умерла, я сейчас сам живу.

– Извини меня, я ведь ничего не знал.

– Ничего. Я уже как-то привык. Вначале было тяжело. Не верилось.

– Давай выпьем за нашу встречу, – предложил Сергей и разлил по рюмкам спиртное.

Они выпили пару стопок хорошего самогона, настроенного на дубовой коре и ароматных шкурках мандарин, а затем Сергей предложил.

– Пошли я тебе покажу свое хозяйство.

– Пошли, – согласился Николай Александрович, ему тоже хотелось побыть вдвоем с бывшим одноклассником, чтобы можно было свободно вспомнить прошлое, поговорить о на-

стоящем.

Они зашли за дом, прошли в калитку, где на большой площадке располагалась различная сельскохозяйственная техника: старый трактор "Беларусь", сеялка, культиватор, автомобиль "Газ -53" и еще много различной мелкой техники да куча металлолома.

– Вот это наша техника, собирал её я в основном, немного помогал зять, но у него нет особенного желания заниматься сельским хозяйством, он занимается грузовыми перевозками.

– Ты со школы любил технику, – заметил Ковтун.

– Да, пошел по стопам своего отца, он шофером работал в колхозе. Ты помнишь его?

– Конечно, помню, – ответил Николай Александрович, в его представлении предстали суровые обветренные черты лица Ивана Алексеевича. Всегда был он серьезный, не улыбочивый. Иногда он заходил в гости к Сергею, они занимались вместе фотографией или готовили вместе уроки; ему, как сильному ученику вменили в обязанность заниматься с Сергеем по математике. Иван Алексеевич заходил в комнату сына, смотрел на них суровым взглядом и, не говоря ничего, выходил из комнаты.

– А ты знаешь, что это за машина? – спросил Охрименко.

– Конечно, знаю колхозный газон. На нем иногда нашу футбольную команду возили в другие села на матчи.

– Так на ней мой отец раньше работал.

– Но нас на футбол обычно другой водитель возил, – заметил Николай.

– У моего отца были проблемы со зрением, и не разрешалось возить людей на машине. Эта машину сначала выкупил Шыщенко бывший напарник отца, но я потом перекупил машину у его сына Андрея, который переехал жить в город.

Сергей Иванович залез в автомобиль, покрутил рулем.

– Пришлось и мне на нем поездить, а теперь он стоит на запасном пути, тяжело стало ремонтировать машину, запчастей нет. Сейчас там, в будке у меня находится мой архив, между прочим, там где-то находятся и фотографии, которые мы с тобой делали дома, в школе.

– Правда, – глаза Николая Александровича загорелись огоньком, – и наш класс имеется?

– Да, должны быть.

– Можно посмотреть.

– Да, они там где-то среди разных бумаг находятся, – пытался отговорить приятеля Охрименко.

– Ничего, пороемся. Так хочется посмотреть на своих школьных товарищей.

Сергей Иванович вытянул связку ключей и выбрав нужный открыл будку, которая стояла на автомашине.

– Пошли, посмотрим, что там делается, только не удивляйся тому беспорядку.

Александр Николаевич, поднялся по лестнице в будку, оценил порядок внутри постройки и нашел его удовлетвори-

тельным. По левой стороне были устроены полочки, на которых были разложены различные папки, а справа на таких же полочках стояли различные стеклянные банки, а также железные банки с различными красками, малярские кисти, препараты и инструмент для ухода за садом. Он сел на скамейку, а Сергей Иванович стал просматривать свои папки.

– Вот держи эту папку, здесь должны быть наши фотографии, я давно их смотрел, все занят делами.

– Хорошо, давай я разберусь с нашими фотографиями, – Ковтун открыл папку и стал просматривать ее содержимое. Сначала ему встречались незнакомые личности, свадебные фотографии, на которых веселые люди в непринужденных позах смотрели в камеру фотоаппарата. Но вот открылась немного пожелтевшая фотография со знакомыми лицами.

– Смотри, вот я нашел одну фотографию нашего класса. Это мы ходили, вероятно, в поход на природу.

– Дай, посмотрю, – взял приятель фото в руки, – да, точно мы на природе. Вот с нами классный руководитель Алла Сергеевна, наша пионервожатая Галина Николаевна, а рядом староста Люба Кучерявая.

– А где она сейчас? – спросил Николай.

– Когда-то я встретил Наташу Погребняк, то она сказала, что Люба сейчас живет в столице.

После этого они нашли несколько фотографий, на которых они были сняты во время урока, на спортивных соревнованиях, на уборке арбузов на колхозном поле – таким род-

ными и близкими воспоминаниями потянуло от этих снимков, что на душе стало так легко и светло, будь-то на время, они возвратились в свои безоблачные школьные годы. Но их безмятежные созерцания прервал голос супруги.

– Сергей, ты здесь?

– Да, – отозвался мужчина.

– Иди, к гостям, там надо достать еще вина из погреба.

– Хорошо, сейчас иду, – ответил он, а затем обратился к школьному товарищу. – Ты со мной пойдешь или останешься здесь?

– Я здесь останусь, – ответил Николай, он весь уже въехал всей головой в свое прошлое, и не хотелось оттуда выходить.

Фотографий много пересматривал Ковтун тщательно всматриваясь в пожелтевшие лица, пытаюсь признать человека, как, только личность была индефицирована на него тотчас наплывали воспоминания связанные с ней. Но вот фото, которое он подсознательно искал, это его одноклассница Люда Пархоменко, светловолосая девушка с голубыми глазами и легкой улыбкой на лице. Девушка, как девушка, но было в ней нечто особенное, привлекательное и своеобразное. Она была не первая красавица в классе, но и не дурнушка и именно от нее он получил первую записку на уроке геометрии. Это было так странно, он не считал себя красавцем, даже был недоволен своим лицом, а тут вдруг его толкает сосед с задней парты Таран Саша и передает записку.

– Чего толкаешься? – возмутился Коля.

– Тебе записка, – сказал он с ухмылкой.

– От кого? – удивился Ковтун.

– Там написано.

Коля с трепетом взял вчетверо сложенный листок из тетради и прочитал записку, которая не была подписана, но по почерку он определил, что писала Люда Пархоменко. Она приглашала его прийти вечером в спортзал, где будет работать школа бального танца, а ей необходим партнер. Парня, словно, молния поразила от такого приглашения. Почему на нем остановила свой выбор девушка? Неужели у кого-то из особ противоположного пола может вызвать интерес его неказистая личность? Но, тем не менее, надев праздничную одежду, и сделав аккуратную прическу, он пришел в спортзал, а затем с Людой пытался вальсировать под магнитофонную запись и под неусыпным надзором старшей пионервожатой. Во время танца с ним происходили невероятные вещи, кровь ударила ему в голову, сердце юноши трепетало, как птичка в клетке. С ними занимались еще несколько пар. Благодаря таким занятиям, Коля более-менее научился танцевать, что пригодилось ему в будущей жизни. С Людой у него не получилось более тесного общения, но благодаря ней он открыл в себе интересного мужчину, который может увлекать женщин. Он еще раз внимательно рассматривал лицо девушки на фотографии, после школы их пути разошлись. Говорили, что она выехала в город, вышла замуж, но не совсем удачно и, где сейчас она находится, никто

не знал. Пользуясь отсутствием хозяина, он положил фото девушки в свой бумажник, после чего стал складывать папки на место, но как-то неуклюже задел фотографию в деревянной рамке. Она упала на пол и фотография мужчины с усами и косоворотке выпала из рамки. Николай решил вставить фото назад в рамку и обнаружил за фотографией пожелтевший сложенный вдвое листок.

Николай Александрович хотел положить листок назад и исправить оплошность, но любопытство взяло верх, и он развернул пожелтевший листок. Это было письмо, написанное неровным почерком.

"Дорогая моя супруга, Марья Андреевна.

В первых строках своих я сообщаю, что я жив и здоров, хотя условия нашей жизни здесь очень суровые. Морозы здесь стоят сильные, а нам приходится жить в ветхих бараках, в которых находится около двадцати человек, таких же, как и я несчастных мужчин с Украины и Белоруссии, есть и русские мужики. Каждый день мы выходим на строительство железнодорожного пути, который прокладывают к новому заводу. Нам приходится преодолевать несколько километров от бараков до места работы по высоким сугробам, а у меня худые сапоги и ветхая одежда, в которой меня забрали в тюрьму. Я удивляюсь, что еще не заболел от таких условий. Кормят нас здесь плохо, всего 600 граммов хлеба в сутки и какая-то похлебка из затирки. И то такую норму нам дают, когда мы выполняем свою норму на работе, а, если не выпол-

няем эту норму, то нам выдают по 400 граммов. Работаем целый день, а приходя домой, надо еще и топить буржуйку, чтобы было тепло в бараке и мы могли бы высушить свою одежду. Не знаю, выдержу ли я в таких условиях, и увидимся ли мы с тобой в скором времени, но ты воспитай нашего сына, если попадется хороший мужчина, то выйди за него замуж, если он захочет усыновить нашего Ивана и дать ему свою фамилию, чтобы на нем не было клейма "врага народа". Между нас есть несколько монахов, которые здесь в свободное время соорудили деревянную церковь. В ней мы можем помолиться, послушать праздничные службы. Одному из них отцу Тихону, с которым я сблизился, а потому и открыто исповедовался за мои грехи, а особенно, в моем самом страшном грехе – убийстве человека. Он сказал мне, что это небольшой грех, если лишаешь жизни иноверца, антихриста, анархиста, которым и был тот негодяй и бандит Максим Протопенко, который отобрал нашу землю и с таким трудом нажитое нами добро. Теперь он уж нажрался нашей земли, а я спокоен, что совершил правое дело, зачем он позарился на чужую собственность. Так библия говорит.

Прощай моя дорогая супруга, твой муж Потап Никифорович".

Мужчина еще раз перечитал письмо, особенно, последние строки, где говорилось об убийстве Максима Протопенко, ведь это по всей вероятности говорилось о его деде, который погиб от руки кулака. Об этом ему рассказывала ему мама

Вера Максимовна Протопенко, а еще в семейном архиве хранилась пожелтевшая вырезка из районной газеты.

У Николая Александровича помутилось в голове. Что за тайну он открыл сейчас, которую пытался разгадать раньше. Он ходил по различным архивам в районе, в области, писал в республиканский архив, но никто не давал ответ на его вопрос – как погиб его дед и кто виноват в его смерти?

Только небольшая заметка в районной газете, в которой неизвестный журналист рассказывал о жизни и смерти его деда. Он её выучил наизусть. Дед Максим участвовал в Гражданской войне на стороне красных в коннице Виталия Примакова. После войны возвратился в родное село, но там мало что изменилось, землей владели те, же кулаки, которые и до революции ее занимали, и никто не мог отобрать у них землю, ибо в районном начальстве сидели их родственники, кумовья и сватья. Максим Протопенко встал на борьбу с этими хозяевами района, написал письмо своему бывшему командиру Виталию Примакову, и благодаря его вмешательству было по-новому распределена земля между крестьянами, но враги не смирились со своим поражением и темной ночью бросили гранату в хату, где находился дед Максим. Вот и вся история, а сейчас он держит в руках письмо, которое написал человек, возможно, причастный к гибели его деда. Прокручивая в своей голове все события, которые происходили в его жизни, он теперь мог объяснить, почему отец Сергея Иван Потапович так холодно относился к нему в дет-

стве. Дети очень чувствительный народ и хорошо ощущают настоящее отношение к себе. Вот он заходил к другим своим одноклассникам в их дома, встречался с их родителями, они, обычно, интересовались его жизнью, приглашали его за стол поесть, попить чая или даже чего-то покрепче. Но вот отец Сергея никогда не говорил с ним, никогда не интересовался, чем они занимаются, а просто зайдет в комнату суровым взглядом посмотрит на него, от которого сердце замирало у мальчика. Вероятно, он знал о судьбе своего отца от своей матери и, потому он видел в Коле наследника того Максима Протопенко, из-за которого его отца послали в Сибирь. Только интересно стало Николаю, знал ли Сергей о том, что его дед Потап причастен к смерти его деда Максима. По всей вероятности ничего не знал, ибо даже не говорил о том, что его дед был отправлен в Сибирь. Если бы он знал, то между ними вряд ли были бы такие дружеские отношения, когда они учились в школе, играли в футбол, занимались бы фотографией. А что ж в данный момент происходит? Его внук Игорь берет замуж девушку, прапрадедушка, которой причастен к смерти его прапрадедушки. Как все закручено в этой жизни, и что надо делать ему в этом случае. А может все это его фантазии? Но может и не фантазии. Ведь в свое время Сергея не приняли в комсомол, возможно, там наверху знали о преступлении его деда. В голове у Николая Александровича шло все кругом, но тут раздался добродушный голос Сергея Ивановича.

– Николай, пошли к столу, там тебя уже дождались.

Ковтун спрятал в карман пожелтевшее письмо и вышел из будки, стараясь придать себе веселого праздничного вида.

– Вспомнил свою молодость?

– Да, вспомнил. Хорошие были времена.

– А ты знаешь, что наша классная руководительница еще жива, с ней встречалась наша комсорг Галя Куликовская?

– Не знал. Я ведь оторван от мира этого.

– Теперь ты чаще будешь посещать свое родное село.

– Конечно.

Вдвоем они зашли в дом, где играла музыка, в танце кружились радостные гости праздника, среди них выделялась счастливая молодая пара Игорь и Юлия. Выбрав момент Николай Александрович порвал письмо на мелкие кусочки и выбросил их в мусорное ведро.

Красота – страшная сила.

Мама назвала свою дочь – Людмила. Подружки звали ее Мила, что в переводе с украинского означает милая. И это соответствовало действительности: Мила была хороша собой, а в глазах горел огонь нежности и страсти. Правда, сразу Мила не придавала особого значения внешним данным, но случай помог узнать о магической силе девичьей красоты. Сдавала экзамен по электронике. Преподаватель был молодой и симпатичный мужчина, недавно окончил институт. Под взглядами девушек он краснел и немного заикался, но был принципиален на экзаменах. Мила, надо сказать, плавала в электрических и магнитных полях. Правило буравчика путала с правилом Лапидала и вообще считала, что Буравчик – это фамилия физика, который сформулировал это правило. Понятное дело, что экзамен она валила, и молодой преподаватель предлагал придти на пересдачу, но Мила все свое красноречие и обаяние направила на него.

– Я учила, честное слово, целую ночь, и я прямо-таки наэлектризована знаниями.

И она положила свою руку на руку преподавателя. Того словно током ударило, он оторвал руку, поскольку был женат и имел дочурку полтора года. Но удар тока имел свои последствия, и он поставил зачет Миле.

В другой раз испытала силу своей внешности Мила, ко-

гда сдавала экзамены по вождению, ибо постоянно пыталась сделать правый поворот из второго ряда, и всегда останавливалась под знаком "Стоянка запрещена"

– Это ничего, что я плохо вожу машину, – сказала она инструктору по вождению. – Зато я отлично готовлю кофе с коньяком.

Пришлось инструктору взять грех на душу за незадачливого водителя, но испить чашечку кофе с коньяком на квартире у Милы со всеми последствиями любовного свидания. А Мила посчитала, что это не грех, а просто осознанная необходимость. Так же как и в случае с сантехником. Хотя тут она была поражена и удивлена, а удивление – это первая ступенька к симпатии. Итак, у нее испортился унитаз, она обратилась в домоуправление. Там обещали прислать специалиста. Специалист не спешил, Мила нервничала, звонила, ей обещали. Наконец в двери позвонили, Мила приготовилась прочитать лекцию по исполнению производственных заданий. Открыла двери, и у нее челюсть отвисла от удивления. Вместо грязного, выпившего слесаря перед ней стоял высокий симпатичный парень.

– Слесаря вызывали?

– Да, – только и сказала Мила.

– Пройдемте, посмотрим, что у вас случилось.

Мила показала место неисправности, и парень взялся за свое дело, без суеты и излишнего шума. Через время он позвал Милу принять работу. Все было сделано в лучшем виде,

а когда Мила предложила деньги, и он отказался, мол, за все уплачено по договору, то ее удивление перешло в нежную симпатию, и она не могла не предложить гостю чашечку кофе с коньяком. Тот не отказался, поскольку Мила была хороший собеседник. За чашкой кофе она узнала, что Вадим, так звали сантехника, окончил физмат, но поскольку у преподавателей маленькая зарплата, то он решил переквалифицироваться в сантехники. После этого Мила призналась в любви к сантехнику с первого взгляда, и у них начался роман, который продолжался некоторое время, они даже подумывали оформить их отношения соответствующим образом. Но тут случилось непредвиденное событие, у Милы поломалась машина. Сантехник не имел никакого представления об авто, ибо не мог отличить карбюратор от генератора. Понятное дело, Миле пришлось обратиться к автослесарю. Он оказался очень шустрым малым.

– Так сейчас мы посмотрим, что с вашей машиной. Садитесь за руль и жмите на газ своей очаровательной ножкой. Хорошо, еще, еще.

Он что-то там покрутил, отрегулировал зажигание и машина заработала, как часики. Восхищению Милы не было предела.

– Вы такой замечательный мастер, прямо слов нет благодарности.

– Зачем слова, можно предложить чашечку кофе. Парень был шустрым и не прочь был продолжить знакомство с хо-

зьяйкой очаровательной ножки. Мила тоже увлеклась, ибо была девушкой любвеобильной, а тут такой случай, как отказать такому Мастеру. Понятное дело, что сантехник получил отставку. Начался новый этап в жизни Милы, они оба были влюблены в автомобиль и могли часами говорить о раннем и позднем зажигании, или о летней и зимней шине. Мила успокоилась, она нашла свое счастье, приплыла к берегу, где можно строить замки. Но не тут-то было. Оказывается, ее шеф заметил ее красоту, и без всяких предпосылок предложил поехать ей на берег моря. Шефу было немножко за пятьдесят, но какое это имеет значение, если открываются новые перспективы. У Милы захватило дыхание, да и откровенно сказать, не нравилось ей в последнее время, что её комната была наполнена запахом солярки и смазочных материалов, и она выставила вещи автослесаря из квартиры, а сама полетела на море. Это была, конечно, сказка. Море, солнце, горячий песок, вечерами рестораны и концерты звезд. За все это Мила очень полюбила своего шефа, о чем и говорила ему в постели, глядя в глаза. Идиллия. К сожалению, шефа взяли прямо на пляже, у него были какие-то махинации с недвижимостью, и Мила осталась одна. Без денег, без жилья, без любви, которой она так хотела, и которой у неё было так много. Все пропало, даже надежда, которая умирает последней. Она смотрела на море, которое омывало ее ноги, и находила в нем какое-то облечение, умиротворение, освобождение от всех своих неприятностей. Она зашла в воду по колено,

затем по пояс, затем уже стала глотать воду, закрыла глаза и вода сомкнулась над головой.

– Человек утонул. Человек утонул! – кричали на пляже.

– Где?

– Вот там. За буйком.

Милу вытянули на песок, откачали воду.

Она открыла глаза. Вокруг собралась толпа зевак. Над ней склонился молодой парень.

– Слава богу, вы живы, а я боялся, что не смогу уже вам помочь.

– Зачем вы это сделали? Я не хочу жить.

– Вы так молоды и красивы. Вам надо жить и жить.

Попутчики.

В купе ехали втроем. Напротив Марины сидела супружеская пара. Что-то было необычное в их поведении. Сначала Марина не обращала на них никакого внимания, она читала женский роман, который купила в киоске на вокзале, что бы скоротать время в дороге. Однако, со временем ее стала интересовать эта пара больше, чем перипетии романа. В их отношениях проскальзывала какая-то необыкновенная нежность, внимание друг к другу, пара ведь была совсем немолодая, казалось, время должно было уже погасить пламя большой страсти. Впрочем, это было не взаимное показное сюсюканье, которым хотят показать окружающим, что они живут очень счастливо на зависть другим. Глядя на них можно было сказать, что они не ошиблись с выбором своей второй половинки. Ведь, обычно, люди больше всего боятся признаться в своих ошибках, и разыгрывают перед обществом благополучие и любовь, но все получается так фальшиво, что окружающие их люди видят эфемерность их супружеской жизни, но молчат, чтобы не разрушить их замок на песке. В отношениях этой пары все было так естественно и гармонично, что в душе Марины невольно возникало восхищение от супругов, ибо так редко ей приходилось встречать людей, которые по-настоящему бы любили бы друг друга, с того самого момента, как заключили они брачный союз. Из своих близких

и знакомых она с уверенностью не могла назвать ни одну пару, которая была бы показательной в этом отношении, поэтому она уже начинала пессимистически относиться к этому высокому нежному чувству. И тут в поезде она вдруг такое взаимопонимание, взаимоуважение и нежность друг к другу. Она выявлялась во всем. Как муж набрасывал на супругу кофту, что бы ее ни просквозило, как супруга заботливо намазывала хлеб маслом для мужа, а он бегал к проводнику за кипятком. Потом она легла, а он читал ей обыкновенные житейские истории из популярной газеты и они обменивались мнениями по поводу судьбы того или иного героя. Причем, их мнения часто совпадали и соответствовали общепринятым нормам, которые и Марине были понятны и приняты. Тем временем они подъезжали к большому городу.

– Лиза, сейчас поезд будет стоять двадцать минут. Я выйду в город за мороженым. Какое мороженое тебе купить?

– Неужели ты забыл? Как всегда шоколадное.

– Я-то помню, а вот тебя хотел проверить.

– Ты как всегда шутишь.

– В каждой шутке есть своя прелесть. Все будет исполнено в лучшем виде, – четко ответил он, из чего Марина сделала вывод, что он бывший военный, к тому ж, несмотря на возраст, он был подтянут и аккуратен.

– А вы не желаете мороженого? – обратился он к соседке.

– Спасибо, мне пока не хочется.

– Что ж не буду вам навязывать свою волю.

Поезд остановился, и мужчина вышел из купе. Марина видела, как мужчина побежал по платформе к вокзалу. Она отвела свой взгляд от окна и тут она встретилась глазами с женщиной, которая сидела напротив. В очередной раз она удивилась, ибо в глазах женщины читалась какая-то счастливая уверенность, теплая женская нежность окружала ее как ореол неземного бытия. Марина просто не смогла сдержать вопрос, который крутился в ее голове.

– Извините, могу я задать вам вопрос?

– Задавайте, – глаза женщины блеснули ласковым огнем, который располагает к откровенности.

– Вы счастливы в семейной жизни?

Женщина на мгновение задумалась и подумав сказала.

– Я вообще-то не задумывалась над этим вопросом, но могу с уверенностью сказать, что я никогда не жалела о том, что вышла замуж за этого человека.

Она снова задумалась.

– Хотя был момент, когда наш брак был на грани распада.

– Мне даже не верится, что у вас могло быть такое.

– Было. Было.

– А что же случилось?

– Понимаете, в один момент мне показалось, что я живу не с тем человеком, с которым мне хотелось бы жить. Не знаю почему, но мне все стало, не нравится в нем. Вы же видели, что он не красавец. Мне не нравились его привычки, его манера одеваться, его манера говорить, его услужливость,

которую я стала воспринимать, как мягкость характера, не свойственную настоящим мужчинам. Вот такие у меня появились заморочки. Я сидела, смотрела на него, и спрашивала себя, зачем я живу с этим далеким от меня человеком. За что мне такое наказание видеть его, слышать, ложиться в постель с ним. Это был, конечно, кошмар. Ибо, у нас уже тогда был сын, который очень любил папу, и папа был от него без ума. А меня несло все дальше и дальше. Мне не нравились уже простые житейские дела. К примеру, я не могла видеть и слышать, как он ест. Ложкой, которой он работал над миской, стараясь показать, что я хорошо готовлю супы и борщи, хотя это было очень далеко от истины, он раздирал мне душу. Иногда я специально пересаливала еду, а он все равно тщательно скреб по дну тарелки, выбирая все до крошки в миске. Этот скреб, эхом раздавался в моей голове. Которая твердила: "Разойдись, разойдись, зачем тебе такое чудо. Но с другой стороны, как это воспринет наш сын. Какую невосполнимую боль я принесу моему миленькому, чудному сыночку. Кто ему заменит отца, да и воспримет ли он такую замену. Я сказала себе, стоп. Надо, что-то менять. И в себе и в окружающем мире. Первое, что я сделала. Это купила мужу деревянную ложку, что бы ложка ни скребла по дну миски, доводя меня до истерики. Он удивился такому моему капризу, но я пояснила ему, что деревянные ложки – это экологически чистые предметы, и сейчас все люди пользуются ими. Затем я стала меньше уделять внимание его недо-

статкам, а больше превозносить его достоинства, пускай даже самые маленькие, но это были плюсомого личности, которая для меня стала все более привлекательной. Он тоже стал немного меняться, хотя и до того он был очень добрый и отзывчивый человек – это в моей голове завелись тараканы, но со временем личная ответственность за семью, своих детей, потом у нас еще родилась лапочка-дочка, вывела подчистую всех тех тараканов. Слова женщины сладкой песней звучали в голове у Марины, он искренне радовалась за счастье этой женщины, а вместе с тем у нее несколько исчезал пессимизм относительно светлой любви.

– А вот и мороженное для моей любимой супруги.

– Спасибо, Саша. От меня причитается награда. Иди, ко мне я тебя поцелую.

Все это было сделано искренно, безо всякой наигранности, поэтому Марина плыла в океане чужой любви. Как это замечательно любить и быть любимой. На следующей станции она сошла. До здания суда, который рассматривал ее заявление на расторжение брака с мужем, надо было подъехать трамваем, но ей почему-то не хотелось спешить туда. Она решила пройти туда пешком, что бы еще раз прокрутить в памяти историю этой женщины. А потом она вспомнила слова своей мамы: "Первый муж от бога, второй – от людей, а третий – от черта".

Ведь было у них что-то такое, что соединило их. Это у них было первое чувство, а первое чувство самое непосредствен-

ное, лишенное всех меркантильных расчетов – это им свыше послано это чувство, если его потеряешь, то уже никогда, никогда не возвратишь. Она присела на скамейку, которая стояла на остановке трамвая, замыслилась. Зазвонил телефон.

– Я слушаю.

– Марина, ты где? – это был голос Сергея ее мужа.

– Здесь я.

– Где это здесь?

– Там где когда-то мы встречались.

– Но судья здесь ждет.

– Пусть подождет, у него такая работа, а нам надо разобратся, прежде чем мы к нему зайдем, илиили ты не хочешь....

– Я спешу к тебе. Ты только меня жди.

– Жду, – она положила мобилку в сумку, и тяжело вздохнула. Тяжелый камень упал с ее души, и стало там так светло.

Рыбалка.

Я убежденный холостяк и это не мое семейное положение, а состояние души. Нет, никто меня в этом не убеждал, никто не уговаривал – сам дошел до такой точки, когда сказал себе: «Надо сбрасывать из себя эти оковы, иначе мне будет крышка». Понятно, какая крышка та самая крышка, которой покойников накрывают. Я знаю, что у меня могут быть оппоненты, которые будут приводить сотни доводов, чтобы убедить меня в обратном убеждении, но у меня перед глазами один единственный довод, который перешивает остальные вместе взятые – это моя бывшая супруга. Не хочется даже называть ее имя, да и в подробности не хочется вдаваться. Слишком много придется рассказывать, да и зачем подымать все это дерьмо – крыша может поехать, а я сейчас очень переживаю за спокойствие своего эго, ибо как сказал поэт, что в мире самое главное – это покой и воля. Вот эти самые ценности я и приобрел в своем одиночестве и не жалуясь. Недаром же говорят, что холостяки живут, как короли, а умирают как собаки, а женатые живут, как собаки, но умирают как короли. Но зачем мне быть королем, если меня уже не будет. Я живу настоящим и прекрасно обхожусь без «прекрасной» половины, мужчины, думаю, поймут меня, почему я прекрасную взял в кавычки. Это же так замечательно: приходишь домой, и никто тебя не спрашивает. Где был? Что

делал? Где зарплата? Опять под градусом! Вот вы мне ответьте, могу ли я после тяжелого трудового дня принять на грудь грамм этак двести? Впрочем, это не важно, но усталость, стресс должен я снять, чтобы прийти домой здоровым, счастливым. Она этого не понимала, поэтому разногласия, которые перерастали в бои местного значения. Теперь я сам пью, сам гуляю, сам стелюсь и сам лягаю. И, между прочим, водочки я стал меньше пить, потому что она ушла, и головная боль тоже ушла и мне не надо ее заливать спиртным. Я веду здоровый образ жизни – смотрю телевизор, читаю книги, хожу в театр. Только не подумайте, что я такой зануда, у которого нет ни души, ни сердца. Совсем наоборот. Я всех женщин очень люблю, все они мне очень нравятся, и я отпускаю им комплименты на работе: «Ох, Марья Ивановна, как вы прекрасно выглядите.... Ох, Наталья Петровна, какой у вас замечательный костюмчик, вы на пять лет моложе выглядите». Я могу приятно с ними пообщаться, даже романсик могу на гитаре сообразить, они это очень любят, но дальше. Упаси меня бог. Девушки уходите и уносите с собой мою головную боль. Все б было прекрасно, если б не завистники, то есть женатые мужчины, которые видят, как мне хорошо одному и хотят, чтобы я снова мучался бы так, как они. И все они подбивают меня: «Ну что ты сам все живешь? Какой интерес в твоей жизни? Не с кем даже, словом перекинуться». Спасибо, говорю им, дорогие, но я уже накидался теми словами и не только словами, на лбу у меня есть шрам от на-

ших перебранок, что хватит мне на всю оставшуюся жизнь. Но они не сдаются и упорно хотят испортить мне райскую жизнь. Иногда это им удается. Особенно, это весной у них получается. Вообще-то весна всегда делает с человеком что-то неподобающее, что-то замутит в нем, наворочит и смотришь на себя как-то не так, с каким-то пренебрежением, словно ты есть что-то неполноценное, и обязательно тебя тянет к слабому полу. Вот зимой, лежишь на диване, за окном темень, попиваешь, пиво и говоришь про себя, что я есть существо самодостаточное, никто и ничто мне не нужно, а все радости и счастье во мне находятся. А вот весной я почему-то не могу так сказать. Нет, сказать- то могу, я существо самодостаточное, но в этом чувствуется какая-то фальш, а я, как личность музыкальная, тонко чувствую эту фальш, и становится не по себе. Не знаю, что тому виной. Может авитаминоз, а может и коты, которые спариваются под окном, или цветущие сады, а может стайки молоденьких девушек, которые этой весной превратились из гадких утят в прекрасных лебедей и теперь выплыли на улицу, чтобы все увидели это преобразование. Поэтому скажу, что весной тяжеловато бывает, а тут еще Саша Водольянов подходит и говорит: «Слушай, Митя, я тебе такую бабу нашел. Ножки точеные, грудь, как две спелые дыни, талия и все прочее прилагается, да так ладненько, что любо-дорого смотреть». Мне говорит, а у самого слюнки текут, так как он был большой любитель женского пола. Я ему в ответ:

– Саня, я ж тебе говорил, что не надо мне твоих женщин. Мне хорошо без них.

– Ты бы хоть посмотрел на нее. У тебя б сразу мнение изменилось.

– И смотреть не хочу.

– Да у нее же дом собственный, сад и огород. Машина имеется, а в придачу трактор и сеялка.

– И сеялка мне не к чему, а трактор тем более.

– А еще три коровы держит. Молоко б свежее каждый день пил, а воздух там такой, что хоть на хлеб мажь.

– Мне и здесь воздух нравится.

– Речка рядом, а в речке рыба просто на берег выбрасывается.

– Нет, и нет.

– Слушай, ну что ты такой упрямый. Ты бы хотя бы посмотрел.

И тут Саша запел:

– Ах, какая женщина, мне б такую...

– Так и бери ее себе.

– А куда ж я свою Оксану дену. Слушай, бери мою Оксану, а я пойду к Галочке. Райская жизнь будет у меня.

– Не надо мне твоей Оксаны.

– Митя, не будь таким занудой, я же женщине пообещал, она же мне бутылку поставила, мол, найди мне мужика, а то самой мне с хозяйством не справиться. Вот и предложил тебе. Ты ведь мужик видный, самостоятельный.

– Так это ты меня за бутылку водки хочешь в рабство сдать?

– Господь с тобой. Какое рабство. Ты хозяином станешь, станешь, как все нормальные люди жить. Ну, какое это удовольствие бобылем жить? Не понимаю.

– И не поймешь. Потому что ты – это ты, а я – это я. У нас совсем разные субстанции.

– Чего... Чего...

– Тебе это не понять.

– Конечно, это в книжках своих набрался, недаром люди говорят, что у тебя от них крыша поехала.

– Это еще как сказать. У кого она поехала.

– Да, конечно, у тебя. К тебе счастье идет прямо в руки, а ты отказываешься.

– Смотря, что понимать под счастьем.

– Счастье – это и есть счастье, с какой стороны на него не смотри.

– У меня свое счастье, у тебя свое.

– Значит, отказываешься.

– Да – с твердой уверенностью в своей правоте сказал я, но следующие слова просто выскочили у меня изо рта сами собой. – А какая рыба там в речке водится?

– Хорошая рыба.

– Ты мне скажи конкретно. Какая рыба там водится. Караси, сомы, коропы.

– О, точно, коропы там водятся, как свиньи и золотистый

карась.

– А судаки там водятся?

– Ты еще спрашиваешь. Да в том году мой кум выловил судака в человеческий рост.

– Ну, ты загнул.

– Не веришь. Сейчас пойдем ко мне, и я тебе покажу фотографию, где кум сфотографирован с судаком, которого в речке поймал. Правда, кума моего всего метр пятьдесят с кепочкой, но, тем не менее, судак попался видный. Едва кума в речку не втянул.

Я посмотрел то фото кума с судаком. Да, судак видный. Я за свою жизнь таких судаков не встречал, хотя любитель порыбачить, особенно, на живца. Увлекательное дело. Закинул удочку и ждешь. Наживка тягает поплавок по всей реке так медленно, размерено и вдруг. Бац. Скорость набирает, поплавок тонет, пытается уйти от хищницы, но куда ей бедной. И поплавок резко идет на дно, леска натягивается как струна и тащит за собой, а ты на себя. Кто кого. Но судак быстро устает и уже трепещет на удилище. Конечно, я вытаскивал больших судаков, но чтобы метр пятьдесят, если верить Саньке, то таких не было. Девяносто шесть сантиметров мой самый большой улов, а тут.... Да, соблазнительно.

– Ну, что едем на рыбалку? – спрашивает Сашка.

– Поехали, а там посмотрим – что к чему.

Я согласился. Понятное дело, что рыбалкой там и не пахло, но был повод. Цель была совсем иная. Женщина она, ко-

нечно, была видная и хорошо сохранившаяся. Я так скажу, что с женщинами у нас происходит какая-то чехарда. Вот красивых девушек у нас хоть пруд пруди, а вот достигли они какого-то предела и красоту ее как краску с асфальта смыло. Приятель мой рассказывал, что поехал он на встречу выпускников через тридцать лет, а однокурсницы приехали такие страшные, что не узнать. Не знаю, почему это так происходит: то ли заботы, то ли пища не та, то ли делают они что-то не так. Обидно за них. А эта вот сохранилась и в свои сорок она выглядит лучше, чем в двадцать, хотя и у нее заботы, и она трудилась. Может ядреная такая попалась. Сначала мы сидели втроем, затем Саша куда-то исчез, мы остались вдвоем, но я не опешил. Я ж говорил, что умел с женщинами общаться, до известного, правда, предела. А тут меня почему-то понесло, чувствую, что нет у меня тормозов и видимо, придется мне пропадать на этой земле, но я не очень-то и сопротивлялся. Она тоже это заметила и потянулась ко мне, я даже запел ей старинный романс: «Не пой красавица при мне». Она тоже что-то из современных песен запела; о розах и березах. Засиделись мы хорошо, она первая спохватилась.

– Ох, мне ж пора, а то завтра рано корову доить.

– Пора, так пора, – ответил я, хотя чувствовал некоторое сожаление, ибо не все мы обговорили про нашу жизнь, короче, уезжать не хотелось. Затем она меня ошарашила.

– Вам где стелить? В спальне или в комнате, отдельно.

В спальне, значит, с ней рядом. Ничего себе заявочки, ду-

маю про себя, хотя, что тут такого. Мы люди взрослые, понимаем, что к чему. А у нее хозяйство, ей помощник надо. Тяжело ведь одной ей и возле скотины, и в поле. Муж у нее умер от какой-то болячки. Я не расспрашивал. Это меня не интересует. Мужа нет, а хозяйство держать надо.

– Стели в спальне, – говорю ей – Чего уж там ходить во-круг да около.

– Уже постелила. Я первой лягу, свет не буду выключать, а ты, когда будешь ложиться, то выключишь свет, – сказала и пошла, как королева.

Верите, кров просто шибанула мне в голову. До чего же она красивой показалась. Прямо – таки сияние какое-то от нее исходило. Пропадать так с музыкой, подумал я, и собрался идти за ней в спальню. А тут меня живот как шибанет, прямо прижало до невозможности, видно, молочка свежего, жирного я выпил слишком много. Мой – то желудок привык к обезжиренному молоку. Побежал я на улицу в туалет. Помучался я там, а затем захожу в спальню. Она, бедненькая, видно, очень устала и уснула. Спит легко, безмятежно, сном праведника и такая красивая женщина, что словами не передать. И что-то внутри мне говорит, что недостоин я такой красоты, что не имею права ломать ее жизнь, совсем не такой нужен ей мужчина.

Постоял я так возле нее, подумал, а затем выключил свет и пешком среди ночи, оставив все свои рыбацкие снасти, отправился домой. Жаль, конечно, что судака не вытянул, но

зато.... Да, совершенно верно, как говорит поэт – нам нужен
покой и воля.

Лист незнайомого.

Зимовий ранок. Сніг рипить під ногами дільничного міліціонера лейтенанта Набоки, який ходить нервово туди сюди на місці злочину. Він подивився на годинник. Було без чверті дев'ять.

– Оце так маєш, неприємності з самого ранку. Цілий місяць на дільниці все було добре, а в кінці маєш такий сюрприз. Труп біля нашого будинку. Всього декілька метрів заліз на нашу територію. Чи не підкинули мені його сусіди?

– Яке це має значення. – здивувався слідчий Олег Мушковець.

– Це дуже велике має значення як в моральному так і матеріальному плані. Ох, як дізнаюсь я що це витівки сусідів, то я зроблю для них теж якусь підлість.

– То будете потім розбиратись, а зараз нам треба вияснити особу померлого. Ви раніше його тут не зустрічали.

Лейтенант уважно подивився на труп чоловіка, що лежав на білому снігу. Це був чоловік років п'ятдесяти п'яти. Одягнений він був у легку куртку темно-синього кольору, лице не голене, волосся на голові сиве, акуратно підстрижене. Він не скидався на бомжа, які ошиваються по вокзалах та пунктах тепломережі. В правій руці він тримав пакет, в якому лежало декілька пустих пляшок і книжка в чорній палітурці. Слідчий дістав книгу та прочитав назву.

– Монтень. Том третій. Диви які стали розумні бомжі.

Слідчий розгорнув книжку і звідти випало декілька аркушів, списаних дрібним, але дуже каліграфічним почерком.

– Почитаємо, може це нам допоможе в нашому розслідуванні.

– Мила Люба!

Я повинен написати тобі цього листа. Ти повинна знати все. Я знаю, що ти отримаєш цього листа. Одного тільки я боюсь, щоб не сприйняла ти це близько до серця і спомин про мене не завдавав тобі мук сумління, бо ти, ні в чому невинна. Навпаки, завдяки тобі я став самим щасливим чоловіком на землі, і разом з Петраркою я кажу тобі «Я благословляю день, місяць, літо, годину, мить, коли мій погляд ті очі стрітив». Дійсно, то був найкращий день в моєму житті, хоча для тебе це був самий звичайний день: по-літньому пекло сонце, цвіла липа, зріла малина та черешня. Я тоді їхав з дачі. В кошику я віз малину, яку зібрав на своїй дачі. Від неї йшов такий аромат, що дух захвачувало. Ти сиділа і дивилась в вікно електрички – молода, красива, впевнена собі дівчина років двадцяти двох. Я підійшов і запитав:

– Тут не зайнято.

Ти підвела на мене свої очі... Нічого особливого очі як очі, сині, ніби літнє небо, але ти на якусь мить затримала на мені свій погляд. Він був якийсь особливо лагідний, добродушний, чистий і відкритий. Повинен сказати, що то був погляд не наївної дівчинки, але і не погляд розбещеної жін-

ки, яка пройшла і Крим, і Рим. В тому погляді була і надія, і політ мрії, і обіцянка великого щастя, тому хто зуміє підібрати ключика до цього ніжного створіння, яке щиро і доброзичливо сказало мені.

– Ні, тут не зайнято.

Що не кажіть, а я вже прожив життя, і з усією відповідальністю можу стверджувати, що душу людини можна розпізнати з перших її слів.

– Дякую, – відповів я, і сів напроти.

Ще додаю, що я знаходився в тому віці, коли жіночі погляди вже не мають тої магнетичної сили, що в юності, бо не мають вже ніякої загадки, і наперед уже знаєш чим закінчиться той роман, чи то повість, чи то маленький епізод в твоєму житті. З чого зробив висновок, що для жінки чоловік повинен бути гібридом банкомата з електровібратором. Про почуття не може бути і мови. Тому після розлучення з дружиною я просто насолоджувався свободою і життям, відповідно, не хотів попадати ні під які чари. Але тут було щось друге, чому я спочатку не приділив належної уваги, бо вважав себе незалежним дорослим чоловіком. Я просто запропонував тобі скуштувати малини.

– Дякую. – сказала ти і взяла декілька ягід, які окрасили твої губи яскраво червоним кольором, а в моїй душі стався велика переміна настроїв. – Дуже смачна у вас малина.

– У мене є свої таємниці в вирощуванні малини.

І я став розповідати їй про те як краще вирощувати ма-

лину, щоб вона була солодка і не водяниста, а ти розповідала мені про свою роботу, про проблеми які трапляються на твоєму шляху.

Електричка прибула в кінцевий пункт, я побажав тобі щасливо вирішити свої проблеми, і ми розійшлись в різні сторони, як кажуть, розійшлись, як в морі кораблі. Таких зустрічей в електричках буває десятки, а то і сотні. Вони проходять непоміченими, не залишаючи ніякого сліду. Про них забуваєш на другий же день. Але цього разу все було не так. Вдома я відчув якесь незрозуміле хвилювання, якась безпричинна туга давила мені на серце. Я не міг зрозуміти що сталось зі мною. Чому моя кімната – моя схованка від життєвих незгод стала пригнічувати мене. Вона стала мені нагадувати тюремну камеру, чи то келію монаха, де поховав я свої бажання, свою жагу до життя, де одноманітні дні змінювали одноманітні вечори. Все стало для мене таким ненавистим, що хоч в петлю лізь. Я навіть, забув, чому я спішив з дачі в тісну квартиру. Івключив телевізор, коли там ішов другий тайм футбольного матчу, з моєю улюбленою командою, я не пропускав ні одного гри, але того вечора він не приніс морального задоволення. Навіть, виграш моєї команди залишив мене байдужим. Вночі я довго не міг заснути, а, коли заснув, то стали мені снитись різні кошмари: то дружина сварила мене за якусь легковажність, то домоправ кричав, що я занадто багато споживаю електроенергії, то переслідували мене якісь очі, від яких я не міг ніде сховатись. Вранці

в дуже пригніченому стані я пішов на роботу в банк. Здавалось, ніяка сила не спроможна мене вирвати з тієї прірви депресії, в яку я втрапив. Навіть директор банку захвилювався, чи не захворів я, але я його заспокоїв, сказавши, що це вчора я, мабуть, перегрівся на сонці. Та цього разу я помилився, причина була тут інша. Робота того дня в мене не клеїлась, але тут до банку зайшла ти, і як до доброго знайомого підійшла до мене.

– Добрий ранок, – сказала ти – ось де ви працюєте?

– Добрий ранок, – відповіла, трохи знітивши, – Так я тут працюю. Яка доля привела вас сюди?

Мені прийшлося докласти чимало зусиль, щоб стримати свої почуття, а вони бурлили там як в розбудженому вулкані.

– Та оце ж приїхала з моря, а гроші там розтратила, то тепер прийшла зняти гроші зрахунку.

Виявилось, що їхнє підприємство зовсім недавно уклало з банком договір про фінансові операції між собою, і відповідно, робітники стали отримувати в нас платню. Крім того, це я дізнався з твоєї карточки, ти жила недалеко від мене в кооперативному будинку. Залишок дня я був в доброму настрої і навіть, став наспівувати мелодію із фільму «Історія кохання», чим дуже здивував свою сусідку на робочому місці Клавдію Михайлівну, яка в свої сорок з гаком, всі сили і енергію направляла на те, щоб зберегти свою фігуру, але це в неї не дуже виходило, бо любила вона солодкі тістечка та окорока.

– Що це у вас, Петрович, сьогодні такий ліричний настрій?

– Та оце вчора я добре відпочив на дачі, – сказав я у відповідь.

– Знову були там самі? – Запитала вона. Вона завжди задає мені таке питання. Навіть, не знаю чому? Може щось хоче від мене, але ж я нічого не хочу від неї, тому швидко закривав двері для будь-яких відносин.

– Звичайно, сам. Це так добре відпочивати одному, коли я згадую, як ми їздили на дачу вдвох з дружиною, то це був жах. Ми завжди там сварились із-за всяких дрібниць, і звичайно, ні про який відпочинок не могла йти мова.

Після цих слів Клавдія Михайлівна замовкла, а я міг по-пріяти про своє майбутнє життя, бо на мене просто хвиля щастя якась найшла. Хоча я відверто не признавався собі в своїх почуттях, та і яке могло бути признання, коли між нами лягла відстань у тридцять років. Чи правду кажуть, сивина в голову – біс в ребро. Але ж просто порадіти тому факту, що ми не розійшлись, як в морі кораблі, я ж міг порадіти. З другої сторони, якщо доля нас поєднала, то в неї ж на цей випадок мались свої види. Ото ж загадка, що мала на увазі доля, коли подарувала мені таку зустріч, від якої у мене серце заходиться так битися, що ледве не вискочить з грудей, заставляла мене подивитись на своє життя по іншому. З того моменту щоб я не робив, то її образ милий, лагідний стояв перед моїми очима. Чи бувало в вас таке? Не знаєте? Я то

же не знав, і не повірив би, що може такий вогонь в грудях горіти, який нічим не можна погасити. Ото ж причарувала вона мене, і ходив я тоді, як громом уражений, не знаючи, що мені робити. В дитинстві я навчався в художній школі і тому, коли прийшов додому з роботи, то постарався по пам'яті написати твій портрет. Абсолютна схожість тут не була гарантована, але твої очі дивились на мене, як живі. Я дивився на них і не міг надивитись, не міг відвести своїх очей. То була і радість, і мука, бо на пам'ять лізли слова із пісні «Нам не бути разом...» Це розумом я розумів, але серце, серце, хіба ти йому щось докажеш, приведи йому сотню, ні тисячу доказів, що того не може бути, воно не повірить, і не сприйме, і буде вимагати тієї ілюзії, тієї фата Моргана. Звісно, кімната стала для мене тісна, і я бродив по вулиці, під її будинком, в надії зустріти випадково її. Коли мене зустрічали мої знайомі, то вони дивувались, чому я ходжу під чужими будинками, а я відповідав, що лікар приписав мені побільше бувати на свіжому повітрі. Вони ще більше дивувались, бо ж яке тут свіже повітря, коли поруч траса знаходиться, по якій сновігають автомобілі, краще ж прогулянки робити в парку, але я відповідав, що я звик до такої обстановки, і продовжував гуляти біля твого будинку. Тільки тебе я не зустрічав там. Минула неділя, друга... Я не знаходив собі місця, і вже хотів іти до тебе на квартиру, щоб дізнатись, чи не скоїлось з тобою якесь лихо, але моєї сміливості вистачало тільки на те, щоб дійти до твого під'їзду. Далі я починав глузувати з себе,

докоряти за пагубну та безнадійну пристрасть і повертав назад. Та одного ранку я вийшов раніше ніж звичайно на зупинку трамваю, щоб їхати на роботу і зустрів там тебе. В мене очі вмить застелив якийсь туман, ноги стали підкошуватись, я ледве дійшов до зупинки. Ти стояла там, така ж молода, красива, впевнена в собі. Ти приязно посміхнулась мені. Від хвилювання я ледве зміг сказати:

– Доброго ранку, – сказав я.

– Доброго ранку, – ти відповіла так любязно і зігріла мене своїми синіми, ніби літнє небо, очима

Скільки разів я говорив своїм близьким та знайомим та чув відповідь ці прості слова, але ніколи вони не наповнювались для мене таким дивовижним змістом – я бажав тобі від щирого серця, щоб у тебе все в житті було хороше, щоб на шляху у тебе попадались тільки добрі люди, а всі незгоди обходили тебе стороною. А мені ж, мені нічого не треба було, бо твоя лагідна посмішка і твої щирі слова були для мене найкращою насолодою – від цього весь світ змінювався на краще: небо ставало чистішим, сонце яскравішим, а неприємності всі забувались. З того дня я вже кожного разу виходив на півгодини раніше і зустрічав тебе на зупинці. З тобою я проводив хвилин двадцять-тридцять, в залежності від того як ходили трамваї, але то були хвилини райського блаженства. За всі роки життя з дружиною я не отримав і со-тої долі тої насолоди, як ото отримував біля тебе, коли їхав в переповненому трамваї. Ти відкрила мені новий світ, у ме-

не ожили з під попелу нові почуття, я по-новому, зрозумів такі старі затаскані поняття: кохання, бажання, самопожертвування, обов'язок. Пісня «...и каждый вечер сразу станет и удивительно хорош...» зазвучала зовсім по-іншому. Я не знав, як ти відносишся до мене, але це мене мало хвилювало. Відверто кажучи, я навіть не хотів, щоб ти мала якісь глибокі почуття до мене, зважаючи на нашу велику різницю в віці. Хоча десь в глибині душі якась таки надія жевріла, що ти хоч інколи згадуєш того дивака, який на трамвайній зупинці тобі читає Блока і Цветаєву. Така думка гріла моє самотнє серце, але я волі не давав своїм фантазіям – я не міг тебе зробити щасливою, а зробити тебе нещасною я не мав права. Мені досить було бачити тебе вранці, а вечором я був певен, що зустріну тебе завтра вранці на зупинці, і сонце знову зійде в моїй душі, де раніше були тільки сутінки. Звичайно, в тобі було щось особливе, що робило тебе дуже привабливою, чарівною. Хоча я і заперечував собі, мовляв, тебе зацікавила тільки дівоча молодість і краса, а не особистість. Нічого подібного!!! Довелось мені пережити подібний випадок. Одного разу я їхав з дачі. На зупинці, де немає даху мене застав дощ, рясний літній дощ. Я відкрив парасольку, а поруч стояло дівча твоїх років без парасольки, я запросив її під мою парасольку. Вона підійшла, зовсім не хвилюючись, бо ж між нами була різниця в віці, стала поруч. Молода, красива, впевнена в собі в мокрому платті, яке щільно облягало її струнку фігуру. Потім ми їхали з нею в електричці, розмовляли так

як з тобою. Я пригостив її яблуком. Потім ми розійшлися і ніяких тобі спогадів, відчуттів від розлуки, ніякого щеміння в серці. А це значить, що зустрічі бувають різні, що погляди бувають різні: одні гріють, другі розчаровують, а треті визивають вибух емоцій в душі, від якого дах їде і ти здатен на любу дурість. Такий вибух стався і в моєму житті, вперше в житті, хоча життя у мене було дуже насичене різними зустрічами та забавками. Але я знову відкрив для себе стару істину, що підробок кохання – тисячі, а справжнє кохання – одне, і не до кожного воно приходить. До мене прийшло, може тільки запізно, а може раніше воно і не могло прийти. Так чи інакше, але я був щасливий у будні дні, а от вихідні чи то свята були для мене справжньою мукою, бо я не бачив тебе, я не міг подивитись тобі в очі і сказати: «Доброго ранку». І в відповідь почути:»Доброго Ранку». Яке то щастя!!! Мені більше нічого не треба було від тебе. Одного разу ми разом стояли на зупинці, а трамвая довго не було, мабуть, була якась поломка на лінії. Ти запізнювалась на роботу і нервувала. Я запропонував поїхати на таксі. Ти спочатку відмовилась, але страх спізнитись на роботу взяв своє – ми поїхали на таксі. Я заплатив за таксі. Повинен сказати, що я ніколи ще в своєму житті не тратив гроші з таким задоволенням. Це було щось нове в наших відносинах і тому мені захотілось повторити такий досвід. Повторив! Ефект був вражаючий! Я купив тобі французькі духи «Шанель». Ти була в захваті від подарунка, а я на сьомому небі від щастя. Правда, ти не зразу погодилась

взяти ті духи, і мені прийшлося вигадати легенду – мовляв, моя донька потрапила в автокатастрофу і погинула, а ти мені так нагадуєш її. Зараз вона б була такою ж молодою та чарівною. Повинен вибачитись перед тобою за цю брехню, хоча в ній була і доля правди, якщо брати до уваги, що моя екс-дружина зробила пару абортів, Щоб не випускати голитьбу на світ – це її слова. Не виключно, що то б була дівчинка дуже схожа на тебе. Ти здалась і взяла мій подарунок, а я блаженствував. Після того я купив тобі золотого ланцюжка з сердечком, золоту обручку з діамантом. Я говорив, що це в пам'ять про доньку я купую подарунки. Відверто скажу, що я не переслідував при цьому ніяких корисливих цілей, і не бажав скористатись твоєю вдячністю, щоб задовольнити свою похоть. Мені доволі було бачити тебе щасливою.

Якось ти прибігла на зупинку схвильована, розгублена. Це мене налякало.

– Що сталося?

– Та в мене замок на дверях зламався, не можу закрити двері, а чоловік поїхав у відрядження.

Ми поспішили до тебе додому. Я розібрав замок і витягнув звідти дерев'яну тріску, видно, хтось вночі пожартував.

– Я вам так вдячна за все, що ви робите для мене. Я мабуть, ніколи з вами не розрахуюсь за вашу доброту.

– Сьогодні ж підемо до ресторану, і ти повністю розрахуєшся зі мною.

– Я навіть не знаю...

– Якщо у тебе є якісь невідкладні справи, то ми не підемо.

– Хороше. Я згодна.

Щоб догодити тобі, я наказав всіх страв, які були в ресторані. Ти пила шампанське, закусувала чорною ікрою та баликом. Потім ми танцювали, я декілька разів замовляв мелодію із фільму «Історія кохання». Тобі вона теж подобалась. Ми провели чудовий вечір. Таксі підвезло нас до твого будинку. Мені не хотілось прощатись, хотілось, щоб такий прекрасний вечір не закінчувався. Ти теж була схвильована, в якийсь момент мені здалось, що ти переживаєш подібні почуття. і бажала, щоб вечір продовжувався. Ми зайшли до її підїзду.

– Ви чудо, – сказала ти і поцілувала мене в щоку, а мене затрусило, ніби в лихоманці, і я обійняв тебе з пристрасстю і жадобою. Здавалось, мить і ми впадемо у гріх... Але якийсь голос сказав мені: «Не роби цього. Ти хочеш використати жіночу слабість, напоїв її, а тепер хочеш скористатись цим. Та вона ж тебе зненавидить, коли проснеться завтра, ти цього не можеш допустити.» Руки в мене самі по собі розійшлись, і я кинувся до дверей.

Вдома я не міг довго заснути, хвилювався, що ти будеш ненавидіти за те що сталося, і наші щасливі зустрічі закінчаться. Але наступного ранку ми зустрілись так, наче нічого і не відбулось.

– Доброго ранку, – сказав я і подивився їй в очі, вона не відвила своїх очей і відповіла:

– Доброго ранку, – серце ледве не вискочило з моїх грудей.

Наступила осінь, почались дути холодні вітри, пішли дощі, вдарили заморозки, а ти ходила в легкому демісезонному пальті.

– Ти чому так легко одягаєшся? Захворієш.

– Та от ніяк пальто хороше не могу купити, бо в чоловіка платню затримують, а моїх грошей не вистачає на хороше пальто.

Після такого її зізнання я втратив спокій, бо уявляв як потерпає твоє тендітне тіло від дощукульних вітрів та заморозків. Пішов я до магазину хутряних виробів. Ти була права – ціни на добротний товар, достойний тебе, були ахові. Мені сподобалось там шкіряне пальто з ворітником із норки, манжети теж були із норки. Я був певен, що воно тобі теж сподобається. Залишалась дрібниця – знайти гроші на покупку. Нажаль, мої резерви вичерпались на подарунки для тебе, позичити не було у кого, бо рідні, або хороших знайомих в мене не було. Я засипав і просинався з однією проблемою – де взяти гроші. А ранком, коли я зустрічався з тобою на зупинці, я відчував якийсь дискомфорт, ніби я був винуватий за те, що ти мерзнеш на холодному вітру.

– Ти ж працюєш у банку, грошей там незміряно, кури не клюють.

Сказав собі так і зробив: підібрав шифр одного рахунку, і зняв необхідну суму, яку з часом думав повернути. Ми пої-

хали з тобою в магазин і купили тобі пальто. Воно тобі теж сподобалось, хоча ти зразу відмовлялось, але я знав з якого боку можна було до тебе підійти.

– Уяви, що ти моя донька і мерзнеш на холоді, то, який же я буду батько, коли допускаю такі речі.

Ти погодились з моїми доводами, до того ж мати хорошу річ – це завжди велика спокуса для любої жінки, а ти вже була справжня жінка з голови до п'яток. Ти щільно тільки загорнулась в пальто і подивилась на мене таким поглядом. За такий погляд все на світі можна віддати. Я був дуже радий. Правда, радість була не довгою, бо скоро шахрайство моє відкрилось. Я не відпирався, щоб мене не посадили у в'язницю я продав квартиру, а сам поселився на дачі, яку придбав на остаток грошей. Тепер мені приходилось вставати раніше, проходити декілька кілометрів на зупинку, щоб зустріти тебе, і проїхати декілька зупинок. Потім я повертався на дачу, бо з роботи мене звільнили, а іншу не міг знайти, бо був уже в тому віці, коли в послугах відмовляють. Перебивався випадковими заробітками. Одного разу мене перестріли троє молодиків. Один попросив закурити, а потім я вже нічого не пам'ятаю. Прийшов до тям в лікарні. Лікарі боролись за моє життя декілька тижнів. Я теж боровся, бо хотів тебе бачити, без тебе втрачався всякий сенс мого життя. Щоб стати на ноги мені прийшлося продати дачу. То ж коли я вийшов з лікарні, то мені не було куди йти. Першу ніч я провів на вокзалі. Ранком побіг на зупинку трамваю,

але тебе там не було. Наступної ночі мене вигнали з вокзалу, і Я тинявся по вулицях міста в надії зігрітись, бо стояв мороз градусів п'ятнадцять. Зігрівся біля труби тепломережі, там і заснув. Але то було півбіди, справжня біда була від того, що тебе я знову не зустрів на зупинці. Я був в розпачі і рішивйти до квартири, де ти жила. Але виявилось, що ти звідти вибралась, а куди – невідомо. Одні сусіди казали, що твій чоловікперевівся працювати в інше місто, інші говорили, що твій чоловік набрав кредитів, і тепер ви разом зникли в невідомому напрямку.Що я мусив робити? Звичайно, шукати, хоча мої пошуки можна порівняти з пошуком голки в копиці сіна. Я ходив туди, де ти раніше працювала, але ніхто не знав, куди ти поїхала. Я залишав листи для тебе, щоб ти відгукнулась подругам з якими ти працювала. Марно. Та ось одна співробітниця мені сказала, що мала від тебе вісточку, і живеш ти в місті Д. Це уже була надія. Мені треба їхати туди і я обов'язково повинен зустріти тебе там.. . От тільки гроші на поїздку....

На цьому лист закінчувався.

– Нещасний чоловік. Пропав із-за жінки. – Сказав дільничний.

– Це як сказати. – відповів слідчий. – Треба в'яснити його особу. Запроси наш центр, може він має якісь дані про нього.

– Можна по банках пройтись, там повинні впізнати свого співробітника.

– Тоже вірно. Займись цим.

Фіаско Хоттабича

Люди звикли скаржитись: на мокрий дощ, на спекотне сонце, на стріли Амура, що без розбору пуляє той стрілець і в молодих, і в старих, і в нежонатих, і в жонатих. Ніхто не знає, коли й де та стріла наздожене, а тому захисту від неї ніякого.

От і у Володимира М. стріла влучила, коли той ішов чи то до магазину, чи то до стадіону. Та коли стріла та поцілила Володимира, то він враз забув, куди йшов, а пішов туди, куди повів його Амурчик. Звичайно, то була красуня, якої світ не бачив, то не буду й слів витратити на опис її краси, а от скільки чоловіків кругом неї в'юнилося, то не перерахувати. Але Вовка мав надію, що вона вибере саме його, тому що стріла Амура йому в серце попала, а інших поцілила кого в руку, кого в ногу, а декого то й взагалі у сідницю. От тому він і наважився підступитися до красуні з такими словами.

– О, незрівнянна моя царице, вершино бажань моїх та океане пристрасті, погляд твоїх чарівних очей позбавив мене сну та апетиту...

– Що-що? – зовсім по-простому запитала вона.

– Я кажу, що зірки обіцяють нам безмежне щастя. Я буду твоїм найпалкішим прихильником, я подарую тобі кохання, якого ніхто не знав.

– Хлопчику, та не пішов би ти підтри чорти зі своїми

фантазіями, – сказала вона і подивилась на нього таким поглядом, що Вовці стало холодно, ніби він попав на Північний полюс. Чи треба говорити, в яку прірву печалі потрапив юнак, від якої люди ще не придумали жодних ліків? Хотів у книгах знайти Вовка розраду, але марно. Якось він узяв до рук книжку про великого та могутнього чарівника Гасана Абдурахмана ібн-Хоттаба. Читав він її, але нічого не бачив, бо сльози застинали йому очі. Декілька сльозинок впало на сторінки відкритої книги.

– Чом ти сумуєш, о вельмишановний Волько? – почув раптом юнак чийсь голос. Він аж здригнувся від несподіванки.

– Хто тут? – запитав юнак.

– Це я, Волько, твій вірний слуга, великий Гасан Абдурахман ібн-Хоттаб.

– Старий Хоттабич!

– Так, о мій повелителю!

– Я не твій повелитель, бо мене звати не Волька, а Вовка.

– Нічого. Відтепер ти станеш моїм повелителем, бо я завжди приходжу на допомогу тим, хто потрапив у біду. Розкажи мені про твоє нещастя, і я до-поможу тобі.

– О, великий чарівник Гасане Абдурахмане ібн-Хоттабе, навіть тобі не під силу змінити суть людини: з холодної робити горячу, із злої – добру, із жорстокої – лагідною.

– О, Волько, Волько, ще не було такої справи, якої б я не здужав. Говори.

– Розумієш, я покохав. – і юнак почав розповідати про те, як він покохав прекрасну дівчину, яка своєю красою затьма-рила сонце, як він намагався завоювати її серце, але отримав тільки презирливий погляд.

– О мій повелителю, в цій справі нема нічого складного. Я влаштую все це в один момент. Тільки ось висмикну воло-сину з бороди та скажу заклинання.

– Зупинися, старий Хоттабичу. Не хочу я ніякого чародій-ства, дівчина зі своєї волі повинна покохати мене.

– Ну, тоді я тебе зроблю прекрасним принцом, і вона не зможе не покохати тебе, бо принців чекають та кохають усі дівчата.

– Вона покохає не мене, а мій титул та моє багатство. Не хочу я такого кохання.

– Ну, тоді, тоді... я відправлю тебе з нею на Багамські ост-рови. Гаряче сонце, синє море та золотий пісок – це так доб-ре розтоплює жіночі серця.

– Ти мене зовсім не розумієш. Я хочу, щоб вона покохала мене, а не ті блага, які я буду їй доставляти!

– Я тебе не розумію, вельмишановний Волько-Вовко.

– Я теж не розумію. Якщо болять зуби, то можна вирвати хворого зуба, і біль минеться, але коли болить серце, то його ж не вирвеш з грудей.

– Зуби в мене теж колись боліли, але серце ніколи.

– Щасливий ти чоловік. Ти не знаєш, що значить терпіти муки від її байдужості, коли хочеш бачити її, слухати її, ки-

лимом лежати біля її ніг.

– Ти хочеш бути килимом?

– Так, килимом, на який би ступала її ніжна ніжка.

– Я це можу зробити, але...

– Роби мене килимом, роби. Я все життя буду вдячний тобі.

– А раптом тобі не сподобається?

– Що ти говориш, Хоттабичу! Бути поруч з нею... Що може бути більшою насолодою? Мерщій роби мене килимом і неси в її спальню.

– Добре, Волько-Вовко, я виконаю твоє бажання. Готуйся, – чарівник висмикнув з бороди волосину, сказав слова заклинання, і Вовку невідома сила понесла до спальні красуні. Що то було за блаженство! Бачити її, вдихати аромат її парфумів, чути її рівне дихання уві сні. А коли вона ставала своєю ніжкою на килим, то Вовка задихався від захвату.

Старий Хоттабич тим часом знову заліг між сторінками книги. Але минув якийсь час, і спокій чарівника було порушено. Хоттабич почув, як хтось пробує розгорнути книжку.

– Хто тут? – запитав Хоттабич.

– Це я, Волька-Вовка.

– Що трапилось?

– Не можу я цього переносити. Це вище за людські сили.

– Та говори, що сталося?

– Як я помилився! Я ж думав, що тільки вона буде ходити по мені своїми чарівними ніжками. Але хто ж по мені тільки

не топтався: і худі, і товусті, і лисі, і бородаті... А вчора, вчора вони удвох валялися помені, його бридке тіло торкалось її і мене... Я не витримаю цього, я втрачу розум.

– Давай я знову зроблю тебе людиною.

– Не знаю... Я повз дотебе з таким бажанням, а от тепер і не знаю, що мені робити. Якщо я стану людиною знову, то як я її побачу? Що я робитиму без неї?

– Мені боляче дивитись на твої страждання, о вельмишановний Волько-Вовко. Не розумію, через кого ти страждаєш? Вона ж продажна дівка.

– Не смій так говорити про неї!

– Але ж то правда... Я тобі дам багато грошей, щоб ти купив її на ніч.

– О, підлий дідугане, як можеш ти мені таке пропонувати! Я ж кохаю її, і мені потрібна душа, а не тіло. Та що з тобою говорити, пеньок ти неотесаний, – сказав Вовка і поповз знову до спальні красуні.

Хобі.

Кожна людина має своє хобі. Один марки збирає, інший іномарки – це, так би мовити, віддушину, яка робить життя більше-менш стерпним. Моє хобі трохи незвичне, але я вважаю, що воно найкраще. Я люблю ходити по супермаркетах – це не тільки ні з чим не зрівнянне задоволення від споглядання багатства наших прилавків, а мій прямий бізнес. Поділюся своїм секретом.

Ранком заходжу до розкішного супермаркета, щоб узяти собі дещо на сніданок. Я не дріб'язковий і люблю жити на широку ногу: кава «Манхеттен», бутерброди з саямі та чорною ікрою, цукерки «Пташине молоко». Коротше кажучи, сніданок на кругленьку сумму тягне. Тільки ці гроші я не понесу до каси, щоб збагатити «новоукраїнця», а залишу в своїй кишені. Хоча насправді тих грошей у мене й заводу не було, в кишені моєї дірка, але оскільки я не снідаю ранком, то можна вважати, що я заощадив ті гроші для себе. Відчуваю, що не всі зрозуміли, звідки в мене взялися ці гроші. Не дивно, бо це вища математика. В школі я довго не міг зрозуміти, що таке уявна одиниця. Але тепер на власному життєвому досвіді, коли на прилавку густо, а в череві пусто, допер, що воно таке «уявні числа». Отой червонець – також уявне моє багатство, але оскільки іншого не маю, то радий і такому.

На обіді я можу заощаджувати ще більше, позаяк люблю український борщ з курятиною, сибірські пельмені зі сметаною, а також свіжі овочі. Для відтворення енергетичного балансу людина повинна з'їдати не менше двох кілограмів свіжих овочів. Порахуйте, скільки я валюти зекономив, коли не поїв тих продуктів. Увечері я їм тільки екзотичні плоди з тропічних країв. Невигідно, але я не звик економити на власному здоров'ї. Тепер ви можете уявити, скільки грошей я заощаджую щодня на самій тільки їжі. А я ж заходжу ще й до промтоварних магазинів, уявляєте, які в мене там можливості для економії?

Чобіт на зиму не купив, шапку з хутра цінних порід не взяв – і вже маю цілий скарб. Шкарпетки мені не потрібні, зі старої сорочки зробив безрукавку, на трусах латку поставив – і всі кошти надходять до мого фонду економії. А якщо сюди долучити гроші, що їх я заощаджую на транспорті?.. Уявляєте, біжу за трамваєм: три гривні туди, три гривні назад – щодня по бгривен економії, це теж немалі гроші. А це вирішив велосипеда купити, щоб таксі доганяти, – так більше накопичу, але мені сказали, що коли трішки докласти, то можна придбати старенького «Запорожця».

Поїхав на ринок, а там стільки тих лімузинів! Мій «Запорожець» виглядав справжнім анахронізмом. Сподобався мені там чорний «Мерседес». Я побіг до універмагу. Не купив собі холодильника «Норд» – навіщо він мені, бо нема чого зберігати?. Відмовився від пральної машини, телевізо-

ра, ще деяких речей, від яких ми відмовились у перехідний період до золотого віку. От і нашкріб грошенят на «Мерседеса». О, це було таке задоволення: сісти за кермо класного лімузина і промчати на всіх парах трасою! Але вершиною задоволення для мене було те, що я міг вільно їздити мимо поста ДАІ і ніхто мене не чіпав, бо вони ж не знали, що я в автомобілі їхав! А я мчав собі і мало не помирав зо сміху над ними: «А що, здерли з мене штраф? Маєте хабар? Дзуськи!» Й отак промайнув повз них туди й назад, потім ще раз – і регочу від задоволення, що з носом лишив даішників. Та одному служачі-інспектору це не сподобалось, і він накинувся на мене:

– Мужик, не стовбич тут, бери «колеса» в руки і мотай звідси!

– А звідки ви знаєте, що я в автомобілі їду? (Примітка автора. Мій герой, на жаль, не знав, що наблатному жаргоні «колеса» і черевики – одне і те ж).

– У якому ще автомобілі? – здивувався інспектор.

– У чорному «Мерседесі».

– З тобою все зрозуміло, – сказав інспектор, і мене відправили в психушку. Мені тут непогано. Одне лише зле: не можу займатися улюбленим бізнесом. Ажаль: такі ж були можливості...

У хірурга.

До кабінету хірурга обережно заходить чоловік років 60-ти з морщинистим обличчям. В руках він тримає сумку із квітчастої матерії, яку перекладає із руки в руку, ніби не знаючи, що з нею робити. Лікар, який заповнює якусь бумагу, відрива очі від стола і звертається до старого:

– Щоз вами?

– Та ось щось барахлить стало... – дід поставив нарешті свою сумку і знімає шапку та пальто. – Робив оце в полі та зігнувся, а тепер не можунормально розігнутись...

– Що ви робите? – лікар здивовано дивиться на відвідувача.

– Ви ж запитали, чим я хворію, так я ж роздягаюсь, щоб ви подивились на мене, бо ж як не роздягнусь, то як ви подивитесь.

– Що у нас за нетямущий народ, – говорить лікар. – Я вас запитав, що ви в торбі принесли?

– Ах, у торбі, – старий таємниче посміхається і пошепки говорить, – це баба моя положила, бо говорить, що зараз без гостинця не лікують.

– У вас баба – філософ.

– Так вона хороший ф1лософ: і пиріжки пече, і вареники варить, а які вона галушки робить! Я одразу цілу миску з'їдаю, а потім ще й добавки прошу. Ото якби ви скуштували...

– Ми відхилилися від теми. Покажіть, що там у торбі.

– Зверху оце баба яйця положила, щоб не потовклися, – дід витягає пакунок. – Тільки зараз кури стали погано нестись. Ото тільки настануть холода, то вони і не несуться, бо ми...

– Розмотайте, – наказав хірург, – Я огляну.

Старий хутко знімає з себе пальто.

– Навіщо ви знімаєте пальто?

– Та ви ж сказали, що будете оглядати, а як же ви че-рез одяг побачите? Чи то вже наука так пішла вперед, що наскрізь бачите?

– Що за простота. Я яйця буду оглядати, а то може покидьків мені принесли.

– Що ви говорите таке! В мене яйця прямо з гнізда.

– Все одно треба перевірити, – хірург бере розмотане яйце і дивиться через нього на лампочку, потім слухає його стробоскопом – Тепер я не вірю словам, бо одна хвора принесла яйця, а поки вони лежали в кабінеті, то з них курчата вилупилися. Довелося госпіталізувати.

– Кого?.. Курчат? – дивується старий.

– Яких там курчат. Хвору, щоб вона доглядала тих курчат, поки виростуть.

– І що, вирости вони? – запитує дід.

– Так, вирости, – в голосі лікаря чувається смуток. – Тільки якось вони зайшли до моргу, хтось із персоналу залишив відчиненими двері, і з'їли там щось негарне, бо ж знає-

те, які там санітарні умови, то всі і видохли. Він тяжко зітхнув. – Яка тільки халатність присутня в наших стінах.

– Дуже жаль ваших курчаток. Хороший би з них супик був.

– Так. А ось у вас несвіже яйце.

– Не можебути!

– Подивіться самі. Воно ж геть запливло.

Дід прижмурих ліве око, додивився на яйце.

– Дійсно, запливло. Мабутьпоклажувзяв.

Тут відкрилися вхідні двері і показується в них забинтована голова.

– Що таке? – суворо питає хірург.

– Голова болить, не можу терпіти, – стогне пацієнт.

– Ви що, не бачите що я зайнятий? – роздратовано говорить хірург. – Закрийте двері і чекайте, поки вас визвуть.

Забинтована голова поспішно зникає за дверима.

– Що там ще бабаваша передала?

Старий знову поліз до сумки і витягнув звідти ще один, пакунок, який передає лікарю. Той, тримаючи його в руці, прикинув на скільки затягне.

– Кілограмів зо трибуде, – задоволено говорить він і розгортає пакунок. – Ой, та що ж це ви стільки колодочок залишили. Моя дружина буває дуже незадоволена, коли птиця необщипана.

– Та оце ж баба недобачає, то, й залишила.

– Так ви бабу присилайте, ми їй окуляри припишемо.

З вами приємно працювати. Другі приходять сюди, починають кричати, вимагають книгу скарг, погрожують: «Я буду жалітись на вас... Я вам влаштую кошмарне життя». Чого кричати, до кого ти підеш? Хіба що до господи бога швидше і без черги попадеш зі своєю скаргою. Незаперечно, можливо, там і справедливіше царство, але ж ніхто звідтуди повертався з резолюцією Всевишнього.

– Воно то може й так. Кажуть, гарно там, де нас немає, – піддає дід. Хірург знову пильно придивляється допціці.

– Дуже жаль, що ви не обібрали, як слід, качку, дружина буде кричати. Мабуть я зараз сам обберу колодочки. Ви ж нікуди не поспішаєте?

– Ні.

– То почекайте, а я обберу колодочки, щоб не розстроювати дружину, бо ж знаєте, які вони бувають емоційні...

– Так, я вас розумію, і звичайно, почекаю. Мені та не знати примх жінок.

Хірург витягує з тумбочки пінцети і починає висмикувати колодочки. Операція затягується. Та ось і з куркою покінчено. Хірург обережно кладе її на стіл.

– Мені роздягатись? – знову запитує старий.

– Не розумію, ви що – до бані прийшли, чи то на конкурс краси, що вас тягне так роздягнутись?

– Але ж ви будете оглядати мене? – з надією запитує старий.

– Навіщо мені вас дивитись в натуральному, виді. Я і так

бачу вашу хворобу. Ось вам мікстура. По дві столових ложки приймати вранці, в обід і увечері.

Лікар вручає діду пляшечку з ліками. Той з недовірою дивиться на ті ліки, а потім говорить:

– Пробачте, але ж таку мікстуру мені минулогоразу давали, коли на мене, розумієте, напало..., у нас люди кажуть «швидка Настя».

– Що за відсталість?! Це ж уніфіковані ліки від усіх болячок. Рекламу по телевізору треба дивитись. Ви вільні, не затримуйте, бо на мене хворі чекають. До побачення. – сказав поспішно хірург, а потім, відчинивши двері, гукнув до коридора:

– Слідуючий.

Скарга

Ні, так далі неможна, – сказала, вилізши з нори, Миша. – Вигребли ці коти все до щенту! Облазила всю комору і не знайшла ні зернинки.

– Чому ти дивуєшся? Коти, то справжні майстри, вміють ховати кінці в воду, – мудро зауважив Горобець, що сидів на даху.

– Мене що дратує? Вони ж на нас з тобою і спишуть цю нестачу, мовляв, це ми розтягнули зерно по норах та гніздах.

– Чи мені не знати їхньої підступності? Бачиш, у мене скалічене крильце? То діло їхніх кігтів!

– Отакі коти нацькують на нас людей, а ті на нас полюють. Капкани, сильця, тровлене зерно підкидають! Куди я поді-

нусь зі своїми дітками? – побивалась Миша.

– Що зробиш? Нічого! Бо в них все схвалено, – поспівчував Горобець.

– Ні! Я цього так не залишу! – Миша стала раптом рішуча та смілива з відчаю. – Я виведу на чисту воду цих котів.

– Нероби цього. Краще б ти не висовувалась зі своєї нірки, – порадив по-доброму Горобець. Але Миша не послухалась його і пішла до Їжака, Той справді був пан принципальний і всіх, незважаючи на чини та достатки, колов своїми голками. Але у нього був один маленький недолік – він дуже любляв мишей.

Скаржницю він прийняв, але ніхто після того її вже не бачив.

Таємна зброя «Сокола»!

Знову цей дощ, чи то небо там прорвало, що воно льє і льє. – сказав незадоволено Форвард поглядаючи наверх.

– Унылая пора – очей очарованье, – спробував пожартувати Захисник.

– Той, хто сказав ці слова, мабуть, не мокнув під дощем, як ми з тобою, – закинув невідомо кому докір Форвард.

– Так. – погодився захисник.

– Якщо дотримуватись істини, то краще сказати – грипозна пора. Особливо це відноситься до мене, оце тільки промокну, чи навіть ноги промочу і вже схопив нежить, температура підскочила.

– То треба тоді ноги в гарячій воді з гірчицею парити.

– Пробував я, не допомагає. Двужинка і банки ставить, і розтирає спиртом, теж не допомагає. Роки вже не ті. Раніше мені було байдуже чи то дощ надворі чи то сніг, чи мороз, а зараз тільки починається якась катаклізма з природою, то мене починає викручувати, ніби на прасці.

– То може б вже закінчували виступи в великому спорті?– обережно порекомендував захисник.

– Рада душа в рай, та гріхи не пускають. Діти ж ростуть. Старший до школи з англійським ухилом ходить, а донька до музикальної школи ходить, на фортепіано учиться грати. Оце на днях здивувала мене, зворушила друзів. Заграла "Місячну сонату". Уявляєш собі їй вісім років, а вона вже не якісь там "Бугі-Вугі" грає, а Бетховена... Розчулився, ледве не заплакав. Може в неї талант, то як їй в навчанні відмовиш.

– Талант, чи не талант, а музикантам все одно не приходить під дощем мокнути. Завжди криша над головою мається.

– Так криша у них з, бо інструмент дорогий мають, а хто нами дорожить.

– Чи то вже б сонечко виглянуло?– зуби у Захисника цокотіли – Чи то б м'ячика хто кинув, щоб побігав з ним та зігрівся.

– Не дочекаєшся ти, мабуть, того моменту, щоб мені м'яча передали.

– Чого ж це?– щиро здивувався Захисник.

– Тому що установка в мене від тренера така – грати без

м'яча. – сказав Форвард, чим ще більше здивував молодого Захисника.

– Як так?!

– А осі так. Відволікаю на свій фланг головні сили супротивника, а мої товариші тим часом на іншому фланзі розвивають успіх.

– І як вам вдається?– не вгавав Захисник.

– Це наша таємниця.

– Ну чого ви зі мною так. Я з вами розмовляю з усією відвертістю, а ви від мене щось приховуйте. – молодий гравець навіть образився.

– Не можна розкривати карти противнику, бо він же потім нас буде бити нашою ж зброєю.

– Та я ж нікому не скажу. Чесне піонерське. Тьху, тепер же такого немає. Ну нехай буде чесне джентельменське, чи яке там ще є.

– Ну хорошо розповім я тобі, тільки щоб нікому. – Форвард змовницьки озирнувся навкруги.

– Я вмію тримати язика за зубами, – запевнив Захисник.

– Ти знаєш як мене називають?

– Так, таємна зброя, "Сокола".

– А знаєш, чому мене так називають?

– Ні. Звідки я знаю.

– І то правд а – звідки тобі знати, ти, мабуть, тоді ще під стіл пішки ходив. То ж слухай. Було це давно, зараз навіть не пригадую скільки років пролетіло з тих пір, але в пам'яті по-

стає та картина, ніби відбулась вона щойно. Отож грали ми з "Вимпелом". Зустріч була принципіальна для обох команд, нам потрібна була тільки перемога, а суперника влаштувала нічия. Ми атакували впродовж всього матчу, але наші дії натикались на хорошо організований захист "Вимпела". Надія згасала, йшла остання хвилина, ми опустили руки і догравали останні секунди. Я підійшов по ближче до бокової лінії, щоб по свистку судді кинутись до роздягальні, під гарячий душ, бо погода була тоді паршива, було сиро, прохолодно, накрапував дощ. Отож стою і чекаю я свистка, коли це хтось мені пас дає прямо в ноги. Це мене прямо-таки обурило: "Оце мені ще не хватало, щоб зараз на мене накинулись захисники та виваляли мене в багнюці. Ні, красенько дякую вам за м'ячик, але заберіть його назад." – думаю я і з пересердя щосили вдарив того м'яча. При цьому футбольний м'ячик описавши неймовірну траєкторію влучив в саму "дев'ятку". На мене накинулись мої одноклубники і завалили все-таки в калюжу. Ох, і холодна ж була там вода, але я не ображався на товаришів, бо сам находився в стані надзвичайного збудження від забитого гола. Солодка мить перемоги, таке можна пережити тільки раз в житті, – Форвард замріяно дивився кудись в далину,

– І що більше вам не вдавалось повторити такого удару?

– Ні, але з того часу мене з легкої руки місцевого журналіста прозвали "таємна зброя "Сокола", а мій гол занесли до всіх хрестоматійних підручників по футболу, про нього

знають всі суперники і бояться отримати в свої ворота такого ж гола, а тому стережуть мене всіма можливими силами, про інших граків забувають за що і поплачуються голами від моїх одноклубників. Тобто моя присутність на полі є сильний психологічний фактор, який деморалізує противника і влаштовує мою команду цілком. З тої причини вони і не дають мені паса, бо бояться, що раптом я не повторю того знаменитого удара і тим самим розвінчаю себе, як неперевершеного голеадора. Ото ж і граю весь час без м'яча, так що свободно можеш побігти туди, де з м'ячом грають та зігрієшся.

– Правда, можна, – очі в хлопця загорілись.

– Правда, а я піду поки поближче до бокової лінії, може пауза яка винекне то я чайку поп'ю, он уже дружина на мене з термосом чекає. – Форвард махнув рукою в сторону трибун, де на біговій дорожчі стояла чорнява жінка з термосом.

– То я побіжу тоді. – сказав захисник і рвонув було туди, де точиться боротьба за м'яч, та пробігши декілька метрів зупинився.

– Бач, який підступний – подумав він – хоче мене відправити від себе подалі а сам тим часом отримає м'яча і без перешкод нанесе по воротам свого гарматного удару. Немає дурних – переженились.

І захисник повернувся і пішов слідом за Форвардом.

Весільний оберіг.

Петро Твердохліб – чоловік 40-45 років

Оксана – його дружина

Наташа – їх донька

Настя – подружка Наташі

Альоша – наречений, хлопець з вусами

Костя – боярин, хлопець без вусів

баба Даша – знахарка сільська

Дія перша.

Кімната в сільській хаті. Спочатку в кімнаті темно. Потім починає світати, в ліжку, яке стоїть біля вікна спить дівчина. Заходить жінка років сорока – сорока п'яти.

Мати. Вставай, доця... Вставай, донечка... Вставай, а то щастя своє проспиш.

ПІСНЯ МАТЕРІ.

Ой, сьогодні тихо сонечко зійшло,

День твого весілля, доню, принесло.
Щоб не проминати щастя і добра,
Долю зустрічати, донечко, пора.

ПРИСПІВ:

Причешись, причепурись
І в люстерко подивись,
І за доленьку щасливу
Богу помолись.

Ой, давно прокинувся ранок молодий.
Прилетить як вітер наречений твій.
Як його зустрінеш, як його приймеш –
Так тоді й у шлюбі, доню, проживеш.

ПРИСПІВ

Вчора соловейко у саду співав,
Кликав зозуленьку, щастя закликав.
Це для тебе, доню, неба добрий знак –
Вірно тебе любить твій жених-моряк.

ПРИСПІВ

Ой, летять лелеки гостями до нас
Проводжати, доню, твій дівочий час.

День сьогодні в тебе – наче борозна:
Вчора ти юначка – завтра ти жона.

ПРИСПІВ

Наташа. (Потягується) Ой, я тільки заснула, бо все думки різні в голову лізли.

Мати. А я взагалі не лягала, бо все поралась по хазяйству. М'ясо на котлети крутила, холодець варила, вінегрет кришила.

Наташа. А Настя приїхала?

Мати. Ще не приїхала.

Наташа. Що ж це робиться? Коли ж вона зробить мені зачіску? Не розумію, мама, як ви тут в селі без перукарні обходитеся?

Мати. Нам особливо нема коли і до перукарні ходити. А, якщо вже дуже треба постригтись, чи зачіску зробити, то їдемо до міста.

Наташа. Ні, я ніколи не залишусь в селі. Це ж такий отстой.

Мати. Ми вже звикли.

Наташа. Мамо, я ж тебе просила, щоб ти познімала оті фотографії зі стін.

Мати. Та чого ж то, доня, їх знімати, то ж наші батьки, діди, родичі.

Наташа. В місті вже такого не роблять. Приїдуть гості, по-

бачуть таке, подумують, що ми справжні селюки.

Мати. Хорошо, зніму фотографії, а після весілля повісю їх на місце.

Наташа. Мамо, і ти слідкуй за татом, щоб він не напився передчасно, а то буде потім воду варить.

Мати. Не хвилюйся, я всю водку заховала в кладовку, і закрила на замок.

Наташа. І не забудь йому одягнути ту модну сорочку та краватку, які я з міста привезла.

Мати. Одягну, я їх приготувала.

Наташа. Мамо, а щастя є?

Мати. Звичайно, є.

Наташа. А яке воно?

Мати. Яке воно... Та таке ото... Навіть не знаю яке воно. Весь час крутисся по господарстві, все турботи, то немає коли і подумати про щастя.

Наташа. То виходить його немає?

Мати. Та чого ж немає. Є воно. От коли в сім'ї все добре, коли чоловік і жінка розуміють один одного, коли всі здорові в сім'ї, а ти знайшла хорошого хлопця, виходиш за нього заміж – це і є наше щастя.

Наташа. А чому ти зі смутком про це говориш?

Мати. Тому що виросла ти вже і покидаєш нашу хату.

Наташа. Та я ж буду в гості до вас приїздити.

Мати. То вже не те. Ти будеш вже з чоловіком. А як воно там буде, то ніхто не знає.

Наташа. Та добре все буде. Ось подивися, Льоша хороший чоловік. (Показує фото).

Мати. Та всі вони добрі та лагідні, коли женихами ходять, а от, коли женяться, то зовсім іншими стають.

Наташа. Мій Льоша, не такий.

Мати. Дай-то бог. Тільки ж підеш від матері, то хто тобі чаю до ліжка подасть, чи то волосся твоє розчеше.

Наташа. Оце ти мені нагадала, мамо, бо я все думала – думала що мені робити.

Мати. Про що ти?

Наташа. Та оце чи я буду з чоловіком жити, то хто повинен в ліжку чай подавати – я йому, чи то він мені?

Мати. Складне ти мені питання задала. Навіть не знаю що тобі сказати. Це залежить від того – хто більше поважає свою половинку. Якщо чоловік більше поважає дружину, то він буде подавати чай в ліжку, а якщо дружина – то вона буде подавати.

Наташа. А мені, здається, що я дуже – дуже поважаю Льошу і мені хочеться йому вранці зробити щось приємне – приємне, але ж мені хочеться узнати чи він мене теж поважає і тому б хотіла я полежати, діждатися поки він це зробить.

Мати. Ой, хитрунка ж ти в мене. Будете жити, потім і розберетесь кому подавати чай в ліжку.

Наташа. Мамо, а тобі папа подавав чай в ліжку.

Мати. Ой, йому ніколи було, бо тільки світало, то він біг на роботу. Вставай, вже збиратись пора.

Наташа. І сон мені дивний приснився.

Мати. Що ще за сон?

Наташа. Сниться мені, що я іду по полю такому широкому, що кінця краю не видно. Пшениця ж то жито там колоситься. Аж раптом наді мною щось таке пролітає – не то літак, не то вертоліт чи то «літаюча тарілка» і вся вона виблискує вогнями та гуркотить, дзвенить. Я ото злякалась і побігла додому. А воно ото за мною... Я в хату забігла, а воно ото в нашому дворі сіло і ще більше стала гуркотіти та дзвеніти, вогнями виблискувати. Я двері на замок закрила і забила в куточок. Аж двері відкриваються і до кімнати не то людина, не то інопланетянин, очі в нього такі великі, а в руках, щось виблискує...

(В цей час відкриваються двері і до кімнати заходить чоловік в масці для підводного плавання, з великим ножем в правій руці)

Жінки разом «Ах».

Петро. Що це ви такі полохливі?

Мати. Що це ти надумав цей маскарад влаштувати?

Петро. Сама ж мене заставила цибулю чистити, а вона чи така клята. Чого тільки не робив: і ножа в воду опускав, і маску надівав, ніщо не допомагає.

Мати. Терпи, козаче, отаманом будеш.

Петро. Який там отаман! Не хочю я отаманом. Краще налий мені сто грам, тоді полегшає.

Мати. А двісті не хочеш?

Петро. Не відмовлюся. На одне око сто грамів і на друге сто грам, то ніяка вже цибуля мені буде не страшна.

; ВЕСІЛЬНІ КУПЛЕТИ ПЕТРА В СТИЛІ "РЕП" ;

По дорозі жук-жук-жук та й повзе рогатий.
Все від Криму до Прилук буде танцювати.
Ой, гоп, ха-ха-ха, я не встою на ногах,
Ой, гоп, тра-ля-ля, спотикається земля.

Ой, чому горілку п'ю – доню заміж видаю,
Ой, чому ковтаю пиво – щоб вона була щаслива.

Ой, супруга, вийшло так, що зятьок у нас моряк,
А тебе якась нечиста та й побрала за танкіста.

Ой, супруга, вийшло так – я тепер уже співак.
У мені співа горілка, наче в полі перепілка.

Ти не лай мене, любасик, за оту горілку,
Я налив її у тазик дуже-дуже мілко.

Ой, зятьок мені сватів до весілля не привів,
Мабуть, буде у сватах те, що в нього у штанях.

А для тебе, моя мила, є сучок берези.

Він довгенький і тверденький і завжди тверезий.

Ой, тьох, тьох-тьох-тьох, ми завжди жили утрьох,
А тепер ми заживем – ще з десяток приведем.

Ой, гоп, ха-ха-хах, я не встою на ногах,

Ой, гоп, тра-ля-ля, спотикається земля.

Ой, погане все забудьмо – буде все як у людей,

Будьмо-будьмо-будьмо-будьмо-будьмо-будьмо – гей-гей-гей!

Все! Наливай, моя душа.

Мати. Не діждешся. Ти знаєш, який сьогодні день.

Петро. Знаю. Через те й цибулю чищу, а навіщо б нам було треба скільки цибулі.

Мати. Так ото ті збери свою волю і потерпи... Хіба це так складно день прожити без водки?

Петро. Я все розумію, але ж цибуля...

Наташа. Папа, ти хочеш зганьбити мене перед людьми, щоб я червоніла за тебе, а на мене пальцем тикали, дивись, у неї батько алкоголік.

Петро. Сто грам ще нікого алкоголіком не робив.

Мати. Де сто там і двісті буде. Иди чисть цибулю і не заважай нам готуватись до весілля.

Петро. Серця у вас немає.

Петро виходить з кімнати, мати з сумом дивиться йому

вслід.

Наташа. Мамо, а ти кохала нашого батька.

Мати. Це було так давно. А чого це ти питаєш?

Наташа. Та оце ж дивлюсь, як ви з батьком живите, сваритесь весь час, то навіщо ж ви одружились?

Мати. Так батько ж раніше не таким був. Як прийшов з армії, в розшитому кителі, чоботи гармошкою, в голубому береті з отакенною кокардою, а з лівого плеча, чи то з правого, ні все-таки з лівого плеча золотий аксельбант звисає, то всі дівчата шаленіли від нього. Але батько вибрав мене.

Наташа. Так ви любили одне одного?

Мати. Мабуть, що любили.

Наташа. А де ж поділась та любов?

Мати. Біс його знає. Хоча я б не сказала, що мій Петро такий вже поганий чоловік. Він і добрий, і лагідний, і майстер на всі руки – все ж в домі він сам зробив. От тільки, коли він нап'ється тоді ніби його хто підміняє.

Наташа. І нащо ото хтось водку ту придумав?

Мати. Придумали ж ото хтось нам на горе і тепер всі ми мачаємось. Та що це ми про таке сумне, краще розкажи чим же сон твій закінчився.

Наташа. Та ото ж я кажу, що зайшов той чоловік чи то інопланетянин, а тут вже й ти мене розбудила.

Мати. А ти хоч роздивилась того чоловіка?

Наташа. Ні, не встигла, та і дивний був якийсь той чоловік. Такий здоровий, ледве в наші двері помістився.

Мати. Дивний сон. Щоб це могло значити? Поле, літак, інопланетянин...

Наташа. Жаль що в нас немає тлумачника снів, то ми б там все вичитали.

Мати. Тлумачника немає, але ось прийде до нас баба Даша, вона все знає, вона нам і розкаже...

Наташа. Яка баба Даша?

Мати. А та що живе на краю села.

Наташа. Навіщо ти її позвала! Всі ж кажуть, що вона відьма, з нечистою силою знається. Ще на мене порчу наведе.

Мати. Не відьма вона, а знахарка. І вона всі обряди, звичаї знає та навпаки нечисту силу з хати вигонить і заговори ставить. Багато людей до неї звертались і вона допомагала їм.

Наташа. Не хочеться мені бачитись з нею в такий день. Вона така страшна.

Мати. Це ж для твого добра все робиться. Так що вставай поки її немає та вмийся та халата одягни.

(Дівчина встає та неохоче йде в ванну, а мати складає постіль. Через деякий час Наташа повертається причесана в халаті).

Наташа. Мама, а ви шампанське приготували?

Мати. Так.

Наташа. Дві пляшки?

Мати. Так.

Наташа. І стрічкою їх перев'язали?

Мати. Так.

Наташа. А якого кольору?

Мати. Червоного.

Наташа. А ложки туди прив'язали?

Мати. Так. Дві срібні ложки зв'язали їх хрест – навхрест.

Наташа. Вірно. Мені так дівчата казали.

Мати. Та ми теж звичаї знаємо. А ось і баба Даша йде.

Наташа. Я так боюсь її.

Мати. Чого тобі боятись її, вона ж не з рогалем.

Наташа. Всеодно боюсь.

(Заходить баба Даша).

Баба Даша. Добрий день цій хаті. (Хреститься).

Мати. І вам добрий день.

Наташа. Добрий день.

Баба Даша. Ой, яка ж у нас наречена гарна, а ще зовсім недавно голопуца по вулиці бігала.

Мати. Та це було так давно.

Баба Даша. А мені, здається, що тільки вчора.

Мати. То чужі діти так непомітно ростуть, а з своїми треба потягатися, поки їм ради даси.

Баба Даша. Та я ж бачу, що випестили так свою доньку, що любо – дорого подивитись. А пам'ятаєш ти моя красуня, як ти в моєму садку груші крала.

Наташа. Не крала я ваші груші.

Баба Даша. То Настя твоя подружка крала, а ти на шухері стояла та й не вгляділа, як я підкралась та кропивою тебе по ногах. Ти як закричала та тікати... Було ж таке?

Наташа. Не крапа я ваші груші.

Мати. Та діти ж були. Що ти з ними зробиш? Захотілось їм грушок от і полізли, вони ж ще нічого не розуміли. Це вже потім я їй розтолковувала, а батько ще й поясом добавив.

Баба Даша. Та я ж що... Хіба мені жалко тих груш. Підійдіть, попросіть у мене, то я ніколи не відмовлю, але, коли самі лізуть, то я не люблю цього – це гріх.

Мати. Після того Наташа ніколи по чужих садках чи то городах не лазила.

Баба Даша. Та я знаю. Ваша Наташа золота дитина, то все Настя, на неї багато людей жалілось.

Мати. Так мені теж доводилось чути.

Баба Даша. І тут нічого дивного, бо батьки ж в неї такі безсоромні, а яблуко від яблуні недалеко падає.

Мати. Звісно, що так.

Баба Даша. Наречена є, а жених же де?

Мати. Скоро прийде.

Баба Даша. Що там за жених? Бо в селі ніхто і не бачив, який то жених.

Мати. Хороший жених. Його батьки два магазини біля ринку тримають в місті.

Баба Даша. Завидний жених... Тим більше треба поставити захист вашому дому від нечистої сили, порчі та сглазу, бо знаєте ж у нас які люди завидні.

Мати. Так.

Баба Даша. Мені весь час згадується анекдот. От сказали

одному чоловіку, загадай собі бажання, ми все тобі виконаємо, але при умові, що сусіду буде вдвоє більше твого. От ходив – ходив той чоловік, мучився, думав – думав яке йому бажання загадати і надумав. Прийшов і сказав: «Виколить мені одне око».

Мати. А сусіду два, значить, виколять.

Баба Даша. Звичайно. Так оце ж я думаю, як це в нас відповідає дійсності.

Мати. Дійсно так.

(Весь час, коли баба Даша розповідає анекдот, вона витягає зі своєї сумки свої речі: миску, пляшку з водою, свічку. Запалює свічку, потім наливає в миску води).

Баба Даша. Господи, спаси и сохрани рабу Божу Наталію. Амінь, амінь, амінь... Господи, спаси и сохрани рабу Божу Наталію. Амінь, амінь, амінь... Господи, спаси и сохрани рабу Божу Наталію. Амінь, амінь, амінь...

(Потім вона кидає в воду пучок солі, а потім запалює три сірника, які дуже ярко займаються і знову каже молитву).

Баба Даша. Вийди нечистий дух з раби Божої Наталії, із голови, із рук, із ніг, із живота, із кишок, із серця, із печінки, із селезінки, із всього організму. Іди біль туди, де трава не росте, де вітер не віє, де сонце не гріє. Іди в бездну, на дно... Амінь, амінь, амінь... Так випий тепер цього.

(Підносить миску з водою, до лица Наташі. Та кривиться).

Наташа. Мама, я не хочу, воно таке.

Мати. Треба, доця. Треба.

(Через силу Наташа робить ковток).

Баба Даша. От і добре... Тепер ми освяtimo цією водою вашу хату і вся нечиста сила забереться звідси геть.

(Баба Даша вмочає кісточку в воду і ходить по хаті, і все обризує все в кімнаті, примовляючи: «Свят, свят, свят». Вийшла в інші кімнати, на подвір'я. Наташа і мама тільки дивляться одне на одного, видно це таїнство їх зачепило за живе. Входить баба Даша).

Баба Даша. Так. Тепер ми загадаємо бажання. Чого б ти хотіла, Наташа?

Наташа. О, я б багато чого хотіла. Щоб у мене все і в домі було, щоб ми з чоловіком по різних країнах поїздили, до Парижу дуже хочу, щоб діточки були красиві і здорові...

Баба Даша. Хорошо, хорошо. Ось тобі святий лист, це я його усамоmu Києві брала, у святих отців з Печерської лаври і ось тобі ручка. Це теж я привезла з Києва. Запиши ці бажання на листок, а можеш іще додати туди таємні забаганки, цього ніхто не буде бачити, тільки Бог. (Передає Наташі листок і ручку, вона сідає до столу і пише).

Мати. Ой, які ми вам вдячні. Ми вам за все заплатимо.

Баба Даша. Та мені ж не треба грошей. Я щоб ви були щасливі. Я завжди тільки добро люблю робити... Так мені моя мама казали. Ти ж знала мою маму.

Мати. Та хто ж не знав вашу маму, бабу Горпину. Така вже лагідна та привітна була. Зі школи бувало йду, а вона мені на зустрічає і цукеркою пригощає... Царство їй небесне, земля

нехай буде пухом.

Баба Даша. Царство небесне, земля їй пухом буде. Так кажеш, що жених багатий, дві крамниці тримає.

Мати. Так дві крамниці, тільки поки там батьки торгують, але він їх же наслідує, бо один він у них син.

Баба Даша. А батьки ж які там у нього?

Мати. Та ми їх і не бачили.

Баба Даша. Отакої тобі. Що це за чудасія – діти женяться, а свати навіть не бачили одне одного. Як же ви дітей сватали, як благословення давали?

Мати. Та хто зараз благословення те просить. Приїхали вони до нас та й кажуть, що подали заяву в ЗАГСі. Ото і все сватання, знаєте, яка зараз молодь пішла.

Баба Даша. Такі часи настали. Не знають люди, що творять.

Мати. Любов кажуть.

Баба Даша. Та яка ж то любов. Засвербить одне місце і вже любов. От у нас було! Хіба так як зараз. Місяцями ходили під вікнами, щоб дівчина звернула на них увагу. А щоб заговорила до хлопця, то вже не менше півроку повинен під тином стояти.

Мати. Так раніше батьків слухали.

Баба Даша. Звичайно, що слухали і толку більше було. Тоді вже як сходились, то на все життя, а зараз тільки весілля відгуляли, то вже й розводяться. А чому так робиться?

Мати. Не знаю.

Баба Даша. Тому що дівчата не поважають себе, немає в них гордості і хлопці так легковажно до них ставляться. От мій Дмитро, царство небесне йому, скільки за мною ходив: я до криниці і він за мною, я до коров і він за мною, я в крамницю він слідом – а я виду не подавала, що він мене цікавить. А чому так поступала? Тому що горда була, ціну собі знала, ніби говорила Дмитру – та в мене таких як ти десятки будуть, сотні. А зараз слово хлопець тільки сказав дівчині, і вона розтанула, як холодець.

Мати. Так. Дівчата не знають собі ціни. П'ють, курять – то хлопці і не поважають їх.

Баба Даша. Пройшло більше півроку ніж я погодилась вийти в вечорі на побачення. Сказала, а не вийшла. Чи то забула, чи то мама не дозволила, царство їй небесне, мудра була жінка. Він цілу ніч під вікнами стояв. Я вранці корову до череди вигоню, а він стоїть, іскри з очей сипляться, але мовчить. Нічого, каже, буває, приємно на свіжому повітрі посидіти, зірки порахувати. А скільки ж ти нарахував, питаю його. Та до тридцяти тисяч нарахував і збився потім.

Мати. Залізна витримка була у вашого чоловіка. Зараз таких не знайдеш.

Баба Даша. Звичайно. А чому? Тому що дівчата такі. Наступного разу він нарахував аж сто двадцять три тисячі дев'ятсот п'ятдесят чотири зірочки. Більше не зміг, бо світа-ти стало... Ото звідар був мій покійний Дмитро, царство йому небесне. Ото любов... Тільки після того я дозволила

йому за руку мою взятись.. А зараз у них...

Наташа. Я вже написала свої бажання.

Баба Даша. От і добре, а тепер давай мані цей листочок, а ти, Оксана, піди і принеси мені трішки жита, яким зібралась посипати наречену.

(Мати виходить із кімнати, а баба Даша підпалює листок і говорить: «Свят, свят, свят»).

Баба Даша. Святий огонь зараз вознесе твої бажання в небесну канцелярію, де їх приймуть до виконання, але тобі треба буде вести себе хорошо, бо інакше їх не виконають.

(Заходить мати).

Мати. Я принесла вам жито.

Баба Даша. От і добре. (Вона кидає згорівший папірець в миску з житом і перемішує це все). Свят, свят, свят. Тепер візьми, Наташа, оце все і закопай у себе на городі. А як виросте те жито, то збереш тоді все до зернинки, в ступі перемелеш і спечеш пиріжки для свого чоловіка. Тоді у вас буде довге і щасливе життя.

Мати. Я піду допоможу їй.

Баба Даша. Іди, іди, просліди, щоб правильно Наташа все правильно зробила.

(Наташа з матір'ю виходять, а баба Даша кинулась заглядати по закутках, щось положила в кишені, потім підняла і стала розглядати колье. Раптом двері розчиняються і вбігає Петро. Від несподіванки баба Даша падає на ліжку).

Петро. Де вони?

Баба Даша. Хто?

Петро. Дружина і Наташа.

Баба Даша. Пішли жито на городі закопувати.

Петро. От і добре. Нехай ідуть, а ми тим часом... (Він підходить до ліжка). Бабо Даша, а ну розтав ноги.

Баба Даша. Та що це ти вигадав таке! Гріх так робити, Господь покарає тебе.

Петро. Ніякого гріха тут не буде. Розставте ноги, я швидко.

Баба Даша. Що ти вигадав таке і мене в гріх вводиш.

Петро. Можете очі закрити, щоб не бачити, тоді Господь вас не накаже.

Баба Даша. Сюди ж можуть ввійти.

Петро. Ще не скоро. Поки підуть на город, поки посадять, то я встигну.

(Баба Даша здається на умовлення, а Петро залазить під ліжку і дістає звідти пляшку. Швиденько наливає собі в стакан. І випиває).

От бачьте! Я встиг, а ви казали, що не встигну. Ох, як хорошо стало, а то ледве не кінчився від спраги.

Баба Даша. Безсоромник. Тебе Господь накаже за такі витівки.

Петро. Нехай наказує. Мені вже байдуже. Гірше ніж рідна дружина мене наказує, мене ніхто не наказує.

Баба Даша. Та вона ж тобі добра бажає, бо водка згубить

тебе.

Петро. О, ви вже як моя Оксана починаєте, а того ж не знаєте, що зі мною робиться.

Баба Даша. А що ж з тобою робиться?

Петро. Не подобається мені все це... Весілля затіяла. Кабанчика зарізав і бичка годованого, а з зятьком я і двома словами не обмовився, зі сватами за столом не посидів, по чарці не випив. Чи думаєте у мене серця не має, чи воно не болить воно за мою рідну доньку, за мою кровинку. Я ж її на своїх руках виносив, потім, як піросла, посажу собі на плечі на плечі і по дворі бігаю... Вона сміється. Наче вчора це було, а сьогодні вона піде з нашого дому...

Баба Даша. Кажуть, що свати багачі там.

Петро. Отож багатство і засліпило очі Оксані. Я був проти, а вона ж: «Досить з того, що я за тебе пішла голого та босого та весь вік тепер мучаюсь, то нехай хоч наша донька поживе, як люди». Бабо Даша, як тут не заболить душа? Хіба я був голий і босий? Хіба ми не справили цей дім? Хіба в нас гірше ніж у людей? І машина є, хоча не така крута, як у них, але ж їзде...

Баба Даша. Заспокойся, Петро. Куди дінешся вже ж весілля назначене, все наготовлене, людей запрошено. Не відміниш...

Петро. Я б відмінив. Чесне слово відмінив би. Не лежить в мене душа до цих багачів.

(Заходить дружина з Наташею).

Мати. Все зробили як ви говорили, бабо Даша.

Баба Даша. От і добре.

Мати. А ти чого сюди прийшов?

Петро. Та ось зайшов з бабою Дашею порадитись.

Мати. Порадився?

Петро. Порадився.

Мати. Ну і йди. Займайся ділом.

(Петро виходить, пляшку ховає в кишеню).

Наташа. Тато, треба шари там надуті і розвішати по шалашу.

Петро. Добре, донька. Надую я вам всі шари і розвішу по всьому шалашу.

Мати. Нервовий він якийсь став. Боюсь щоб не витворив чого-небудь на весіллі.

Баба Даша. Час зараз такий нервовий. Його можна зрозуміти.

Мати. Нехай менше п'є, то тоді й менше буде нервувати.

Баба Даша. То, значить, ви посадили жито.

Мати. Так. Ще й полили його.

Баба Даша. От і добре. Хай росте. А тепер я вручу тобі Наташа весільний оберіг, він тебе буде оберігати від дурних очей. (Баба Даша витягує зі своєї сумочки щось незрозуміле, прив'язує до шовкової ниточки).

Наташа (злякано). Що це таке?

Баба Даша. Не бійся. Тут немає нічого поганого, але в цьому оберігі зібрана вся сила, яка захистить тебе від всякої

нечисті.

Наташа. Воно таке якесь...

Баба Даша. Нічого. Це натуральний товар місцевого виробництва. Це жаб'яча лапка, яку я засушила і проспиртувала.

Наташа. Не хочу я такого оберіга.

Мати. Наташа, заспокойся, баба Даша добра тобі бажає.

Баба Даша. Цю жабу я зловила в ту ніч, коли всі відьми, упирі, нечиста сила збирається на свій шабаш. Оттоді тільки засушені лапки мають чудодійну силу. Надінь його собі на шию і ніхто не причинить тобі зла.

Наташа. Не буду я одягати... Мені страшно.

Мати. Наташа, що тут страшного?

Наташа. Воно бридке таке. Фу...

Баба Даша. Ну, як хочеш. Моє діло запропонувати...

Мати. Так. Залишайте оберіг, я умовлю її, вона в мене слухяна.

Баба Даша. Як хочеш. Тільки дивись, щоб ні в які руки не попав той оберіг, бо тоді все піде нанівець.

Мати. Добре, бабо Даша... Дякуємо вам за все... Скільки вам заплатити?

Баба Даша. Я ж говорила, що я роблю добро для людей, мене так моя мама вчила, царство їй небесне.

КУПЛЕТИ БАБИ ДАШІ

Я не знахарка-ворожка,

Не чаклунка-відьма.
Так лиш дурні теревеняць
По своїх домівках сидьма.
Я не гірша екстрасенса,
Чарівниця ваша
І професорша від Бога Двічі
Добра баба Даша.

Заговори, привороти,
Чвари і примари -
Все виношу за ворота -
Кидаю за хмари.
Підбираю ваше лихо
Чисто і надійно,
Щоб було у хаті тихо, Двічі
Мирно і спокійно.

Щоб корова не хворіла,
Щоб картопля не чорніла,
Щоб не сохло у городі,
Щоб не плямкало у роті,
Щоб налився виноград,
Щоб не випав з неба град,
Щоб заткнулася пліткарка,
Щоб робила молотарка,
Щоб не мучила тривога,

Щоб легка була дорога,
Щоб машина не захрясла,
Щоби трясця не затрясла,
Щоб не заздрили вам люди,
Щоб не билася посуда,
Щоб не мучив чоловік,
Щоб не муляв черевик,
Щоб з лиця пропали плями
Із вугрями й чиряками,
Щоб не трапився вам дурень,
Щоб зійшла температура,
Щоб донька у вас росла
І розумниця була,
Щоб весілля відбулося,
щоб вам радісно жилося.

А щоб ваша наречена
Плідна була кицька,
Дам і чортові печеню, Двічі
Дам і Богу цицьку.

(Коли баба Даша молиться, то Оксана дає їй гроші, які баба Даша ложить собі в кишеню).

Мати. Це вам за послугу. Не відмовляйте мені, а то я ображусь.

Баба Даша. Ну, якщо так, то щоб не образити вас, то я візьму.

Мати. Досить.

Баба Даша. Та досить. (Збирається виходить). Тільки ж слідкуйте, щоб до вас ніяка нечиста сила не заходила до хати, а то зайде до кімнати десь кине пучок свого волосся в куточок і все – порчу наведе, і на дім, і на наречену.

Мати. Та що ви кажете?

Баба Даша. Так. Тут треба бути уважним.

Мати. А як же я дізнаюсь, що до хати якась нечиста зайшла.

Баба Даша. В дзеркало треба дивитись.

Мати. І що ж там я побачу?

Баба Даша. А нічого ти там не побачиш, якщо зайде нечиста сила, то дзеркало не віддзеркалює її.

Мати. Та що ви кажете?

Баба Даша. Істину кажу. Так що слідкуй. Ну я пішла. Нехай буде добро цьому домі. Свят, свят, свят. (Баба Даша виходить)

Наташа. (З полегшенням) Фу... Скільки тут наговорила баба Даша, що аж голова заболіла.

Мати. Нічого. Баба Даша добра нам бажає. От забули ми запитати в неї про твій сон.

Наташа. Краще не треба, бо вона б такого наговорила, що в мене б криша поїхала. І той оберіг я не буду одягати на шию. Мені його гидко в руки брати, а тим більше одягати на шию.

Мати. Але ж він захистити...

Наташа. Не вірю я тому, що баба Даша тут наговорила.

Мати. Вона ж людина стара, досвідчена, то до її слів слід прислуховуватись.

Наташа. Не надіну я його. Щоб з мене всі потім сміялись. Де ти бачила, щоб наречена ходила з такою гидотою.

Мати. Добре, добре. Не будеш надівати, але тримати будеш при собі, хоча б на столі.

Наташа. Ну, нехай лежить... Щось Льоша не дзвонить. Невже він до цих пір ще спить? В такий день! Ми ж вчора домовлялись, що тільки встане, то подзвоне.

Мати. Може й не встав. Йому ж набагато легше збиратись, а може чимось зайнятий.

Наташа. Може мені подзвонити?

Мати. Не варто. Почекай ще трішки.

Наташа. І Настя щось не їде. Обіцяла ж, що приїде з міста і зачіску зробить. Вона ж навчається на перукаря.

Мати. Раз обіцяла то приїде. Так мені треба бігти на кухню, бо скоро кухарки прийдуть, то треба буде їм розказати що до чого. Та і треба картоплі, капусти дістати з погребя, консервацію приготувати.

Наташа. Добре, мамо, іди, а я поки що буду приводити себе в порядок – треба манікюр зробити, макіяж. (Мати виходить, а Наташа сідає до дзеркала).

Наташа. Що ж сталось? Чому ти не дзвониш? Чи не передумав часом брати зі мною шлюб? Чи то розчарувався в мені? Звичайно, хто я така? Вчорашня школярка, яка заочно навчається в інституті. А ти он скільки плавав, скільки країн

бачив. Та й батьки твої багаті, не те що мої прості селяни. Але навіщо ти мені писав тоді такі палкі листи по інтернету, навіщо признавався в кохані і призначив на сьогодні весілля, а твоя мама домовилась, щоб нас без черги розписали? Мені просто не віриться, що сьогодні в мене весілля, що сьогодні я стану заміжня жінка... Про це я стільки мріяла і повинно збутися... Невже то правда? Хіба тобі важко зараз мені зателефонувати, щоб я заспокоїлась і повірила в те що відбувається.

(Двері відкриваються і до кімнат входить – влітає Настя з букетом квітів).

Настя. Ось і я. Дай я тебе привітаю.

Наташа. Як добре, що ти приїхала, а то я почала вже хвилюватись.

Настя. Хіба ж я могла не приїхати до своєї кращої подруги на весілля, хоча довелось трішки підмазати, бо не відпустили з занять, тим більше у нас сьогодні практика. Прийшлося майстру пляшку поставити, а бригадиру шоколадку. Оце тільки з поїзда і до тебе. Вітаю. Вітаю з такою значною подією в твоєму житті. (Вручає квіти). Я рада за тебе. Бажаю тобі щастя в сімейному житті і багато діточок.

Наташа. Дякую.

Настя. А чому ж ти ще не в весільному вбранні.

Наташа. Та оце ж чекала поки ти зробиш зачіску, а то ж тобі не зручно буде робити зачіску, якщо я буду в платті.

Настя. Може ти й права. Ну, хоч покажи яке в тебе плаття.

Наташа. Он на ліжку лежить.

Настя. Ой яка красота... шик. Де шила, чи то замовляла?

Наташа. Це мені Льоша з Франції привіз.

Настя. Невже з самої Франції.

Наташа. Так він же плавав туди і в Марселі купив плаття від Джона Галіано.

Настя. Клас... Оце так фірма. А кольє яке гарне?

Наташа. Із білого золота. Це із Швейцарії мені Льоша привіз від Франка Міллера.

Настя. (приміряє). Блиск, супер. Я теж таке хочу... Негайно треба виходити заміж. Де ти відкопала собі такого жениха?

Наташа. В поїзді познайомились.

Настя. Давно?

Наташа. Рік назад.

Настя. А мені нічого не говорила. Ух, тихоня, така собі. А туфлі які? Теж фірма.

Наташа. Туфлі з Італії від Маркопіцці.

Настя. Клас.

Наташа. Я сама на нього особливо не надіялась. Познайомилась, він став присилати СМС то з Марселя, то з Владивостоку, то з Нью – Йорку. Я йому стала відповідати на них, а потім він приїхав і запропонував одружитись.

Настя. Як романтично. Я теж хочу познайомитись з морячком.

Наташа. Не хвилюйся. Познайомлю, у нього буде бояри-

ном, теж моряк, вони разом плавають. Звуть його Костя.

Настя. Ти мене заінтригувала. Так мені негайно треба привести себе в порядок.

Наташа. Спочатку зроби мені зачіску, а потім вже приводь себе в порядок.

Настя. Звичайно. Так що будемо робити?

Наташа. Ти спеціаліст. Ти і вирішуй.

Настя. Зрозуміло. Для весілля зачіска повинна бути нарядна і урочиста. Так у тебе густе довге волосся, то можна заплести «рибну косу», або французьку косу.

Наташа. Тобі видніше. А може щось інше. Мені коси не дуже хочеться, бо в школі надоїли.

Настя. Добре. Тільки оціню тебе. Обличчя в тебе овальне, ніс нормальний, шия теж. Значить тобі піде люба зачіска. Робимо локони, укладаємо їх паралельно і покриваємо лаком. Спереду пускаємо маленькі пейсики, щоб чоловіки з розуму з'їхали, чому вони раніше обійшли увагою таку дівчину. Гаразд.

Наташа. Гаразд.

Настя. Приступаю.

(Деякий час вона мовчки робить зачіску, потім Наташа не витримує).

Наташа. Я все – таки зателефоную зараз Льоші. Щось довго він мені не дзвонить.

Настя. Дзвони.

(Наташа набирає номер).

Наташа. Алло... Алло... Льоша... Це не Льоша, а хто ж тоді?.. Костя, це ти?.. Це Наташа, а де Льоша?.. Миється у вані? Але ж він обіцяв зразу подзвонити... Хорошо я буду чекати.

Настя. Ну що?

Наташа. Миється у ванні. Я тут хвилююсь, а він...

Настя. Що ж тут дивного. Жених же повинен бути чистим.

Наташа. Міг би спочатку подзвонити.

Настя. Значить, не міг. Чого тобі хвилюватись, ваші ж заяви лежать в ЗАГСі?

Наташа. Так лежать.

Настя. Тож нікуди він не дінеться. Він же кохає тебе?

Наташа. Здається, що так.

Настя. Чому так невпевнено?

Наташа. Не знаю. В нас все розвивалось так незвичайно. Можна сказати роман в листах. Він такі хороші листи по інтернету мені писав, він такий розумний, такий начитаний, в мистецтві розбирається. І писав листи так оригінально: «Я пишу тобі з тих островів, де писав геніальні картини Поль Гобен», або «Я пишу тобі з тих місць про які писав Джек Лондон», або «Я пливу тим курсом, яким розшукували експедицію капітана Гранта». Мені було соромно, бо я не знала ні Поля Гобена, ні місць про які писав Джек Лондон, ні автора «Діти капітана Гранта». Мені захотілось підтягнутись до його рівня і я стала читати, і відкрила для себе новий прекрасний мир: я була в захваті від Асі, я полюбила мадам Бо-

варі і плакала за нещасну долю Анни Кареніної – це було так несправедливо страдати за велике кохання.

Настя. Ти ж не хочеш повторити її долю?

Наташа. Ні, але кохати б так як вона – хотіла б. З часом я стала з нетерпінням чекати його листи і любила їх читати під музику Бетховена «До Луїзи», або Шопена.

Настя. Ти навіть класику слухаєш?

Наташа. Так це він мене привчив і я вдячна йому така. А ще він такий добрий, сердечний. Одного разу вони зайшли в порт, в якусь бідну африканську країну... Хлопці, його друзі пішли зразу ж до бару, подивитись на місцеву екзотику, а він залишився на кораблі.

Настя. Значить, не бабник.

Наташа. Можливо. Так от він сидів, читав книжку, а потім вирішив прогулятись по набережній. Іде він, аж баче чоловік сидить на березі і плаче, ноги в нього забинтовані. Льоша підійшов і став його запитувати, що до чого.

Настя. А хіба він знає іноземні мови.

Наташа. Так. Англійську, німецьку, італійську.

Настя. Поліглот він у тебе прямо – таки.

Наташа. Можливо, але ж я не про те. Він розпитав того чоловіка в чому ж справа і виявилось, що той чоловік працював докером, але через те що поламавав ноги, то не міг працювати, а у них немає ніяких там лікарняних. То ж грошей він не заробляє і як нагодувати трьох маленьких дітей не знає. Льоша так розчулився, що віддав йому свої гроші, які були.

Той чоловік потім так дякував Льошу, руки – ноги цілував, в гості запрошував, але він відмовився. Ото, бач, яке в нього добре серце.

Настя. Добре то добре, але якщо він буде так гроші роздавати, зараз і в нас скільки старців розвелось, то що ж тобі в нього залишиться.

Наташа. Щось та залишиться.

Настя. Не так вже й багато.

Наташа. Зате душа буде в нього чиста.

Настя. А за душею як у латиша, ні шиша

Наташа. Не узнаю я тебе, Настю, коли ти поїхала до міста.

Настя. Бо життя побачила таким як воно є. І дечого зрозуміла.

Наташа. Що ж ти зрозуміла?

Настя. Що гроші всьому голова.

Наташа. А кохання?

Настя. Це вигадка людей, у яких нема за душею ні гроша і, які не хочуть заробити гроші.

Наташа. Це звучить цинічно.

Настя. Це життя. Зі мною в гуртожитку жила одна дівчина з села. Надоїло їй по гуртожитках вештатися і вона найшла собі дідка сімидесяти років і одружилася з ним.

Наташа. Який жах.

Настя. Який же тут жах. У дідка була трьохкімнатна квартира в центрі міста.

Наташа. Але ж як можна жити з таким дідуганом? Що мо-

же бути у них спільного?

Настя. Спільна у них була квартира, а жили вони разом зовсім не довго. Через півроку з дідусем стався серцевий напад і вона стала хазяйкою шикарної трьохкімнатної квартири.

Наташа. Але ж це не зовсім чесно.

Настя. Твої погляди застаріли. В селі ще з ними можна прожити, а от в місті ні. Між іншим, а в тебе було що-небудь з Льошою?

Наташа. Що ти маєш на увазі?

Настя. Я питаю, чи займалась ти любов'ю з Льошкою?

Наташа. Ні. Як можна робити це до весілля? Та ми й бачились з ним всього декілька разів.

Настя. Навпаки. Як можна виходити заміж не пізнавши досконально один одного.

Наташа. Навіщо це?

Настя. А раптом у вас фізіологія не підійде.

Наташа. Якщо між людьми існує справжнє кохання, то ніяка фізіологія тут не стане на заваді.

Настя. Ти мене дивуєш.

Наташа. Ти мене теж.

(Дзвонить телефон, Наташа хапає мобілку).

Наташа. Алло, алло... Це ти Льоша?.. Чому в тебе такий голос? Ти захворів?.. Я зараз роблю зачіску, скоро закінчу, а потім буду одягатись... А ти, коли будеш виїждати... Уже виїждаете. Хорошо. Ти ж тільки не забудь обручки і букет...

Добре. Я чекаю тебе... Цілую. (Положила мобілку). Вони ідуть. Ти скоро закінчеш?

Настя. Так. залишилось вложить останній локон і закріпити зачіску лаком.

Наташа. От і добре. Значить, ми встигнемо. Вони будуть хвилин через сорок.

Настя. Звичайно.

(Входить мати).

Наташа. Мама, вони вже виїхали. Льоша дзвонив.

Мати. От і добре. А ви ще довго?

Настя. Зараз закінчуємо.

Мати. От і добре. Я зараз віднесу дівчатам стрічки, щоб вони уквітчали машини, а потім прийду тебе одягати.

Наташа. Ти ж тільки бери ті, що ми вчора з Льошою купили.

Мати. Звичайно. Та й батька вже пора одягати, а то скоро гості приїдуть.

(Мати виходить, Настя зробила зачіску, закріпила лаком).

Настя. Здається, все. Ну, як тобі?

Наташа. Хорошо. Дякую тобі. Ти просто майстер золоті руки.

Настя. Ні, я не майстер, я а поки що тільки вчуся.

Наташа. Будемо вважати, що ти хороший учень і здала свій екзамен на «відмінно».

Настя. Дякую. Я теж задоволена своєю роботою, хоч на виставку тебе подавай.

Наташа. Скоро поїдемо. Там нас обсудять.

Настя. Тобі немає чого боятися. А що це таке на столі в тебе лежить?

Наташа. Де?

Настя. Та оце щось таке дивне. (Бере оберіг в руки)

Наташа. Та це весільний оберіг.

Настя. Навіщо він тобі?

Наташа. Сама не знаю, але баба Даша сказала, що він володіє чудодійною силою, яка захищає мене і мого чоловіка від порчі чи то дурного погляду і всякої зарази.

Настя. І ти віриш цьому?

Наташа. Звичайно, ні. Хотя баба Даша говорила, що це засушена і заспиртована лапка від жаби, яку вона впіймала в Вельпургієву ніч. Ти знаєш, що це таке Вельпургієва ніч?

Настя. Ні.

Наташа. От бачиш не знаєш. Я б теж не знала, але вичитала про це у «Фаусті». Це ніч з 30 квітні на перше травня, коли на шабаш збирається вся нечиста сила: відьми, упирі, чорти і вони творять всі неподобства.

Настя. І це ти будеш одягати на себе?

Наташа. Звичайно, ні. Боже мене там засміють. Між іншим тебе теж згадувала баба Даша.

Настя. Чого це?

Наташа. Згадувала, як ти груші в неї крала.

Настя. От відьма. Про неї всі так говорять. І я її змалечку боялась, та і зараз як зустрічаю, то десятою дорогою обходжу.

(Входить мама).

Мати. Ой, яка ти гарна! Тебе не впізнати.

Настя. Значить буде богата.

Мати. То ж добре, що богата буде, бо бідним ой як не легко приходиться. Ось я вже замоталась з підготовкою, а були б гроші, то замовили б весілля в ресторані.

Наташа. Мамо, ну навіщо ти про це.

Мати. Добре мовчу. Мовчу.

Наташа. Давай краще одягатись, а то незабаром Льоша приїде, а ми ще не готові.

Мати. Звичайно. Давай одягатись.

(Вони виходять за ширму, мама бере плаття і іде теж туди. Звідти долинають голоси).

Мати. Одягай. Тільки обережно, щоб зачіску не спортити, а то Настя так старалась. Ну, як, тобі подобається.

Наташа. Нормально.

Мати. Не тісне?

Наташа. Ні.

Настя. Плаття сидить на тобі, ніби по заказу шите. Як хорошо Льоша вгадав.

Наташа. Він власноруч перед тим з мене мірку знімав.

Настя. Молодець.

Мати. Так, розбирається в жіночих тонкощах, не те що інші – халата не можуть купити.

Настя. Добрий чоловік буде.

Мати. Так, а зараз надівай туфлі.

Настя. Я зараз принесу. (Вибігає із-за ширми, бере туфлі і повертається туди). Ось, тримай.

Мати. Гарні туфлі.

Настя. Фірма.

Мати. Льоша все іноземне купував, бо ж по всьому світу їздив. Між іншим після весілля вони в круїз їдуть.

Настя. Куди?

Мати. Та отуди... Забула. Як Наташа?

Наташа. По Середньоземному морю. На цілий місяць, з заходом в порти шести країн.

Настя. Як хорошо. Де б мені такого морячка прихопити?

Мати. Ну що не жмуть тобі туфлі?

Наташа. Ні, не жмуть.

Мати. Пройдись.

(Наташа виходить із-за ширми і проходить по сцені туди-назад).

Мати. Яка ти гарна! Ну просто королева.

Настя. Ні, принцеса. Королевою стане, як заміж вийде.

Мати. Не жмуть туфлі?

Наташа. Ні.

Мати. От і добре. (До Насті) А тепер ти закріпи її фату, а то я боюсь зачіску спортити.

Настя. Давайте я.

Наташа. А кольє одягти? Спочатку треба кольє одягнути, а то фата буде мішати.

Мати. Так, звичайно, спочатку треба кольє одягнути.

Настя. Я одягну її.

Мати. Давай ти. В тебе рука легка.

(Настя бере з ліжка кольє і одягає Наташі на шию, поправляє).

Настя. Ну, що тепер повірила, що виходиш заміж?

Наташа. Починаю вірити, що це все відбувається зі мною.

Мати. Як отримаєш свідоцтво про одруження, то зовсім повіриш.

Наташа. Мабуть, що так.

Настя. Шикарна в нас вийшла наречена.

ПІСНЯ НАТАШІ

Ой, не знаю, не знаю,

Матінко рідненька.

Ой, від чого, від чого

Я така сумненька.

Ой, не знаю, не знаю,

Подруженько Настя,

А чи щастя це прийшло,

Чи моє нещастя.

Головонька крутиться

В мене під фатою.

А серденько нудиться

Темною журбою.

Ой, не знав, чи мене
Наречений любить,
Чи щаслива буду я
У своєму шлюбі.

Я ще дуже молода,
Хоч і наречена,
І де щастя, де біда
Знати не навчена.
А жених мій знає все –
Вчений він і гарний...
Чи навік весілля це,
Чи пусте і марне?

Ой, не знаю, не знаю.
Матінко рідненька,
Ой, від чого, від чого
Я така сумненька.
Ой, не знав, не знав,
Подруженько Настя,
А чи щастя це прийшло
Чи моє нещастя?

Мати. Чого це ти такої сумної пісні завела?
Наташа. Не знаю, чомусь на душі тривожно.
Мати. Це мине. А ну ще пройдишь.
(Наташа проходить по сцені).

Мати. Яка ти гарна! Мені аж ще не віриться, що сьогодні,
(Плаче).

Настя. Заспокойтесь, тьотя Оксана. Навпаки, треба радіти, що ваша Наташа виходить заміж. Тим більше за хорошого чоловіка, що в наші часи велика рідкість.

Мати. Та я радію.

Наташа. А, а сльози навіть, а то я також зараз розплачусь.

Мати. Ні я вже не плачу. (Витирає сльози).

Голоси з вулиці «Приїхали... Жених приїхав.»

Настя. Ой, вже й жених приїхав, а я і не прибралась. (Біжить до дзеркала).

ПІСНЯ НАСТІ.

(На мотив пісні з репертуару Едіти П'єхи "Наш сосед")

Коли я зберуся заміж,
Буде в мене все о'кей.
І горючими сльозами
Не смішитиму людей.
Все я знатиму про нього –
Він мене не підведе.
Є для цього довгі ноги,
Айкідо, карате та дзюдо.

(Співає приспів і демонструє прийоми єдиноборств)

Па-па, па-па-ра-ра па-па...

Буде він у мене тихий,
І слухняний наче шовк.
І мені нестиме втіху,
Наче золота мішок.
Як полізе напідпитку
Цілуватись до губи.
Я його поставлю швидко
Перед себе на диби.

ПРИСПІВ

Буде в нього добра вілла
І гараж, і "Мерседес".
А у віллі – все дозвілля,
А в машині – весь прогрес.
Буде в нього куш грошей,
А інакше він мені
Хоч який би був хороший –
Буде гіршим від свині.

ПРИСПІВ (Танцює)

Входить Петро, трішки шатається і трішки язик в нього заплітається.

Петро. Жениха за-мов-ля-ли, то зу-стрі-чай-те. На «Мерсі» при-був.

Мати. Де це ти нализався вже?

Петро. Там уже немає.

Мати. Іди сюди, а то гості вже йдуть. Та хлібину візьми і рушник.

(Петру передає в руки рушник і хлібину).

Мати. Стань біля мене, і не шатайся.

(Заходять гості. Першим боярин в костюмі при краватці, а за ним жених в досить незвичній формі: футболці з надписом «Дніпро» №10 «Коноплянка» і трусах).

Мати. Що це таке?

Альоша. Мама, що ви не впізнали мене. Це ж я приїхав, ваш зять Альоша. Що ж тут незрозумілого.

Мати. До мене щось не доходить.

Альоша. Розумієте, я ваш зять, я вашу дочку Наташу беру заміж... Розумієте. Ну, що до вас так тяжко доходить. Зараз я беру вашу дочку Наташу, і веду до ЗАГСу. Там грає музика, вальс Мендельсона, я одягаю обручку, мені одягають обручку, п'ємо шампанське і була ваша Наташа, а стала наша. Зрозуміло.

Мати. Але що за вигляд?!

Альоша. Що вам дався мій вигляд. Сьогодні в мене весілля, а ви такі сумні. Де музика... Маестро музику. (Співає).

Гоп, я Парамело

Гоп, я Чипурело

Циганський принц

Самбілі тули я.

Гоп...

Матуся, ну чого ви не танцюєте? Вам що не весело?

Мати. Поки що не весело.

Альоша. Які ви сурові, мама, а де моя наречена. Наташа, ау – Наташа... Ось моя наречена, ось моя люба. Яка ти гарна сьогодні, найкраща в світі, а я ось букет квітів привіз. Ти просила, тримай... Ти сама краща в світі наречена, але чому ти не радієш. Ти що мене не впізнала? Це ж я Льоша, твій наречений. Пам'ятаєш ми в поїзді познайомились, який до Одеси їхав. Потім я листи тобі писав, а ти мені. Я тобі в кохані признався. Ти була така рада, а зараз чому не радієш... Давай веселитись, у нас же весілля... Чому музика не грає... Я вимагаю музику.

Гоп, я Парамело

Гоп, я Чипурело

Циганський принц

Самбілі тули я.

Гоп...

Ти теж не танцюєш, Наташа, мене тут ніхто не розуміє.

Петро. Зятьок мій дорогенький.

Альоша. Папа, ви мене впізнали.

Петро. Так зятьок.

Альоша. Я такий радий... Я такий радий. Давайте я вас поцілую. Ви мене розумієте.

Петро. Так я тебе розумію.

Альоша. Як добре. Давайте я вас ще раз поцілую... Ми одної з вами крові.

Петро. Так, наша кров однаково з тобою проспиртована.

Альоша. Як добре.

Гоп, я Чипурело

Гоп, я Парамело

Циганський принц

Самбілі тули я.

Розумієте я із-за вашої Наташі свободу втратив.

Петро. Розумію. Але це тільки початок, потім ти все втрапиш: і незалежність, і гідність, і повагу друзів, і ще багато чого.

Альоша. Папа, дай я тебе поцілую. Тільки ти мене розумієш.

Гоп, я Парамело

Гоп, я Чипурело

Циганський принц

Самбілі тули я.

Гоп...

(Петро підспівує і танцює з женихом).

Мати. Петро, іди сюди.

Альоша. Папа, я хочу тобі сказати, ти мене зрозумієш.

Петро. Кажи.

Альоша. Ти мужик?

Петро. Я мужик.

Альоша. І я мужик. Ти не будеш на мене ображатись, як-

що я твою доньку отак в руках буду тримати.

Петро. Вірно, так і треба їх тримати, а то якщо їх не тримати, то вони таке почнуть.

Мати. Що ти верзеш.

Петро. А що я верзу... Я нічого не верзу.

Мати. Іди сюди...

Альоша. Мамо, не кричіть на тата, ми з ним однієї крові.

Мати. Ой, господи, ну що ж це робиться.

(Підходить до неї боярин Костя).

Костя. Розумієте, вчора у нас був мальчишник. По традиції Льоша прощався зі своїм холостяцьким життям. Він так переживав і трішки не розраховував свої сили.

Альоша. Так, я простився зі своєю свободою. Але тепер у мене є Наташа. Де, моя Наташа? А це що за краля.

Настя. Настя. Я подружка Наташі.

Альоша. Ух, ти яка подружка. Тоже нічого собі. Є на що подивитись.

Настя. Я не така, я із трамвая.

Костя. Альоша іди сюди. (До матері). Зараз все буде в нормі.

Альоша. А я ітак в нормі.

Мати. Яка ж це норма. Ви на посміховисько нас виставляєте.

Альоша. Які ви сурові, мамо.

Костя. Розумієте, ми виїхали, все було нормально, а потім його розвизло і його вирвало, та й вимазав трішки свій ко-

стюм. Його зараз почистять і все буде в порядку. Я зараз піду за костюмом. (Виходить).

Альоша. Мамо, не хвилюйся у нас буде морський порядок.

Мати. Йому б треба щось дати, щоб прийшов до тям, а то не може він в такому вигляді в ЗАГС їхати.

Петро. Розсольчику з помідор йому дай і все пройде.

Мати. Відчепися зі своїм розсольчиком.

Баба Даша. Давайте, я з ним попрацюю.

Мати. Виручайте, баба Даша.

Баба Даша. Не хвилюйся. Зараз все буде нормально. (Підходить до Альоші, шепче щось на вухо, потім б'є долонею по лобі).

Альоша. Ой, що це зі мною?

Баба Даша. Блискавка вдарила.

Альоша. А де мій костюм?

Костя. Ось твій костюм.

Альоша. Давай його сюди. Нам же треба до ЗАГСу їхати. Що це я в таком прикиді?

Настя. (До Наташі) Я ж говорила, що вона відьма.

Наташа. Відьми теж бувають хороші.

(Тим часом Альоша одягається і стає напроти батьків, Настя підводить до нього Наташу).

Альоша. Благословіть нас мамо й тато на наш брак.

Мати. Благословляю.

Петро. І я благословляю.

ПІСНЯ МАТЕРІ №2.

Доню моя, доню, стигла моя вишне,
Запашна троянда і чарівний мак...
Стерегла я довго вроду твою пишну,
А тепер ту вроду стереже моряк.

ПРИСПІВ

Наречений, наречений,
Плавать морем научений,
Не сховаєш ти від мене
Молоду свою ніяк
Хоч і красень, і моряк ти,
Хоч прославлений козак ти,
У житті знайди ярий маяк ти
І пливи в щасливу сім'ю ти.

Що знайду я , доню, у твоїм весіллі –
Усмішку і смуток, щастя й біль тривоги,
Доле і недолю, хліб з гіркою сіллю –
Все з тобою, доню, розділю на двох.

ПРИСПІВ

Шлюб щасливий, доне, – це не серця продаж,
Це коли взаємна не згаса любов,
Це коли маленьких ти діток народиш,

Це й дорослі діти – наче в жилах кров.

ПРИСПІВ

(Молоді виходять. Мати посипає їх житом, дрібними монетами, але тільки жовтими. Всі виходять. За сценою звучить музика, марш Мендельсона).

Дія друга.

Та ж сама кімната, пройшло декілька годин. До кімнати вбігають щасливі Альоша та Наташа.

Альоша. Все! Збулося.

Наташа. Так!

Альоша. Тепер ми чоловік та дружина.

Наташа. Так!

Альоша. А хто не вірить, тому я покажу цей документ.

Наташа. Я вже повірила.

Альоша. Перший документ нової сім'ї, так, здається сказала жінка з ЗАГСу.

Наташа. Так.

Альоша. Ти задоволена?

Наташа. Я щаслива. Я зараз сама щаслива жінка на всій планеті.

Альоша. Я теж. Там в далеких морях і океанах я мріяв, що кину десь на землі свій якір, щоб побудувати дім, посадити дерево і виростити дитину.

Наташа. (Сумно). Але ж ти незабаром знову відправишся у своє плавання.

Альоша. Тепер в останній раз, щоб здійснити ще одну свою мрію.

Наташа. Яка в тебе ще мрія?

Альоша. Я хочу купити собі хорошого автомобіля, а там за кордоном вони коштують значно дешевше ніж тут.

Наташа. А чому ж ти раніше не купив?

Альоша. Бо не вистачало грошей, а ось тепер після весілля, коли нам подарують гроші твої батьки, мої батьки та гості, то я думаю, що мені вистачить, щоб купити «Мазду». Не хочу ні «Мерседеса», ні «Форда» тільки «Мазду», бо японські автомобілі самі кращі в їзді та надійні. Я сплю і бачу себе за кермом «Мазди-6». Сто сорок сім кінських сил, розвиває швидкість до 210 кілометрів за годину, за 5 секунд може розігнатися до 100 кілометрів за годину. Гідропідсилювач руля, датчик швидкості, бортовий комп'ютер з датчиком температури за бортом... Що там казати, чудо техніка. Японці вміють робити машини.

Наташа. Ти мені раніше й не говорив, що ти хочеш купити автомобіля.

Альоша. Бо раніше це була віддалена моя перспектива, а тепер вона зовсім близько.

Наташа. А чи вистачить грошей? Вона ж, мабуть, великих грошей коштує.

Альоша. Вистачить. Я вже підрахував. Скільки гостей прийшло у вас та у нас – то вийде, з миру по нитці, то бідному сорочка.

Наташа. Ох, ти мій бухгалтер. Який практичний, я і не догадувалась що ти такий.

ДУЕТ – ДІАЛОГ АЛЬОШИ І НАТАШИ.

АЛЬОША.

Мила моя, люба моя, квітонька барвінку,
І тепер твоя надія, юна моя жінка.
Ми тепер з тобою разом по житті підемо,
А воно в нас буде раєм – радісним Едемом.

НАТАША

Милий мій, любий мій,
Признаюсь я чесно:
У раю я жить готова
Всі літа і весни.

АЛЬОША

Буде в нас і дім шикарний, і авто, і дача,
І завжди ти будеш гарна в сукнях від Версаче.
Ми тепер з тобою разом по життю підемо,
Все найкраще, що є в світі – в двір собі знесемо.

НАТАША

Милий мій., любий мій,
Признавсь я чесно:
Лиш любові поривання
В світі інтересні.

АЛЬОША

Мила моя, люба моя жінка молодая,
Ти вмені не сумнівайся – я тебе кохаю.
Тільки щоб красиво жити, жіночко хороша,
Треба і кохать уміти, і любити гроші.

НАТАША

Милий мій, любий мій,
Признаюсь я чесно:
Ти сьогодні сам не свій,
Мов простий облесник.
В серці я тебе ношу
Вищим, кращим, ліпшим.
Коли ти любив красу,
Ти здавався більшим.

Альоша. Хіба я поганий?

Наташа. Хороший, хороший. (Цілує його). Пішли до гостей, а то вони вже там зачекались.

Альоша. Пішли. (Ступили декілька кроків) Стій.

Наташа. Що таке? Чого ти кричиш?

(Він нахиляється над платтям і розглядає його).

Наташа. Що ти там побачив?

Альоша. Ти плаття десь пропала.

Наташа. Де?

Альоша. Ось подивись. Мабуть, хтось палив, і попів на тебе впав. Бачиш?

Наташа. Так бачу. Є маленька дірочка, як від сигарети. Прикро.

Альоша. Не те слово, що прикро. Ти зіпсувала дорогу річ, яка чималих грошей коштує.

Наташа. Ну, що ж тепер плакати нам з тобою над дорогою річчю. На те воно і весілля. Як кажуть, де п'ють, там і б'ють.

Альоша. Хто ж це пропалив тобі цю дірку. Якби помітив, то прибив би. Ні, краще заставив би нове купити, або б заставив гроші вернути. Згадай хто там біля тебе крутився з цигаркою.

Наташа. Звідки я знаю. Там багато біля мене з цигарками крутились.

Альоша. Треба було сказати, щоб не підходили з цигарками.

Наташа. Ну навіщо ти влаштовуєш це розслідування. Хочеш зіпсувати нам свято.

Альоша. Вони вже зіпсували мені свято.

Наташа. Чому?

Альоша. Тепер це плаття можна на смітник викинути, бо жоден магазин не візьме його на комісію, а якщо і візьме, то за копійки.

Наташа. А навіщо його продавати? Це ж весільна сукня,

нехай залишається, як сувенір, як згадка про весілля. Он у моєї мами, вона до цих пір лежить і ніхто не думає продавати.

Альоша. Порівняла мамину сукню і свою сукню. Мамина сукня копійки коштує, а твоя – тисячі, бо це ж фірма.

Наташа. Навіщо ж було купувати таку дорогу сукню.

Альоша. Треба було акуратно носити сукню.

(Заходить мати).

Мати. Ось де ви? А там гості вас чекають ходімо до них.

Наташа. Зараз, мамо.

Мати. Що сталось? Ви чимось не задоволені.

Наташа. Ні, ми всім задоволені.

Мати. І ти, мій дорогий зятьок? Чому мовчиш. Дуєшся за такий прийом? Так ми вже все забули. Пішли там музика, танці. Ти ж хотів так веселитись. Спочатку з нареченою. Ні, тепер вже з дружиною потанцюєш, а потім з тещею. Такий порядок. Пішли.

(Мати бере їх обох під руки і виводить з кімнати. Звучить музика надворі, виголошують тости, вітання. Та ж кімната, через декілька годин. Заходить Наташа, за нею Альоша, нагружений різними подарунками, які кидає на підлогу).

Альоша. Ось твоє придане.

Наташа. Тобі щось не подобається?

Альоша. Ні, мені все подобається. Я просто в захваті. Завтра ж кип'ятимо воду в п'яти чайниках, розставляємо на столі чотири чайних сервізи турецьких чи то китайських і

п'ємо чай під дванадцятьма годинниками.

Наташа. Ну, й поп'ємо. Що ж тут такого?

Альоша. Ти мене дивуєш. Руйнуються всі мої плани, надії на те, що незабаром я сяду за кермо своєї машини, а тобі байдуже.

Наташа. Життя наше тільки починаться і ми зможемо набирати потрібну суму на автомобіль. Я теж отримаю диплом і піду працювати на завод, де працює дядя Коля – він обіцяв мене влаштувати там в бухгалтерію.

Альоша. Нікуди ти не підеш!

Наташа. Як це?

Альоша. А так, що ти будеш працювати в магазині у моїх батьків.

Наташа. Хто це так вирішив?

Альоша. Це вирішила моя мама і я вважаю, що вона вирішила вірно.

Наташа. А чому ж мене не запитали, навіть не сказали?

Альоша. Потім би сказали.

Наташа. Це мені вже не подобається, що хтось вирішує мою долю.

Альоша. Я тобі не хтось, а твій чоловік, і я маю право вказувати, де тобі і що робити.

Наташа. Я тебе зовсім не розумію. Коли ми познайомилися, коли ти писав мені листи, то ти був зовсім іншим чоловіком.

Альоша. Може й другим, бо я ж не думав, що твої дяді

та тьоті підложать мені таку свиню і тепер я свою «Мазду» буду бачить тільки у сні.

Наташа. Ти прямо таки зациклився на своїй «Мазді», ніби більше в світі і нічого не має.

Альоша. Для мене, ні. Перш за все автомобіль, а потім все інше, інакше я перестану себе поважати.

Наташа. Не розумію я тебе.

Альоша. Потім зрозумієш. Мені зараз же треба переговирити з твоїми батьками. Втім, з батьком розмовляти марна справа, бо він п'яний, а от з матір'ю я поговорю.

Наташа. Альоша, я прошу тебе не роби цього.

Альоша. Ні, я так вирішив, так і буде.

Наташа. Ну, залиш цю розмову хоч на потім.

Альоша. Ні, тільки сьогодні бо завтра буде пізно.

Наташа. Ти зовсім хочеш зіпсувати мені свято.

Альоша Мені його уже зіпсували.

(Заходить мати).

Мати. Ви знову тут заховались, там гості вас чекають. Наташа, що з тобою, ти плачеш? Що сталося?

Наташа. Нічого не сталося, то мені щось в очі попало.

Мати. Наташа, мені, здається, що справа тут не тому. Ти щось приховуєш від мене?

Наташа. Нічого я не приховую.

Мати. Альоша, що сталося між вами?

Альоша. Нічого між нами не сталося.

Мати. Чому ж тоді Наташа плаче?

Альоша. Не знаю. Я тільки сказав зауваження, що гості подарували нам дуже непотрібні подарунки.

Мати. Альоша, що зробиш? Ми ж не можемо наказувати гостям, але ж це не причина, щоб зіпсувати свято. Пішлите до гостей.

Альоша. Ідіть святкуйте, а я не піду.

Мати. Чому?

Альоша. Тому що я замовив автомобіль, щоб його купити, але в мене не вистачає грошей, щоб купити його. Я надіявся, що гості подарують мені потрібну суму, але вони принесли мені такий непотріб. Мої мрії не здійснились. Я в розпачі.

Мати. Пішлите, до гостей, а з грошима ми щось вирішим. В крайньому разі, візьмемо кредит.

Альоша. Мені ці гроші вже завтра потрібні будуть, інакше моє замовлення ліквідірують.

Мати. Та що ж люди подумають?

Альоша. Це не має значення. Ідіть самі до гостей, а я тут один побуду.

(Мати і Наташа виходять, через деякий час заходить Костя.)

Костя. Альоша, у нас наречену вкрали.

Альоша. Як вкрали, так і повернуть.

Костя. Альоша, що ти говориш? Це ж народний звичай. Ми повинні знайти Наташа, і заплатити викуп викрадачам.

Альоша. У мене немає грошей.

Костя. Це ж зовсім незначна сума, можна сказата суто

символічна сума.

Альоша. У мене немає навіть такої суми.

Костя. Нічого, зате у мене знайдеться така сума.

Альоша. Не треба і тобі тратити гроші?

Костя. Чому?

Альоша. Тому що ти краще віддаси свої гроші мені, бо в мене не вистачає грошей для того, щоб викупити машину, яку я уже замовив на завтра.

Костя. Я тебе не розумію. Яке відношення весілля має до купівлі автомобіля.

Альоша. Саме пряме. Я надіявся, що мені гості подарують суму, якої мені не вистачає для купівлі машини. А вони мені тут надарували богзнащо. Помилуйся, що мені надарували. Може тобі треба китайські чайні сервізи, то забирай всі чотири, чи годинники може тобі треба, то бери їх аж дванадцять.

Костя. Дякую, мені досить і одного. Але попри все тобі можна позаздрити. Ти знайшов свою гавань. У тебе прекрасна дружина. Тепер ти будеш відчувати під ногами тверду землю. Заведеш своє господарство, будеш садити тут картошку та кавуни, розведеш багато курей та свиней.

Альоша. Я в свинарстві нічого не розумію. Правда, раніше я підсовував знайомим свиню.

Костя. О, в цьому ти був справжній майстер. Памятаю, як в компот ти насипав солі, а в зубну пасту напхнув рідкого мила, позв'язував шнурки на ботиках.

Альоша. Тепер мені велику свиню підсунули.

Костя. Але ж ти сам хотів женитись, говорив про кохання.

Альоша. Я ж не думав, що все буде не так, як я хотів. Я ж хотів купити машину і поїхати на ній по Європі разом з Наташою.

Костя. Нічого поїдеш трошки пізніше. Пішли до нареченої, не треба заставляти її сумувати, особливо, в цей день.

Альоша. Нічого з нею не зробиться. Почекає.

Костя. Я не розумію тебе.

Альоша. Іди сам розберись з ними, а я ще тут побуду.

Костя. Альоша, я не можу сам ідти. Тим більше, що я в деякій мірі відповідальний перед Наташою.

Альоша. З якої такої радості?

Костя. Тому що я писав їй ті листи. Ти просив мене про те. А якщо Наташа буде нещаслива, то в тому буде і моя вина.

Альоша. Ти занадто перебільшуєш вплив твоїх листів на Наташу.

Костя. Але все ж таки листи були. Зараз я думаю не став би їх писати.

Альоша. Ти завжди такий був аж занадто свідомий.

Костя. Я не вважаю це недоліком.

Альоша. Ну, досить, досить. Ти хороший і вірний друг.
(Заходить Настя).

Настя. Ось де ви, а ми вас чекаємо, коли ж ви будете наречену викуповувати? Чи то у вас грошей не вистачає? То я можу докласти, щоб ви флот не зганьбили.

Костя. Ні, флот ми не зганьбим. Гроші в нас є, ми зараз уже йдемо. Пішли, Альоша.

Альоша. Пішли.

(Вони вийшли, чутно голоси гуляючих, музика, але через деякий час на сцені появляється Наташа).

Пісня Наташі.

Що з нами такого сталося?

Чи мені тільки здалось,

Що наші шляхи розійшлись.

Чи це мені приснилось?

А нам було разом так добре.

Пока яд не випустила кобра.

Враз мої розбились мрії,

І втратила на щастя надії.

Я гірко від горя плачу,

Хто забрав мою удачу.

Душа моя від образи ридає,

Бо я тебе до цих пір кохаю.

(Заходить Костя).

Костя. Ти чому покинула зал?

Наташа. Добре, що ти вийшов за мною. Ми тут одні?

Костя. Здається, одні.

Наташа. Хорошо, що нам ніхто не буде заважати.

Костя. В чому важливо, щоб нам не заважали?

Наташа. Тому що я тебе хочу дещо запитати, і хочу, щоб ти відповів на моє запитання чесно.

Костя. Постараюсь відповісти чесно на твоє питання.

Наташа. Настя чула, як ти з Альошою говорив про якісь листи.

Костя. Настя не так зрозуміла нашу розмову. То ми вели про листи, які зв'язані з нашою роботою.

Наташа. Але Настя говорила, що ви згадували там і моє ім'я.

Костя. Я не пам'ятаю точно про що ми говорили з Альошою, але, здається, твоє ім'я ми не згадували.

Наташа. Костя, я ж бачу, що ти говориш неправду. Ти не вмієш брехати. Я бачу це. Скажи правду. Яка б вона не була, але я її хочу знати, бо це для мене важливо.

Костя. Наташа, заспокойся. Настя щось вигадала.

Наташа. Нікуди я не піду, поки ти мені не скажеш про ті листи.

Костя. Нічого я не повинен говорити. Я сказав тоді зайве. Просто я хочу сказати, що Альоша дуже хороший хлопець, просто він буває дуже імпульсивний, але це швидко проходить.

Наташа. Ні, ти все – таки скажи, що ти не повинен мені говорити.

Костя. Ні, я не маю ніяких таємниць, які стосуються тебе..

Наташа. І чого ж ти не вважаєш себе винним?

Костя. То я просто так сказав.

Наташа. Ні. Ти не просто так сказав. Тут є якась таємниця, я відчуваю, що все це що відбувається зі мною, відбувається не просто так, бо деякі речі я зовсім не розумію.

Костя. Наприклад.

Наташа. Наприклад, коли Альоша писав мені СМС, то він був такий ніжний, такий добрий, так поважав мене, а сьогодні для мене він відкрився зовсім з іншої сторони. Невже його поведінку так різко змінило наше одруження?

Костя. Не знаю.

Наташа. Ні щось знаєш, але не хочеш цього говорити.

Костя. Я не можу цього говорити.

Наташа. Чому?

Костя. Тому що я поклявся.

Наташа. То невже то така страшна клятва?

Костя. Ні.

Наташа. То чому ж ти мені не можеш нічого розказати, внести ясність в мою голову, бо я нічого не розумію, що відбувається, бо все відбувається зовсім не так як я думала. Ця таємниця приховує від мене щось таке важливе, без чого не можливо моє майбутнє життя. То ж я прошу тебе скажи мені правду.

Костя. Я не можу.

Наташа. Але ж твоє мовчання може згубити моє життя, невже твоя совість тоді може бути спокійна.

Костя. Ти занадто все перебільшуєш.

Наташа. Повір мені, зовсім ні. І тільки ти можеш мені до-

помогти.

Костя. Хорошо, я скажу тобі все. Тільки нехай це все залишиться між нами.

Наташа. Я нікому не скажу.

Костя. Звичайно, Альоша, буде сердитися на мене, але ти, мабуть, маєш рацію – не можна починати життя з неправди.

Наташа. Я ж дала слово, то Альоша не дізнається.

Костя. Тут така справа, можна сказати делікатна, я навіть не знаю як тобі сказати, як пояснити, щоб ти зрозуміла мене вірно.

Наташа. Говори, як знаєш.

Костя. Розумієш ті повідомлення, які писав до тебе Альоша, писав не він, а я.

Наташа. Як то?!

Костя. А так. я писав листа, а він відсилав їх тобі по Інтернету..

Наташа. Ти писав?..

Костя. Так.

Наташа. Але навіщо?

Костя. Я навіть не знаю чому, і коли це почалось. Льоша попросив мене написати до тебе листа в інтернеті, бо знав, що я багато читаю, що я багато знаю, словом, людина цікава і може зацікавити іншу людину, тобто тебе і тому, попросив мене.

Наташа. То виходить я переписувалась з тобою.

Костя. Так.

Наташа. Це якийсь кошмар. Я нічого не розумію. Мені, здається, що світ перевернувся з ніг на голову.

РОМАНС НАТАШІ

О, янгол мій, втішальник милий,
Фальшивий мій божок добра,
Це ти зробив, щоб я любила –
Така була у тебе гра.
Тепер прийшов мене втішати –
Це ти продовжуєш, либонь.
Словами граючи, вбивати
Мою зневажену любов.

О, де тепер знайду я раду.
Коли в очах стоїть туман,
О, де тепер шукати правду,
Коли навкруг самій обман?
Я наче стала на дорогу
Серед отруйних орхідей...
О, як тепер без віри в Бога
Я буду вірити в людей?

О, доле ти моя підступна,
Навіщо крилася в тіні,
Користолюбна й перелюбна

У душу вкралася мені?
Чиї тепер врятують руки
Мов осміяну фату,
Весілля, схоже на розлуку,
І щастя, схоже на біду?

Костя. Тобі не варто хвилюватись так... Льоша ж кохає тебе, і дуже хотів сподобатись тобі, через те і попросив мене писати повідомлення.

Наташа. Але ж це справжній обман, невже ти не розумієш цього.

Костя. Можливо. Я вибачаюсь перед тобою за те, що приймав участь у твоєму обмані, але я не думав, що це зайде так далеко. У нас багато хлопців таким займаються, але не у всіх це закінчується весіллям.

Наташа. Але ж у нас це закінчилось весіллям – весіллям, яке побудоване на обмані.

Костя. Обман був тільки в листах, але ж на справді Льоша кохає тебе і дарма, що він не такий начитаний у нього ж маса інших позитивних якостей: у нього золоті руки, він чоловік практичний не те що я.

Наташа. Це вже я помітила. Мені тільки цікаво знати, коли ти писав про свої почуття до мене, то ти, правда, писав про свої почуття?

Костя. Мабуть, що так.

Наташа. Навіщо ти це робив? Ти хотів посміятись наді

мною?

Костя. Зовсім, ні.

Наташа. Але ж це у тебе вийшло дуже хорошо... В мене голова йде обертом від ваших зізнань.

Костя. Не звертай уваги.

Наташа. Як це не звертати уваги! Фактично я вела переписку з іншим чоловіком, який мені освідчувався в коханні, а я йому. Виходить я вийшла заміж за другого чоловіка, зовсім не того, що в мене в серці. Як ми зможемо жити?

Костя. Він кохає тебе і зробить все, щоб ти була щаслива.

Наташа. Дякую. Я вже трішки відкрила для себе його справжнє обличчя і те, як він хоче мене зробити щасливою.

Костя. Я ж говорю, що він дуже імпульсивний і може зопалу наговорити, або натворити богзнащо, але потім він відійде і все буде хорошо. Я його давно знаю, то вивчив дуже хорошо.

Наташа. Ні, хорошо вже не буде. Признаюсь, що сумніви у мене зародились раніше. Напередодні ми з ним ходили по крамницях, на ринку. Мені сподобався там записи класичної музики і я попросила його купити, але він відповів: «Не зараз» і все. Там були ноктюрни Шопена. Він же писав, що ці ноктюрни йому подобаються. Але ж це ти писав?

Костя. Так, я писав це.

Наташа. Писав про себе, що це тобі подобаються ноктюрни?

Костя. Так.

Наташа. То, хіба це не обман?

Костя. Я вибачаюсь перед тобою, але це ж не головне.

Наташа. Що мені зараз ті вибачення, коли я думала тоді, що у нас споріднені душі з Альошою.

Костя. Я не думав, що це зайде так далеко.

Наташа. Ще я хотіла купити «Лоліту» Набокова, бо в нашому селі не могла купити цю книжку, а хотілось почитати і знову він відмовив мені, тоді як ти в своїх листах наполегливо пропонував мені прочитати цей роман.

Костя. Що я наробив? Мені так шкода. Я тобі так співчуваю.

Наташа. Сьогодні, своєю появою він шокував мене. І це людина, думала я, яка писала, що не п'є, чи то ти про себе писав?

Костя. Про себе, але Альоша теж не п'є.

Наташа. Але ж сьогодні який він був?

Костя. То від незвички.

Наташа. Зрозуміло, вигороджуєш свого товариша.

Костя. Ні, то правда.

Наташа. Як і все інше. Брехня. Так ви добре посміялись наді мною.

Костя. Запевняю, у нас і в думках такого не було.

Наташа. Але ж сталося... Я хочу бачити його, я хочу подивитись йому в очі. Де він?

Костя. Я сам його шукав.

Наташа. Пішли разом шукати.

(Наташа і Костя виходять з кімнати, через деякий час туди заходить Альоша і Настя).

Альоша. Я Наташу залишив тут, а зараз її не має.

Настя. І Кості теж немає. Можливо, вона з ним вийшла.

Альоша. Хороша справа. У мене вкрали наречену.

Настя. Не думаю. З тебе б тоді вимагали викуп. Та й двічі наречену не викрадають. Просто дами поміняли кавалерів.

Альоша. Чому ти так сказала?

Настя. Просто так. В танцях є такий вислів.

Альоша. Ні. Ти не просто так сказала. Ти мала щось на увазі?

Настя. Щоб я мала на увазі?

Альоша. Про що ви з боярином розмовляли?

Настя. Він розповідав мені, про заморські краї, про море, про кораблі.

Альоша. І все?

Настя. Все. А чому це тебе так хвилює?

Альоша. Просто так.

Настя. Сам говорив тільки що, що просто так нічого не буває.

Альоша. А в мене буває.

Настя. Нудний ти якийсь, зовсім не похоже на те, що у тебе весілля.

Альоша. Весілля вийшло не таким як я думав.

Настя. Чому?

Альоша. Тому що... Розуєш, я так мрів про власну маши-

ну. В мене вже є деяка сума грошей, але трішки не вистачає. Я так надіявся, що на весіллі мені подарують гроші та батьки додадуть і ми зможемо купити хорошу новеньку машину. На якій ми з Наташою поїдемо подорожувати Європою. Але, нажаль, все вийшло зовсім не так, бо нам такого непотребу надарували, а грошей обмаль. І що я буду з тими подарунками робити? Дурні люди.

Настя. Село. Такі тут звичаї.

Альоша. Так, село. Невже вони думають, що я в своїй квартирі буду вішати килими із нейлону чи то капрону, або розпивати чай з дешевих китайських сервізів, або розвішу в своїх кімнатах годинники, які будуть мені нагадувати про цей жах.

Настя. Село. Що ти хочеш. Нема у людей клепок в голові.

Альоша. Я ж те саме говорив і Наташі, а вона образилась на мене. Хіба ж я для себе того автомобіля хочу, а для нас, щоб поїхати куди в гості, чи влітку поїхати до моря. Та і як жити без автомобіля я не знаю.

Настя. Звичайно, я теж мрію купити авто і вже на курси водіїв поступила. Машина в наш час не розкіш, а засіб пересування.

Альоша. От ти мене розумієш, а Наташа говорить, почекаємо. Та що ж мені до сорока років чекати, поки назбираю грошей. Тоді й машина мені не буде потрібна.

Настя. Звичайно.

(Входять Наташа і Костя).

Наташа. Ось де ти, а я тебе на вулиці шукаю.

Альоша. А я теж тебе шукав, люба моя.

Наташа. Не говори мені так.

Альоша. Чому?

Наташа. Тому що... Скажи мені правду, хто писав мені листи в інтернеті?

Альоша. Що за питання. Звичайно, я писав.

Наташа. Ні ти не спіши відповідати, ти хорошо подумай, бо це для мене дуже важливо.

Альоша. Не розумію. Які можуть бути сумніви? Хто б ще міг тобі писати листи з такими щирими почуттями.

Наташа. Не говори поро свої щирі почуття, бо вони були тобі продиктованими кимось другим.

Альоша. Дивна ти якась зараз, яке це має значення хто писав, хто диктував. Ми з тобою сьогодні стали чоловіком та дружиною.

Наташа. Має значення, бо виявляється я переписувалась з зовсім іншим чоловіком? Він писав про свої почуття, а не про твої.

Альоша. Хто це тобі сказав?

Костя. Я сказав.

Альоша. Навіщо. Я не просив тебе про це.

Костя. Але ти просив мене писати листи до Наташі?

Альоша. Ти знаєш хто ти після цього.

Костя. Дивлячись з якої сторони дивитись.

Альоша. Це вже ти філософію розводиш. За такі речі у нас

на кораблі знаєш що роблять – в кращому разі морду б'ють, в гіршому – за борт кидають.

(Альоша наступає на Костю).

Наташа. Облиш його.

Альоша. Хорошо, я облишу його, якщо ти зараз зі мною підеш до людей, ніби між нами нічого не було.

Наташа. Ні, так не вийде.

Альоша. Чому?

Наташа. Тому, що я не можу поважати, а тим більше кохати людину, яка обманула мене.

Альоша. Але ж ми взяли шлюб, і обіцяли бути все життя вірними одне одному.

Наташа. Я не тобі давала ту обіцянку.

Альоша. Як то не мені. Невже не я стояв з тобою на рушнику?

Наташа. Не ти.

Альоша. А хто ж тоді?

Наташа. Зовсім інший чоловік.

Альоша. Та це ж твої фантазії. Забудемо все, бо нам же завтра відправлятись в круїз по Європі, я вже замовив квитки по телефону. Якщо не поїдемо власною машиною, то поїдемо потягом.

Наташа. Круїз відміняється. Я не хочу тебе бачити.

Альоша. Але ж квитки пропадуть.

Наташа. Нехай пропадають, або їдь з ким-небудь іншим.

Альоша. З ким же я можу поїхати, коли у нас з тобою

шлюб?

Наташа. Шлюбу немає.

(Рве шлюбне свідоцтво).

Альоша. Що ти накоїла?

Наташа. Я вчинила так, як велить мені моя совість, мої почуття. Ти мені зовсім чужий. Я впевнена, що ти швидко забудеш мене, і знайдеш другу жінку.

Альоша. Де ж я її так швидко знайду, коли завтра потяг відправляється.

Настя. Я можу з тобою поїхати.

Наташа. Так. Візьми Настю з собою, вона в захваті від тебе, до того ж у неї батько – бізнесмен і допоможе купити тобі машину.

Настя. Так, тато мені не відмовить, він обіцяв мені купити авто, як отримаю права.

Альоша. Якщо ти так наполягаєш на цьому Наташа, то я так зроблю. Тільки, дивись, жалкувати будеш.

Наташа. Ні, не буду.

Альоша. Що ж, ми підемо.

(Альоша і Настя виходять).

Наташа. Що ж тепер буде? Як я переживу цей сором? А батьки... Піду втоплюсь.

Костя. Що ти вигадуєш. Твоє життя тільки починається і це тільки епізод в твоєму житті, який можна розглядати з різних сторін.

(Входить батько, напідпитку).

Петро. Ось де ви молодята заховались і воркуєте як голубки.

Наташа. Тато... Я прошу...

Петро. Встигнете, ще налюбуватись один одним, а зараз пішли до гостей.

Костя. Петро Павлович...

Петро. Зятьок, ми з тобою ще чарки не випили. О, а ти вже й вуса збрив. Що дружина наполягла. Дивись, ініціативу не віддавай. Хоча тобі без вусів навіть краще... Вони в тебе були якісь не зрілі. А зараз ти просто молодець. Пішли до столу.

Наташа. Тато, почекай...

Петро. Хорошо, я вас залишу, але ви не примушуйте гостей чекати.

(Батько виходить).

Костя. Наташа, я повторюю тобі, якщо все життя розглянути глобально, то цей день тільки один епізод в твоєму довгому житті. Тому через нього треба тільки переступити і забути. А потім все піде так як було.

Наташа. Ні, вже так не буде. Я втратила віру, моє кохання розтоптане.

Костя. В кого ти втратила віру?

Наташа. В людей, в Льошу.

Костя. Вибачай мене, але ж ти вірила не йому.

Наташа. А кому ж тоді?

Костя. Тому хто писав тобі листи.

Наташа. Той хто писав мені листи, хотів тільки посміятись з мене.

Костя. Ні. Він не хотів посміятись над тобою.

Наташа. Навіщо ж він писав листи через іншого?

Костя. Він просто хотів допомогти товаришу, але потім, з часом коли я став більше тебе узнавати, то ти все більше подобалась мені. Ти була проста, чутлива дівчина без шкідливих звичок, ти мала добре серце і багату уяву – це нас поєднувало. Через те мої листи до тебе були такі палкі та щирі, але я не хотів в цьому нікому признаватись, бо ти була наречена мого друга. Коли я побачив тебе, то закохався ще більше, але знову я затамував свої почуття. Та, коли я побачив, якій у вас з Льошою розбрат вийшов в день весілля, то зрозумів, що ви не будете щасливі разом, бо ви зовсім різні. А винний в тому буду я, бо я вас звів до шлюбу, тому я вирішив не мовчати, а ще хочу сказати, що я кохаю тебе і не можу жити без тебе.

РОМАНС КОСТІ.

Листи, лист: – вулкани слів,
А в них палкі мої бажання,
Мої вогненні поривання
І щастя полум'яний спів.

Тобі слав інший ті листи,

А суть була в них моя власна,
І це мені у снах прекрасних
Свою любов являла ти.

Так, я обманював, але
І сам Господь, напевне, бачив
Те зло моє було незряче,
Те зло моє було не зле.

Тепер нарешті я прозрів
І зрозумів чому страждаю –
Хоч душу іншому віддав Я,
О, як же я тебе любив!

Перед тобою каюсь я,
І покладаю край обману –
Прошу, прошу тебе, кохана,
Навіки будь моя, моя!

Наташа. Що ти сказав? То знову жарт.

Костя. Я сказав, що кохаю тебе і прошу твою руку і серце.

Наташа. Але ж... Ти зовсім не знаєш мене.

Костя. Я тебе знаю дуже добре і дуже давно наші серця
з'єднались там в небесній сфері перед Богом, і залишилось
тепер з'єднатись нам перед людьми.

Наташа. Як же так можна? Одружувалась з одним, а жити

буду з іншим.

Костя. Ти і одружувалась зі мною, тільки не знала цього, а тепер я тобі розкрив очі і ти дізналась, що кохала мене, тільки мене.

Наташа. Так воно і було насправді.

Костя. То ж весілля продовжується, пішли до гостей. Нас там чекають.

Наташа. Але ж що вони скажуть, що чоловік у мене інший.

Костя. Вони ж там уже всі п'яні, то не побачуть, а хто побачить, то промовчить, бо тільки ми вирішуємо свою долю.

Наташа. Як мені з тобою хорошо, як все стало просто і добре. Мені, здається, що знала я тебе все своє життя.

Костя. Мені теж так здається. Пішли нас чекають.

Наташа. Пішли. (Виходять). Стій.

Костя. Що таке?

Наташа. Мені треба весільний оберіг забрати, а то ще знову хтось його візьме в руки, і моя доля зміниться, а я зовсім цього не хочу.

(Наташа бере оберіг і вішає на шию його).

Виходять.

; ЗОРЯНИЙ ВАЛЬС КОСТІ І НАТАШІ ;

Весь вік блукати в імлі,

Ми б не зійшлись ніколи.

Тепер я вас прошу на вальс

По сонячному колу.
Коли ще наш одвічний світ
Робив такі химери –
Танцюють вальс планета Марс Двічі
З планетою Венера.

Земля віднині круглий рік
Цвісти почне і пахнуть.
І в світі кожен чоловік
І кожне жінка ахнуть.
Цей вальс і з розуму зведе.
І хід світил порушить –
Такого не було ніде. Двічі
Планети з вальсі кружать.

Лунає вальс "Венера – Марс".
Аж в космосі заграви,
О, Боже, не карай ти нас.
А випий з нами... кави.
Ми не Венера і не Марс,
Ми жінка з чоловіком,
Сьогодні в нас зірковий час, Двічі
Зустрілись ми навіки.

ЗАНАВІС

